

Προσφυγικές ροές, ανθρώπινα δικαιώματα και διαπολιτισμικότητα

Ένα πρόγραμμα σχεδιασμένο από το Σώμα Ελληνικού Οδηγισμού, για παιδιά ηλικίας 5-14 ετών.

Ιανουάριος 2016

Περιεχόμενα

Προσφυγικές ροές, ανθρώπινα δικαιώματα και διαπολιτισμικότητα

Εισαγωγικό σημείωμα	σελ. 3
Ενότητα 1: Πρόγραμμα «Παιδιά από όλον τον κόσμο»	σελ. 10
Ενότητα 2: Πρόγραμμα «Από εμένα για σένα»	σελ. 25
Παράρτημα Ενότητας 2	σελ. 43
Ενότητα 3: Πρόγραμμα «Αναζητώντας πατρίδα»	σελ. 52
Παράρτημα Ενότητας 3	σελ. 70

Προσφυγικές ροές, ανθρώπινα δικαιώματα και διαπολιτισμικότητα

Το Πρόγραμμα με τίτλο: «Προσφυγικές ροές, ανθρώπινα δικαιώματα και διαπολιτισμικότητα» είναι ένα βιωματικό πρόγραμμα που σχεδιάστηκε για την Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση από το Σώμα Ελληνικού Οδηγισμού (Σ.Ε.Ο.) και στοχεύει στην ευαισθητοποίηση των μαθητών του Δημοτικού σχολείου στο ζήτημα των προσφυγικών ροών και των ανθρωπίνων δικαιωμάτων.

Ο **Οδηγισμός** είναι μια παγκόσμια, εθελοντική, αυτόνομη, ανεξάρτητη, μη κυβερνητική, μη κερδοσκοπική οργάνωση με παιδαγωγικό χαρακτήρα που απευθύνεται σε παιδιά και νέους. Σκοπός του Οδηγισμού είναι να συμβάλλει στη διαμόρφωση της προσωπικότητας των παιδιών και των νέων, ώστε να εξελιχθούν σε υπεύθυνους και συνειδητοποιημένους ενεργούς πολίτες. Ιδρύθηκε στην Ελλάδα το 1932, έχει ενεργή παρουσία σε 100 πόλεις στην Ελλάδα, είναι μέλος της Παγκόσμιας Οργάνωσης Οδηγών, που δραστηριοποιείται σε 146 χώρες στον κόσμο. Το Σώμα Ελληνικού Οδηγισμού εξελίσσεται συνεχώς, ώστε να ανταποκρίνεται άμεσα στις απαιτήσεις της σύγχρονης ζωής ως μια δυναμική και πρωτοποριακή κίνηση ανάπτυξης και πολιτισμού στον τόπο μας.

Με το παρόν πρόγραμμα παίρνοντας θέση απέναντι στο προσφυγικό ζήτημα το Σ.Ε.Ο. στοχεύει όχι μόνο να συνδράμει στην αντιμετώπιση τρεχουσών αναγκών των προσφύγων, αλλά και στην ευαισθητοποίηση των παιδιών της ελληνικής κοινωνίας και στη διαμόρφωση εκ μέρους τους θετικής στάσης και συμπεριφοράς απέναντι στο προσφυγικό ζήτημα. Γιατί μέσα από την αλληλεγγύη και την συνειδητοποίηση ότι όλοι οι άνθρωποι, χωρίς καμιά απολύτως διάκριση, έχουν τα ίδια αναφαίρετα ανθρώπινα δικαιώματα θα εξαλειφθούν ρατσιστικά και εθνικιστικά φαινόμενα, γιατί μόνο μέσα από τον σεβασμό στη διαφορετικότητα, την συμμετοχή και την δράση μπορεί να επιτευχθεί η ειρηνική συνύπαρξη των ανθρώπων.

Γενικά στοιχεία:

Αιτιολόγηση:

Η τραγωδία των προσφύγων.

Όσο θα υπάρχουν πόλεμοι, διώξεις, διακρίσεις και μισαλλοδοξία, θα υπάρχουν και πρόσφυγες. Πρόσφυγες μπορεί να είναι άνθρωποι οποιασδήποτε φυλής και θρησκείας και να απαντώνται σε όλα τα μέρη του κόσμου. Έχοντας εξαναγκαστεί να τραπούν σε φυγή από φόβο για την ζωή και την ελευθερία τους, αποχωρίζονται τις οικογένειές τους ή βιώνουν την απώλεια συγγενών και περιουσιών, αφού ως επί το πλείστον εγκαταλείπουν τα πάντα, διακινδυνεύοντας τρομερές ταλαιπωρίες. Ως πρόσφυγες πλέον, ακόμη και αν τους χορηγηθεί άσυλο στη χώρα υποδοχής, συχνά γίνονται θύματα ξενοφοβίας, βίας ή εκμετάλλευσης. Αν, ύστερα από χρόνια εξορίας, κατορθώσουν να επαναπατριστούν, βρίσκουν τη χώρα τους ερειπωμένη.

Η ευαισθητοποίηση των παιδιών της ελληνικής κοινωνίας απέναντι στο προσφυγικό ζήτημα κρίνεται απαραίτητη και για τους εξής λόγους :

1. Η Ελλάδα και οι Έλληνες έχουν γνωρίσει, ακόμα και στο πρόσφατο παρελθόν, τον ξεριζωμό από την πατρίδα.
2. Η Ελλάδα λόγω της γεωγραφικής της θέσης υπήρξε και παραμένει χώρα υποδοχής μεταναστών και προσφύγων αλλά και χώρα εισόδου και διέλευσης.
3. Η μεταναστευτική και προσφυγική ροή αναμένεται να συνεχιστεί και να αυξηθεί στο άμεσο μέλλον, με αποτέλεσμα οι αυριανοί ενήλικοι πολίτες να κληθούν να ζήσουν σε πολυπολιτισμικές κοινωνίες.
4. Το κλίμα εντεινόμενης ξενοφοβίας στην Ευρώπη και στη χώρα μας πλήττει πρόσφυγες και μετανάστες.
5. Κάθε άνθρωπος έχει δικαίωμα στην προσωπική ασφάλεια και στο άσυλο.
6. Το ίδιο το ελληνικό σχολείο έχει σκοπό: *"... να αναπτύξει (ο μαθητής) προσωπικότητα με ισχυρή αυτοαντίληψη, συναισθηματική σταθερότητα, κριτική και διαλεκτική ικανότητα, καθώς και θετική διάθεση για συνεργασία και αυτενέργεια, μια προσωπικότητα υπεύθυνη, δημοκρατική και ελεύθερη με κοινωνικές και ανθρωπιστικές αρχές, χωρίς θρησκευτικές και πολιτισμικές προκαταλήψεις."*

Σκοπός του προγράμματος:

Η ενημέρωση, η ευαισθητοποίηση και η διαμόρφωση θετικής στάσης και συμπεριφοράς των παιδιών της ελληνικής κοινωνίας απέναντι στους πρόσφυγες και το προσφυγικό ζήτημα.

Στόχοι του προγράμματος:

Γνωστικός τομέας:

Να κατανοήσουν τα παιδιά τις έννοιες αποδοχή, προσφορά, συμπαράσταση, ισότητα, πρόσφυγας και μετανάστης και να αποκτήσουν σφαιρική ενημέρωση για το προσφυγικό ζήτημα.

Συναισθηματικός τομέας:

Να ευαισθητοποιηθούν σε σχέση με το προσφυγικό ζήτημα και να αναπτύξουν ενσυναίσθηση για τους πρόσφυγες περιορίζοντας την ξενοφοβία και τον ρατσισμό.

Ψυχοκινητικός τομέας:

Να προσφέρουν στα παιδιά πρόσφυγες και να αναλάβουν σχετικές πρωτοβουλίες και δράσεις ανάλογα με τις δυνατότητές τους και την ηλικία τους

Διάρθρωση:

Το Πρόγραμμα περιλαμβάνει 3 ξεχωριστές ενότητες - προγράμματα, καθένα από τα οποία απευθύνεται σε διαφορετική ηλικία παιδιών:

1. Πρόγραμμα «**Παιδιά Από Όλο Τον Κόσμο**». Πρόκειται για βιωματικές Δραστηριότητες που απευθύνονται σε παιδιά Νηπιαγωγείου και Πρώτης Δημοτικού. Το πρόγραμμα σχεδίασε ο Κλάδος Αστεριών. (Ο Κλάδος Αστεριών είναι Κλάδος του Σ.Ε.Ο. για παιδιά ηλικίας 5-7 ετών.)
2. Πρόγραμμα «**Από Εμένα Για Σένα**». Είναι ένα βιωματικό παιχνίδι για παιδιά Δευτέρας, Τρίτης, Τετάρτης και Πέμπτης Δημοτικού, σχεδιασμένο από τον Κλάδο Πουλιών (Ο Κλάδος Πουλιών είναι Κλάδος του Σ.Ε.Ο. που απευθύνεται σε παιδιά ηλικίας 7-11 ετών).
3. Πρόγραμμα «**Αναζητώντας Πατρίδα**». Είναι ένα βιωματικό παιχνίδι προσομοίωσης για παιδιά Έκτης Δημοτικού που σχεδιάστηκε από τον Κλάδο Οδηγών (Κλάδος του Σ.Ε.Ο. που απευθύνεται σε παιδιά ηλικίας 11-14 ετών).

Και τα 3 προγράμματα είναι σχεδιασμένα να πραγματοποιηθούν με μαθητές του Δημοτικού σχολείου σε 2 διδακτικές ώρες του ωρολογίου προγράμματος. Υλοποιούνται με ευθύνη των διδασκόντων ή από Εθελοντές – Στελέχη του Σώματος Ελληνικού Οδηγισμού, αν υπάρχει Τοπικό Τμήμα στην περιοχή του σχολείου. Τα προγράμματα θα μπορούσαν ακόμα να ενταχθούν στο πρόγραμμα της Ευέλικτης Ζώνης, της Αγωγής Υγείας κ.λπ. και να έχουν μεγαλύτερη διάρκεια για μεγαλύτερη ενασχόληση και εμπάθунση των παιδιών με το θέμα των προσφύγων.

Προσδοκώμενα αποτελέσματα:

Τα προσδοκώμενα αποτελέσματα από τη υλοποίηση των προγραμμάτων είναι:

να αναπτύξουν και να καλλιεργήσουν τα παιδιά τον σεβασμό στη διαφορετικότητα, να κατανοήσουν την έννοια της προσφυγιάς και των εξαιρετικά δυσχερών και επικίνδυνων καταστάσεων που βιώνουν όσοι εξαναγκάζονται να εγκαταλείψουν την πατρίδα τους, να καλλιεργηθεί η ενσυναίσθησή τους για τους πρόσφυγες να διαμορφώσουν θετική στάση και συμπεριφορά απέναντι στον «άλλο», «στον ξένο», «στον πρόσφυγα».

Επιμέρους στόχοι, προσδοκώμενα αποτελέσματα και λοιπές πληροφορίες όπως, χώρος, υλικά, διάρκεια προετοιμασίας αναφέρονται αναλυτικά στα προγράμματα των Κλάδων Αστεριών, Πουλιών και Οδηγών του Σ.Ε.Ο. που ακολουθούν.

Για την καλύτερη προετοιμασία των συντονιστών, **χρήσιμοι σύνδεσμοι και επιπλέον πληροφορίες μπορούν να αναζητηθούν στους παρακάτω ιστότοπους:**

- **Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους πρόσφυγες**

Η Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους πρόσφυγες είναι ο διεθνής ανθρωπιστικός οργανισμός που συντονίζει τη διεθνή δράση για την προστασία των προσφύγων και την επίλυση των προβλημάτων τους σε όλο τον κόσμο. Πρωταρχικός σκοπός του είναι να διαφυλάξει τα δικαιώματα και την υγεία των προσφύγων. Προσπαθεί να διασφαλίσει ότι όσοι έχουν ανάγκη διεθνούς προστασίας έχουν πρόσβαση στο άσυλο και σε ένα ασφαλές καταφύγιο σε άλλη χώρα, με την προοπτική του εκούσιου επαναπατριsmό, της ένταξης στην τοπική κοινωνία ή της επανεγκατάστασης σε τρίτη χώρα. www.unhcr.org www.unhcr.gr

- **Διεθνής Αμνηστία:**

Η Διεθνής Αμνηστία είναι ένα παγκόσμιο κίνημα ανθρώπων που μάχονται υπέρ των διεθνώς αναγνωρισμένων ανθρωπίνων δικαιωμάτων για όλους. Έχει περισσότερα από 2,2 εκατομμύρια μέλη και υποστηρικτές σε περισσότερες από 150 χώρες, οι οποίοι διεξάγουν έρευνες και δραστηριοποιούνται για να εμποδίσουν και να σταματήσουν τις παραβιάσεις των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, καθώς επίσης και να απαιτήσουν δικαιοσύνη γι' αυτούς που τα δικαιώματά τους παραβιάστηκαν. www.amnesty.org

- **Παρατηρητήριο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων**

Το Παρατηρητήριο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων είναι αφοσιωμένο στην προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων σε όλο τον κόσμο. Ερευνά και αποκαλύπτει παραβιάσεις των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, καταλογίζει ευθύνες σ' αυτούς που διαπράττουν παραβιάσεις και καλεί κυβερνήσεις και ανθρώπους με ισχύ να θέσουν τέλος στις παραβιάσεις και να σεβαστούν τον διεθνή νόμο για τα ανθρώπινα δικαιώματα. www.hrw.org

- **Τα Ανθρώπινα Δικαιώματα**

http://www.unric.org/el/index.php?option=com_content&view=article&id=19&Itemid=33

- **Εργασία μαθητών**, ενδιαφέροντα στοιχεία στις σελίδες 7 έως 10 για το τι είναι, τα αίτια και τις συνέπειες της προσφυγιάς (θετικές και αρνητικές). Ιστορικά παραδείγματα.

http://3lykeiokeratsiniou.weebly.com/uploads/1/6/0/1/16019314/-_project_3_2012-2013.pdf

Ξενόγλωσση:

- Από το πανεπιστήμιο της Οξφόρδης, δομημένο σε 4 άξονες:
 1. Ποιος είναι πρόσφυγας.
 2. Ποια είναι τα δικαιώματα των προσφύγων.
 3. Ποιες υποχρεώσεις έχουν τα κράτη από τα οποία περνούν πρόσφυγες.
 4. Ποια είναι τα καθήκοντα των κρατών που δέχονται αιτήσεις ασύλου.

<http://opil.ouplaw.com/page/refugee-law>

- **Χρήσιμες πληροφορίες**

- Σύμφωνα με τα τελευταία στατιστικά στοιχεία που προκύπτουν από τις υπηρεσίες της Ελληνικής Αστυνομίας, το διάστημα από τον Ιανουάριο του 2015 έως τον Σεπτέμβριο του 2015 έχουν καταγραφεί 422.113 νεοεισερχόμενα άτομα.

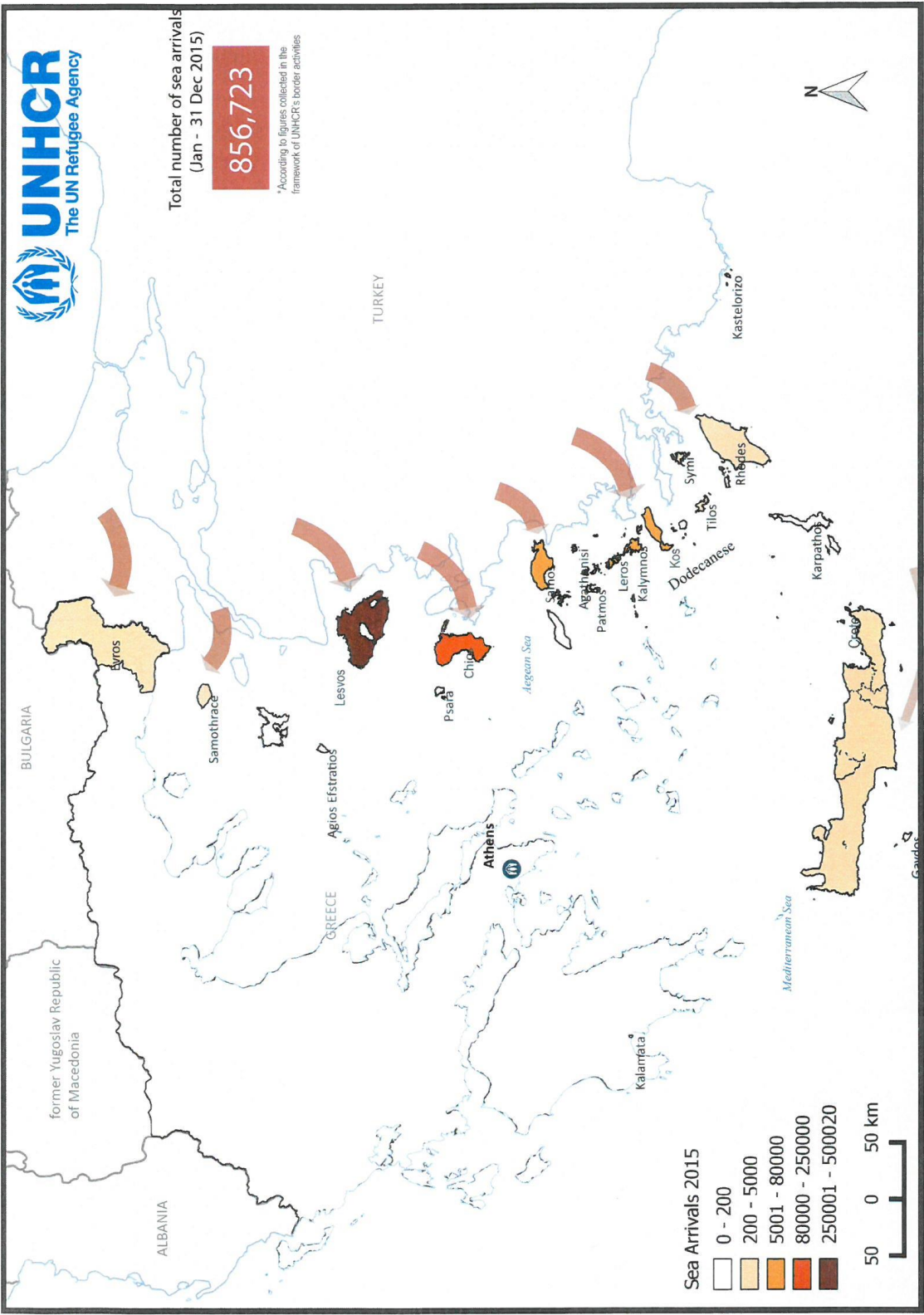
- Σύμφωνα με τα δημογραφικά στοιχεία της Ύπατης Αρμοστείας μέσα στο 2015 το 29% των νεοεισερχομένων ήταν παιδιά, 17% ήταν γυναίκες και 54 % άνδρες.

- Η πλειονότητα των νεοεισερχομένων πολιτών τρίτων χωρών αφορά πρόσωπα που ανήκουν σε ευάλωτες κοινωνικές ομάδες τα οποία, επιπροσθέτως, έχουν υποστεί και τις κακουχίες του ταξιδιού μέχρι τη χώρα μας. Ως εκ τούτου, η ιατροφαρμακευτική περίθαλψη είναι η πρώτη υπηρεσία η οποία παρέχεται καθημερινά από τους αρμόδιους φορείς και η εξασφάλιση φαρμακευτικού υλικού αποτελεί πρωταρχική μέριμνα, προκειμένου να καλυφθούν οι αυξημένες και έκτακτες αυτές ανάγκες.

- Το μεγαλύτερο ποσοστό των νεοεισερχομένων πολιτών τρίτων χωρών προέρχονται από την Συρία (ποσοστό 66%), με αμέσως επόμενη χώρα προέλευσης το Αφγανιστάν (ποσοστό 21%).

- Το σύνολο του υλικού ανθρωπιστικής βοήθειας που συγκεντρώνεται διανέμεται καθημερινά, με προτεραιότητα τις ευάλωτες ομάδες, προκειμένου να καλυφθούν οι άμεσες ανάγκες υγείας, υγιεινής και διαβίωσής τους.

**Πηγή: Γενική Γραμματεία Πληθυσμού & Κοινωνικής Συνοχής, Γραμματεία Μετανάστευσης, Υπουργείο Εσωτερικών & Διοικητικής Ανασυγκρότησης.*

EUROPE REFUGEES & MIGRANTS EMERGENCY RESPONSE

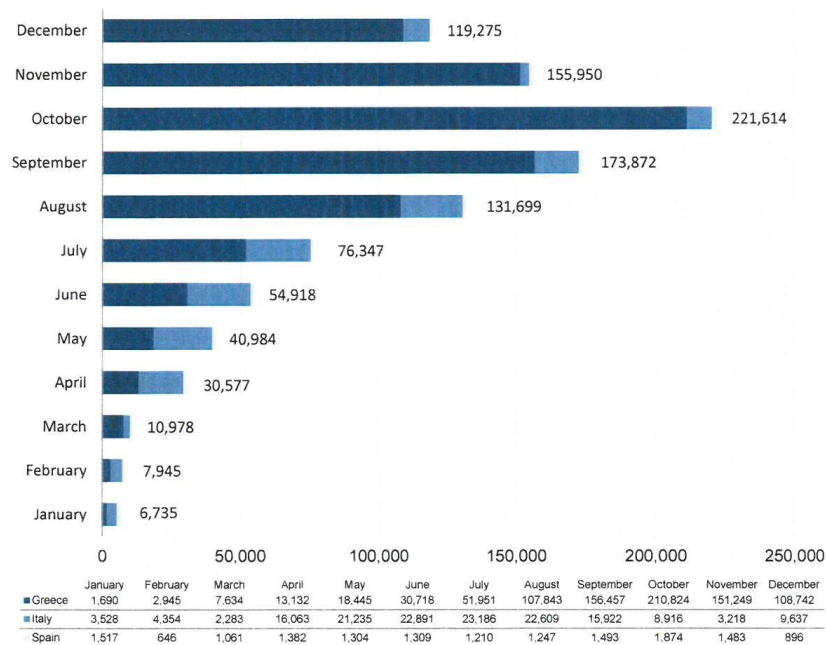
NATIONALITY OF ARRIVALS TO GREECE, ITALY AND SPAIN

January – December 2015

Charts are based on available government data for the time period from January to December 2015.

Top 7 nationalities of Mediterranean Sea arrivals: Afghanistan, Eritrea, Iraq, Nigeria, Pakistan, Somalia, Syria.

Figure 1. Arrivals to each country by month

GREECE

The charts below are based on figures from the Hellenic Coast Guard and Police. All figures are provisional and subject to change. Data includes sea arrivals to Greece from January to December 2015.

Figure 4. Percentages of nationalities arriving to Greece

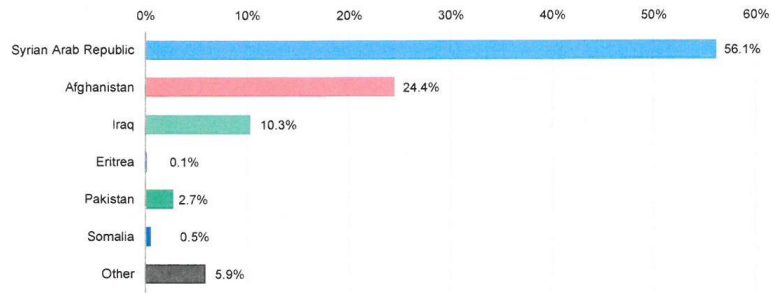
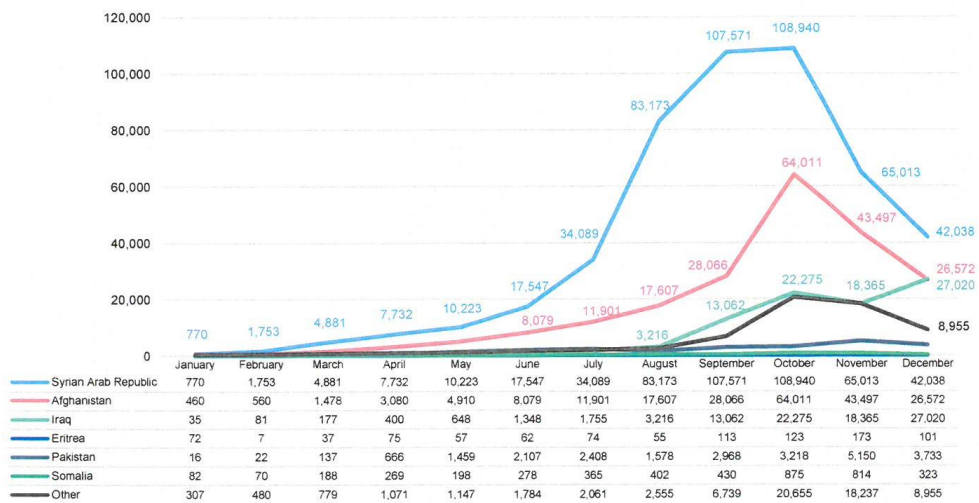

Figure 5. Greece: Monthly sea arrivals by nationality - Trends in 2015

Ενότητα 1

Πρόγραμμα: Παιδιά απ' όλο τον κόσμο

Απευθύνεται σε παιδιά ηλικίας 5-7 ετών

Υπό την αιγίδα:

ΠΑΙΔΙΑ
ΑΠ' ΟΛΟ
ΤΟΝ ΚΟΣΜΟ

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ «ΠΑΙΔΙΑ ΑΠΟ ΟΛΟΝ ΤΟΝ ΚΟΣΜΟ»

Το παρόν εκπαιδευτικό πρόγραμμα «**ΠΑΙΔΙΑ ΑΠΟ ΟΛΟ ΤΟΝ ΚΟΣΜΟ**» σχεδιάστηκε από τον Κλάδο Αστεριών του Σώματος Ελληνικού Οδηγισμού (Σ.Ε.Ο) www.seo.gr και συγκεκριμένα από τους Ελένη Δοκουτσίδα, Γιάννη Νινέ, Αντιγόνη Κανταρέλη, Τζοβάννα Λαρίση.

Απευθύνεται σε παιδιά ηλικίας 5-7 ετών, ηλικία στην οποία δραστηριοποιείται ο Κλάδος Αστεριών.

Βασική πηγή του προγράμματος «**ΠΑΙΔΙΑ ΑΠΟ ΟΛΟ ΤΟΝ ΚΟΣΜΟ**» είναι το εγχειρίδιο «Δραστηριότητες βιωματικής μάθησης στα ανθρώπινα δικαιώματα και τους πρόσφυγες» Ύπατη Αρμοσσία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες, Νοέμβριος 2014 <https://www.unhcr.gr/ekpaideysi/ekpaideytiko-yliko/drastiriotites-biomaticis-mathisis-sta-anthropina-dikaiomata-kai-ta-dikaiomata-ton-prosfygon-6-18-eton.html>, καθώς και η «Μικρή Πυξίδα, Compasito» Εγχειρίδιο Εκπαίδευσης στα Ανθρώπινα Δικαιώματα για Παιδιά, Directorate of Youth and Sport of the Council of Europe, Council of Europe, Ιανουάριος 2009.

Το πρόγραμμα «**ΠΑΙΔΙΑ ΑΠΟ ΟΛΟ ΤΟΝ ΚΟΣΜΟ**» περιλαμβάνει 2 ενότητες και 34 συνολικά βιωματικές δραστηριότητες.

1^η Ενότητα: ΔΙΑΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΟΤΗΤΑ

Δικαιώματα του παιδιού, ανθρώπινα δικαιώματα, διαπολιτισμικότητα, φύλο, διακρίσεις, μειονότητες

Στόχοι :

- ★ Να διερευνήσουν τα παιδιά τις ομοιότητες ανάμεσα στα παιδιά όλου του κόσμου, ανεξάρτητα από την εθνικότητα, το φύλο ή την εθνική ομάδα στην οποία ανήκουν.
- ★ Να κατανοήσουν ότι οι διαφορές εμπλουτίζουν και διευρύνουν τη ζωή και ότι υπάρχει ανάγκη για αμοιβαίο σεβασμό και ανοχή.

Διάρκεια: 90 λεπτά

Υλικό :

- ★ Στυλό,
- ★ Φύλλα χαρτιού,
- ★ Το κείμενο της Σύμβασης για τα Δικαιώματα του Παιδιού (με απλά λόγια)
- ★ Φωτογραφίες και εικόνες παιδιών από την περιοχή μας και από όλον τον κόσμο.
- ★ Φωτογραφίες που δείχνουν διαφορετικά είδη φαγητού, κλίματος, ζωντανών οργανισμών και τρόπων ζωής. (Σημείωση: Οι φωτογραφίες μπορούν να κοπούν από εφημερίδες και περιοδικά.)

Υλοποίηση

Στάδιο 1: Ο Εκπαιδευτικός/Συντονιστής του προγράμματος μοιράζει τις φωτογραφίες και εικόνες που έχουν συγκεντρωθεί, μία σε κάθε μαθητή. Ζητά από τα παιδιά να τον βοηθήσουν να ομαδοποιήσει τις φωτογραφίες βάσει εμφανών χαρακτηριστικών. Για παράδειγμα, αγόρια και κορίτσια, χρώμα μαλλιών, ηλικία κ.ά. Τα παιδιά δοκιμάζουν να αναμείξουν πολλά χαρακτηριστικά μαζί και ανακατεύουν τις εικόνες από όλον τον κόσμο.

Στάδιο 2: Τα παιδιά μιλούν στη συνέχεια σε ζευγάρια για τρεις διαφορές που εντόπισαν στις εικόνες (π.χ. στα παιχνίδια, τις προτιμήσεις στο φαγητό) και τρία κοινά χαρακτηριστικά που έχουν τα παιδιά (π.χ. ανάγκη για τροφή ή ανάγκη για στέγαση κ.λπ.). Αν η δραστηριότητα υλοποιείται με μικρά παιδιά, η δραστηριότητα αυτή μπορεί να γίνει με τη μορφή συζήτησης στην τάξη. Ο Συντονιστής ζητά στη συνέχεια από τα παιδιά να γράψουν σε δύο κόλλες χαρτί τις ομοιότητες και τις διαφορές που παρατήρησαν. Εστιάζει στις ομοιότητες και ιδιαίτερα σε αυτές που αφορούν σε βασικές ανάγκες των παιδιών, π.χ. ανάγκη για αγάπη, ζεστασιά, φαγητό κ.λπ.

Στάδιο 3: Παροτρύνει τα παιδιά να αναγνωρίσουν ταυτόχρονα την ποικιλία και το χρώμα που υπάρχει χάρη στη διαφορετικότητα, καθώς και πόσο ομοιόμορφος και βαρετός θα ήταν ο κόσμος, αν ήμασταν όλοι ίδιοι.

Στάδιο 4 : Τα παιδιά μπορούν να αναζητήσουν πόσες διαφορετικές ομάδες και εθνικότητες υπάρχουν στην περιοχή που ζουν. Επίσης μπορούν να διερευνήσουν συγκεκριμένα θέματα φυλής και φύλου.

Στάδιο 5: Τα παιδιά μπορούν να γράψουν ένα γράμμα σε ένα από τα παιδιά των φωτογραφιών, μιλώντας τους για το σχολείο τους.

Στάδιο 6 : Ως άσκηση, τα παιδιά μπορούν να γράψουν ή να παίξουν ένα θεατρικό έργο για κάποιον που πηγαίνει σε ένα νέο σχολείο πολύ μακριά και στον οποίο κάποιοι από τους νέους συμμαθητές του φέρονται καλά και κάποιοι άλλοι άσχημα.

Για τον Εκπαιδευτικό/ Συντονιστή: Ερωτήσεις που μπορεί να θέσει ο Εκπαιδευτικός/Συντονιστής για τη συζήτηση με τους μαθητές:

- Τι ομοιότητες είχαν τα παιδιά στις εικόνες;
- Τι ήταν διαφορετικό; Γιατί υπάρχουν συχνά προβλήματα μεταξύ διαφορετικών ομάδων ανθρώπων; Πώς μπορούμε να συνυπάρξουμε με διαφορετικούς ανθρώπους;
- Υπήρχαν πράγματα στις φωτογραφίες που δεν αναγνώρισαν;
- Ποια πράγματα, κατά τη γνώμη τους, δεν θα αναγνώριζαν τα παιδιά στις φωτογραφίες, αν βρίσκονταν μαζί τους;
- Πώς θα ήθελαν να τους αντιμετωπίσουν οι μαθητές ενός άλλου σχολείου, αν έπρεπε να πάνε οι ίδιοι σ' αυτό το σχολείο; Γιατί;
- «Φανταστείτε ότι μερικά από τα παιδιά στις φωτογραφίες επισκέπτονται το σχολείο σας. Με ποιον τρόπο πρέπει να τους συμπεριφερθούν τα παιδιά των άλλων τάξεων; Τι θα τους λέγατε;

Βιβλιογραφία:

1. **«Δραστηριότητες βιωματικής μάθησης στα ανθρώπινα δικαιώματα και τους πρόσφυγες»**, Υπάτη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες,,Νοέμβριος 2014.
2. **«Μικρή Πυξίδα, Compasito»** Εγχειρίδιο εκπαίδευσης στα Ανθρώπινα Δικαιώματα, Directorate of Youth and Sport of the Council of Europe, Council of Europe, Ιανουάριος 2009.

2^η Ενότητα: ΠΡΟΣΦΥΓΕΣ - ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΣ ΑΙΤΟΥΝΤΕΣ ΑΣΥΛΟ

Ανθρώπινα δικαιώματα, δικαιώματα των προσφύγων, μετανάστευση
«ΕΙΡΗΝΗ : Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΕΝΟΣ ΠΑΙΔΟΥ ΠΡΟΣΦΥΓΑ»

Στόχοι :

- ★ Να εκφράσουν οι μαθητές συναισθήματα και συγκινήσεις που τους προκαλεί η ιστορία της Ειρήνης, καλλιεργώντας την ενσυναίσθησή τους για εκείνους που βρίσκονται μακριά από την πατρίδα τους.
- ★ Να εμπλουτίσουν τις μεταξύ τους σχέσεις μέσω των εμπειριών και των συναισθημάτων τους για όσους ζουν σε άλλη χώρα.
- ★ Να κατανοήσουν την έννοια της διαφορετικότητας και του αποκλεισμού σε συνδυασμό με τις βασικές και καθολικές ανάγκες των παιδιών.

Διάρκεια: 45 λεπτά ανά δραστηριότητα

Υλικά :

- ★ Αντίγραφο της ταινίας και εξοπλισμός προβολών.
- ★ Κάρτες συναισθημάτων και εκφράσεων προσώπου που παρατίθενται στο τέλος της δραστηριότητας αυτής.
- ★ Κάρτες που δημιουργούνται, αν ενωθούν οι εικόνες των βασικών αναγκών από τη μια πλευρά με τη σύντομη περιγραφή των αναγκών από την άλλη.
- ★ Η εικόνα της Ειρήνης με τους ανθρώπους στο χωριό.
- ★ Χαρτιά, μαρκαδόροι, ψαλίδια, χαρτοταινία.

Επισημάνσεις για τον εκπαιδευτικό (εμπνευστή)

Είναι γεγονός πως είναι δύσκολο να μελετήσουν τα μικρά παιδιά την έννοια της προσφυγιάς και το νόημα αυτής. Γι' αυτό τους δίνεται η δυνατότητα μέσω του παρόντος υλικού να χρησιμοποιήσουν τη φαντασία τους και να εκφραστούν. Πρέπει ωστόσο να είμαστε διαρκώς σε εγρήγορση, μήπως η ιστορία της Ειρήνης αναστατώσει κάποιον από τους μαθητές.

Η ιστορία αυτή, η οποία αξιοποιείται σε συνδυασμό με την προβολή της ταινίας κινουμένων σχεδίων, προσφέρεται για διάφορες δραστηριότητες. Τα παιδιά ενθαρρύνονται να παρατηρήσουν, να μιλήσουν, να ζωγραφίσουν, να μιμηθούν, να μεταμφιεστούν και να χρησιμοποιήσουν τη φαντασία τους, με βάση τις παρακάτω φιγούρες και την ταινία κινουμένων σχεδίων.

Είναι προτιμότερο οι δραστηριότητες να διενεργηθούν με την προτεινόμενη σειρά. Ωστόσο, εάν κρίνεται απαραίτητο, κάποια στάδια μπορούν να παραληφθούν. Η διερεύνηση αυτού του θέματος και οι διάφορες δραστηριότητες που το συνοδεύουν είναι απαραίτητο να επεκταθούν σε διάστημα αρκετών εβδομάδων.

Πηγή: «Δραστηριότητες βιωματικής μάθησης στα ανθρώπινα δικαιώματα και στα δικαιώματα των προσφύγων», Υπάτη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες, , 2014

Υλοποίηση

Εισαγωγή

Η «Ειρήνη» αποτελεί ένα εκπαιδευτικό υλικό σχεδιασμένο για παιδιά ηλικίας 5-8 ετών.

Περιλαμβάνει:

1. Μια ταινία κινουμένων σχεδίων (διάρκειας 7 λεπτών) που μπορείτε να βρείτε σε αυτόν τον σύνδεσμο <https://www.youtube.com/watch?v=WQJhuAfVΤqo>
2. Ανάλυση των δραστηριοτήτων προς υλοποίηση και το κείμενο της ιστορίας: «Ειρήνη», η ιστορία ενός παιδιού πρόσφυγα (Παράρτημα Α').

Η ιστορία αναφέρεται σε ένα μικρό κορίτσι που αναγκάζεται να εγκαταλείψει το σπίτι του και δοκιμάζει την ανασφάλεια και την απόρριψη μέχρι να βρει ζεστασιά, προστασία και στοργή σε ένα νέο σπιτικό.

Δραστηριότητες

Δουλεύοντας με την ταινία Κινουμένων Σχεδίων

Στάδιο 1: Ο Εκπαιδευτικός/Συντονιστής του προγράμματος προβάλλει την ταινία χωρίς κάποια προηγούμενη συζήτηση, σε ήρεμη και χαλαρή ατμόσφαιρα.

Στάδιο 2: Μετά την προβολή αφήνει τα παιδιά να εκφραστούν ελεύθερα. Παρεμβαίνει μόνο, εάν κάτι δεν έγινε κατανοητό και για να διευκολύνει τη συζήτηση μεταξύ των παιδιών. Ένα θέμα συζήτησης θα μπορούσε για παράδειγμα να είναι η απουσία των γονιών της Ειρήνης. Καλό είναι να αποφεύγει να δίνει ο Εκπαιδευτικός/Συντονιστής ακριβείς απαντήσεις στις ερωτήσεις των παιδιών, για να χρησιμοποιούν εκείνα όσο το δυνατόν περισσότερο τη φαντασία τους.

Στάδιο 3: Αργότερα προβάλλεται για μια ακόμη φορά η ταινία. Αυτή τη φορά τα παιδιά εστιάζουν την προσοχή τους στα συναισθήματα της Ειρήνης. (Πώς αισθάνεται; Ποια είναι τα βαθύτερα συναισθήματά της;)

I. Μελετώντας την Ιστορία

Στάδιο 1: Ο Εκπαιδευτικός/Συντονιστής του προγράμματος προτείνει σε κάθε παιδί να ζωγραφίσει μια σκηνή που του άρεσε ή το εντυπωσίασε ιδιαίτερα. Προσέχει κάθε ζωγραφιά να έχει το ίδιο μέγεθος και να έχει γίνει με το ίδιο υλικό. Ελέγχει τέλος, αν όλα τα μέρη της ιστορίας έχουν καλυφθεί.

Στάδιο 2: Τοποθετεί τις ζωγραφιές στον τοίχο με τη χρονολογική σειρά που διαδραματίζονται στην ιστορία. Οι μαθητές σχολιάζουν κάθε επεισόδιο, έτσι ώστε όλοι να μπορούν να δουν και να απομνημονεύσουν την ιστορία. Πρέπει να ληφθεί υπόψη ότι σ' αυτήν την ηλικία είναι δύσκολο να καταλάβει κανείς τις απόψεις του άλλου.

Στάδιο 3: Οι μαθητές κατασκευάζουν τους χαρακτήρες με τη βοήθεια των καρτών που υπάρχουν στο τέλος της δραστηριότητας. Ο Συντονιστής παρακινεί στη συνέχεια ένα παιδί να παρουσιάσει την ιστορία κουνώντας τις φιγούρες ανάμεσα στις ζωγραφιές στον τοίχο. Με αυτόν τον τρόπο τα παιδιά θα ζωντανέψουν την ιστορία.

Στάδιο 4: Ο Συντονιστής μπορεί επίσης να διαβάσει δυνατά αποσπάσματα της ιστορίας, τα οποία άρεσαν ιδιαίτερα στα παιδιά.

II. α) Συναισθήματα: εκφράσεις προσώπου και κινήσεις σώματος

Στάδιο 1: Τα παιδιά κάθονται σε κύκλο, σε ομάδες πέντε ατόμων το πολύ. Η άσκηση αυτή απαιτεί ηρεμία και αυτοσυγκέντρωση, γι' αυτό θόρυβοι και χειρονομίες δεν επιτρέπονται. Ο Συντονιστής ζητά από τα παιδιά να πάρουν διάφορες εκφράσεις (να κατσουφιάσουν, να κλείσουν τα μάτια τους, να φουσκώσουν τα μάγουλά τους, να χαμογελάσουν, να κλείσουν το ένα μάτι, να σηκώσουν τα φρύδια τους). Στο χρόνο που μεσολαβεί από τη μια έκφραση στην άλλη τα παιδιά χαλαρώνουν το πρόσωπό τους. Στο τέλος ο Συντονιστής εξηγεί πότε το πρόσωπό μας παίρνει τις εκφράσεις αυτές (π.χ. κατσουφιάζω, όταν είμαι στεναχωρημένος ή κάνω κάτι δύσκολο).

Στάδιο 2: Τα παιδιά επαναλαμβάνουν την άσκηση σε ζευγάρια στραμμένα πρόσωπο με πρόσωπο. Το ένα παιδί πρέπει να κάνει μια έκφραση και το άλλο με τη σειρά του να το μιμηθεί. Το ιδανικό θα ήταν τα παιδιά να βρίσκονται μπροστά σε καθρέφτες, ώστε να παρατηρούν μια μεγάλη ποικιλία εκφράσεων.

Στάδιο 3: Στην παραπάνω άσκηση συμπεριλαμβάνονται τώρα και κινήσεις του σώματος (π.χ. τα χέρια στη μέση σημαίνουν θυμό).

Στάδιο 4: Σ' αυτό το σημείο προβάλλεται πάλι η ταινία χωρίς ήχο. Τα παιδιά μπορούν να αναγνωρίσουν τα συναισθήματα της Ειρήνης μόνο από τις εικόνες.

Στάδιο 5: Στη συνέχεια ο Εκπαιδευτικός/Συντονιστής κολλά τις κάρτες συναισθημάτων στην τάξη. Τα παιδιά κάθε πρωί, όταν θα έρχονται στην τάξη, θα βάζουν ένα αυτοκόλλητο με το όνομά τους δίπλα στο συναίσθημα που έχουν τη δεδομένη στιγμή. Κάρτες συναισθημάτων μπορεί να κατασκευάζονται κάθε μέρα, εάν βέβαια χρειάζεται. Πρέπει να υπάρχει πάντα και μια λευκή κάρτα, έτσι ώστε τα παιδιά να μην είναι αναγκασμένα να αποκαλύψουν τα συναισθήματά τους, αν δεν το θέλουν. Αυτή η λευκή κάρτα μπορεί επίσης να χρησιμοποιηθεί, για να προστεθεί ένα νέο συναίσθημα, που δεν έχει αναφερθεί ως τώρα.

II. β) Συναισθήματα και συγκινήσεις που συνδέονται με το πρόσφυγα

Ο Εκπαιδευτικός/Συντονιστής λαμβάνει υπόψη του ότι η έκφραση κάποιων συναισθημάτων μπορεί να είναι δύσκολη ή ακόμα και να προκαλέσει αναστάτωση. Είναι απαραίτητο να βεβαιωθεί ότι γίνεται σεβαστή η ελευθερία έκφρασης, αλλά και το δικαίωμα όλων να μην εκφράζονται, αν το επιθυμούν. Εάν χρειαστεί, διακόπτει οποιαδήποτε δραστηριότητα φέρνει κάποιον σε δύσκολη θέση ή τον κάνει να νιώθει άβολα.

Στάδιο 1: Με βάση τις ζωγραφιές, τα παιδιά μπορούν αρχικά να συζητήσουν τους πιθανούς λόγους φυγής της Ειρήνης. Ενθαρρύνει τα παιδιά να μιλήσουν για τους ποικίλους φόβους που μπορεί να έχουν (π.χ. φόβο για τα τέρατα, το σκοτάδι, τους κεραυνούς, τους εφιάλτες, κάποιες ταινίες, να μείνει κανείς μόνος κ.λπ.).

Στάδιο 2: Στη συνέχεια ζητά από κάθε παιδί να ζωγραφίσει τους φόβους του σε ένα χαρτί μεγέθους ταχυδρομικής κάρτας και να βάλει σ' αυτό το όνομά του.

Στάδιο 3: Συγκεντρώνει τις ζωγραφιές και με τα παιδιά τις ομαδοποιεί ανάλογα με το είδος του φόβου (π.χ. ομάδα 1: φόβος για το σκοτάδι, ομάδα 2: φόβος να μείνεις μόνος κ.ο.κ.). Θέτει στα παιδιά το παρακάτω το ερώτημα: «Τι θα κάνατε για να καταπολεμήσετε τον φόβο σας για...;»

Κάθε ομάδα πρέπει να ζωγραφίσει ή να γράψει διάφορους τρόπους, με τους οποίους αντιμετωπίζει κανείς τους φόβους του (μιλάει γι' αυτούς, τους ζωγραφίζει κ.λπ.).

Στάδιο 4: Σηκώνει ψηλά στην τάξη την εικόνα της φυγής της Ειρήνης. Τοποθετεί τις ζωγραφιές των διαφόρων φόβων στην αριστερή πλευρά (κοντά στο σπίτι που καίγεται), ενώ στη δεξιά τις απαντήσεις που έδωσαν τα παιδιά και αμέσως μετά αρχίζει η συζήτηση.

Στάδιο 5: Ο Εκπαιδευτικός/Συντονιστής παρουσιάζει στους μαθητές τη «Φαγομηχανή Φόβου». Πρόκειται για ένα μεγάλο χάρτινο κουτί, το οποίο θα διακοσμήσουν τα παιδιά. Εάν τα ίδια το επιθυμούν, μπορούν να διώξουν τους φόβους τους πετώντας τις ζωγραφιές τους μέσα στη φαγομηχανή. Αλλιώς οι ζωγραφιές μπορούν να σχιστούν και να πεταχτούν.

III. Άσκηση: Βασικές ανάγκες των παιδιών

Στάδιο 1: Με τη βοήθεια της εικόνας της Ειρήνης με τους ανθρώπους στο χωριό (βλ. εικόνα στο τέλος της δραστηριότητας), τα παιδιά θα πρέπει να προσδιορίσουν τι είναι αυτό που λείπει από τα λευκά τετράγωνα και να τοποθετήσουν στην εικόνα στη σωστή τους θέση τις τέσσερις κάρτες, ώστε να συμπληρωθεί η εικόνα.

Στάδιο 2: Τα παιδιά πρέπει να θυμηθούν τι χρειαζόταν η Ειρήνη (Χρειαζόταν ένα μέρος να κοιμηθεί και να φάει). Τότε θα πρέπει να γυρίσουν τις κάρτες και να διαβάσουν αυτά που γράφουν από πίσω: να σε αγαπούν, να τρως, να κοιμάσαι, να παίζεις.

Στάδιο 3: Ακολουθεί συζήτηση με τα παιδιά για τη σπουδαιότητα των αναγκών, τη διαφορά μεταξύ αναγκών και επιθυμιών και τις συνέπειες από τη στέρηση βασικών αναγκών.

IV. Διαφορετικότητα – Αποκλεισμός

Στάδιο 1: Ο Εκπαιδευτικός/Συντονιστής διαβάζει δυνατά όλο το κείμενο της ιστορίας της Ειρήνης και ζητά από τα παιδιά να αναγνωρίσουν τις διάφορες μορφές απόρριψης από τις οποίες υπέφερε το μικρό κορίτσι. Τονίζει με προσοχή τις λεπτές διαφορές μεταξύ των διαφόρων τύπων απόρριψης (αμήχανες συναντήσεις με πρόσωπα, επιφυλακτικότητα, διακρίσεις, αδιαφορία, αποκλεισμός).

Στάδιο 2: Τα παιδιά παίζουν αυτές τις σκηνές, δίνοντας μια διαφορετική λύση. Η μεταμφίεση θα βοηθούσε στη δημιουργία ατμόσφαιρας. Γι' αυτό το λόγο μπορεί να χρησιμοποιηθούν χάρτινες μάσκες των φανταστικών χαρακτήρων, π.χ. μάσκες από τους Πετροφάγους, τις Μεταξωτές Ουρές και τα Μουτζουρωμένα Κοράκια ή να καλύψουν τα παιδιά τα σώματά τους με ένα μονόχρωμο ύφασμα. Για τους πραγματικούς χαρακτήρες, όπως τους χωρικούς, τους αστυνομικούς, τους αχόρταγους και τους φτωχούς ανθρώπους, τα παιδιά μπορούν να φορέσουν ρούχα από κάποιο παλιό μπουλού.

Στάδιο 3: Στη συνέχεια τα παιδιά καλούνται να καταθέσουν τη δική τους εμπειρία απόρριψης. Ο Εκπαιδευτικός/Συντονιστής μπορεί να θέσει στα παιδιά ερωτήματα όπως: «Αισθανθήκατε ποτέ απόρριψη; Πώς έγινε; Πώς αισθανθήκατε ή τι σκεφτήκατε τότε;» Τα βοηθά να σκεφτούν πως οι διαφορές αποτελούν συχνά αιτία απόρριψης.

Στάδιο 4: Προσπαθεί με τρόπο να κάνει τα παιδιά να αναγνωρίσουν τι κάνει τον καθένα μας να διαφέρει από τον άλλον. Εξηγεί ότι υπάρχουν ορατές και αόρατες διαφορές, όπως ορατές και αόρατες ομοιότητες μεταξύ των μαθητών (μιλούν την ίδια γλώσσα, ζουν στο ίδιο μέρος). Ο Εκπαιδευτικός/Συντονιστής βοηθά τα παιδιά να συνειδητοποιήσουν ότι οι διαφορές και οι

ομοιότητες μπορούν να συνυπάρχουν και πως το σημαντικότερο και δυσκολότερο κομμάτι είναι να μην επικρίνουμε ό,τι διαφέρει.

V. Καλωσόρισμα

Στάδιο 1: Ο Εκπαιδευτικός/Συντονιστής χρησιμοποιεί τον κύριο Καλόκαρδο ως αφορμή για τη συζήτηση. Ρωτά τα παιδιά: «Ποια είναι τα καλά για την Ειρήνη στο σπίτι του κ. Καλόκαρδου;» Παίρνει τις κάρτες με τις ανάγκες και δείχνει ότι για πρώτη φορά καλύφθηκαν επαρκώς οι ανάγκες της Ειρήνης.

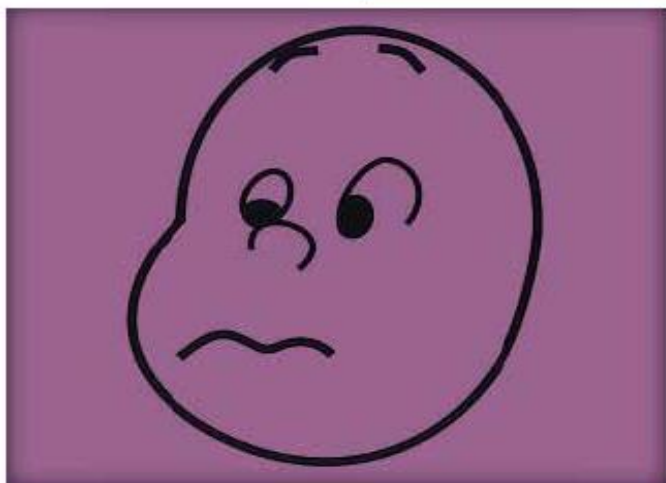
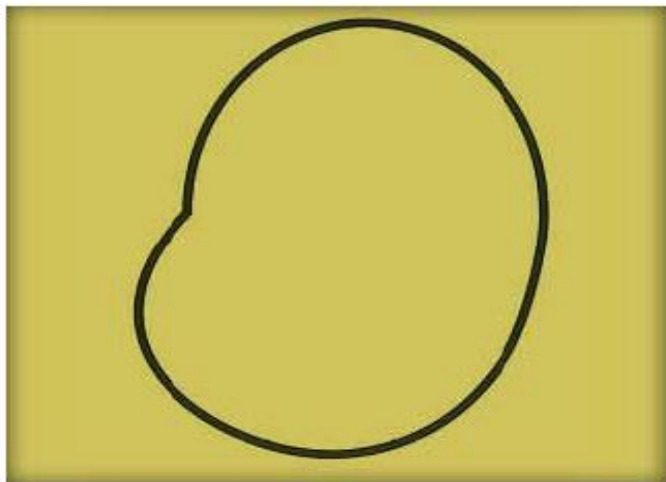
Στάδιο 2: Ρωτά τα παιδιά, αν θα δέχονταν ή όχι τη φιλοξενία αυτή και τους ζητά να δικαιολογήσουν την απάντησή τους.

Στάδιο 3: Δημιουργεί ευχάριστη ατμόσφαιρα στην τάξη (π.χ. απαλή μουσική) και επιλέγει 4 σημεία του χώρου σε όσο το δυνατόν μεγαλύτερη απόσταση μεταξύ τους. Στη συνέχεια χωρίζει τα παιδιά σε ομάδες των τεσσάρων ή πέντε ατόμων. Το σκεπτικό είναι να δημιουργήσουν τα παιδιά τη δική τους «γωνιά των ονείρων».

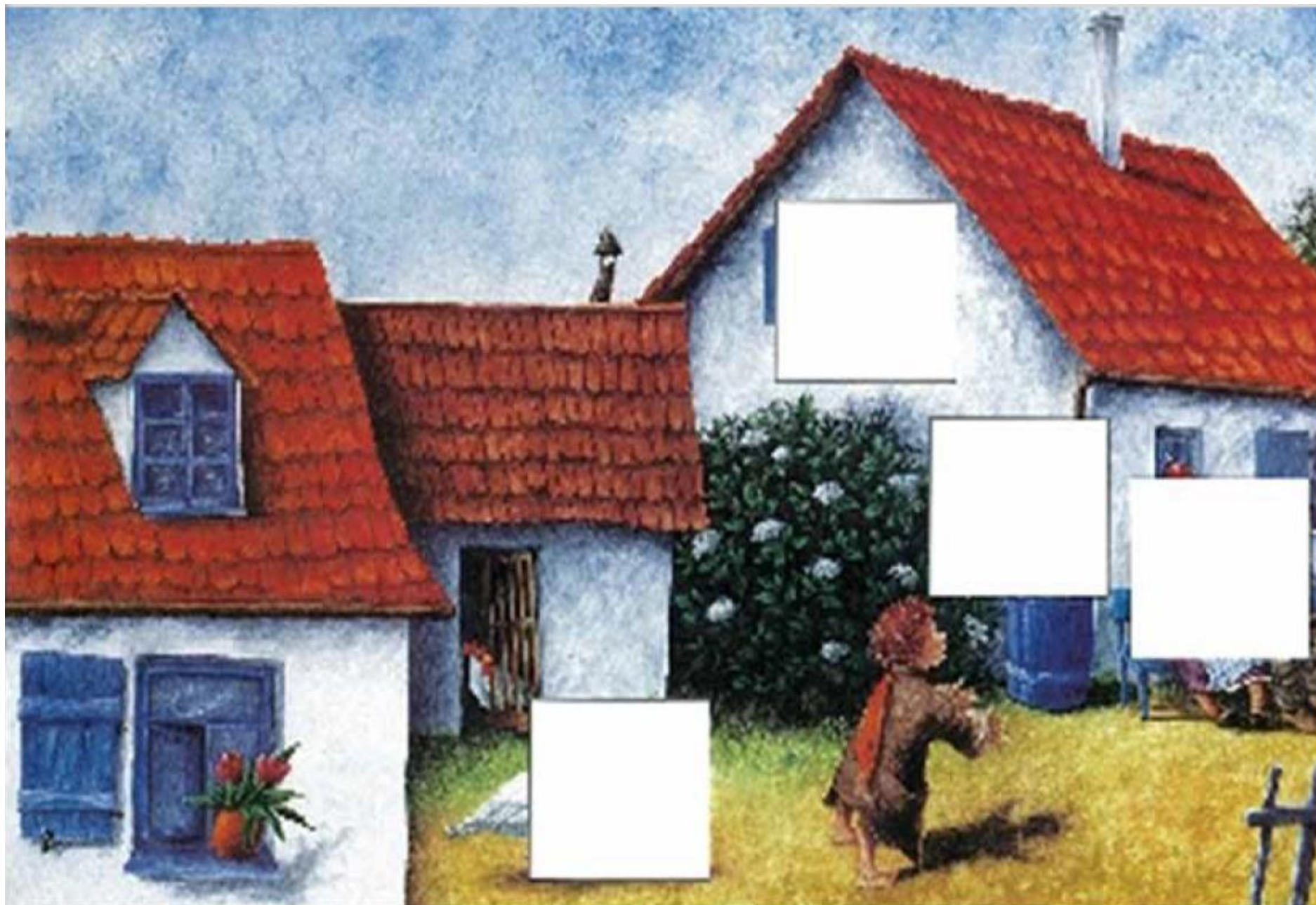
Στάδιο 4: Μόλις οι «γωνιές των ονείρων» είναι έτοιμες, προτρέπει τις ομάδες να επισκεφθούν η μία την άλλη. Μετά το τέλος των επισκέψεων συζητά με τα παιδιά τις εμπειρίες τους καθώς και τα συναισθήματά τους.

ΚΑΡΤΕΣ

ΑΣΚΗΣΗ II :
ΣΥΝΑΙΣΘΗ
ΜΑΤΑ

ΑΣΚΗΣΗ III:
ΒΑΣΙΚΕΣ
ΑΝΑΓΚΕΣ

Μα παίζεις

Μα τρως

Μα κοιμάσαι

Μα σε αγαπούν

Η φυγή της Ειρήνης

Ειρήνη

Η Ειρήνη, βλέποντας τις φλόγες να πέφτουν από τον ουρανό, έφυγε μακριά. Ήταν πεινασμένη. Κανένας δεν ενδιαφερόταν για ένα παιδί που ήταν μόνο του και τρομαγμένο.

Η Ειρήνη έτρεχε και έτρεχε και δεν σταμάτησε μέχρι που έφθασε σ' ένα ήσυχο, ειρηνικό χωριό.

Δύο άνθρωποι κάθονταν σ' ένα παγκάκι μπροστά από ένα σπίτι, λιάζονταν στο ζεστό ήλιο, μιλούσαν αδιάκοπα και φαίνονταν ευχαριστημένοι.

Η Ειρήνη ήταν μόνη και πεινασμένη. Ρώτησε αν θα μπορούσε να ζήσει εκεί, στο χωριό. Και μήπως είχαν ένα κομματάκι ψωμί ή κάτι άλλο που θα μπορούσε να φάει.

«Αυτό είναι ανεπίτρεπτο», είπε ένας από τους χωρικούς. «Ένα παιδί να περιφέρεται και να ζητιανεύει φαγητό! Κάποιος πρέπει να κάνει κάτι γι' αυτό! Η θέση της είναι στο ορφανοτροφείο!»

Τότε, κάλεσαν την αστυνομία για να πιάσει την Ειρήνη. Όμως η Ειρήνη έφυγε μακριά.

Έφθασε σ' ένα δάσος. Εκεί βρήκε μερικά βατόμουρα, τα έφαγε και έτσι ένωσε λιγότερο πεινασμένη. Πάνω σε κάποια χόρτα έκανε ένα μαλακό, ζεστό κρεβάτι. Όμως, πεινούσε ακόμη, και οι θόρυβοι της νύχτας την έκαναν να φοβάται.

Όχι, δεν μπορούσε να μείνει εκεί για πάντα, ολομόναχη. Η Ειρήνη άρχισε να περιπλανάται πάλι στο δάσος και ακολουθώντας την όσφρησή της, έφθασε στην άλλη πλευρά του. Εκεί μπήκε στη χώρα των Πετροφάγων. Ήταν πολύ φιλικόι και έδωσαν στην Ειρήνη να φάει μία χούφτα πέτρες. Όμως εκείνη δεν μπορούσε να τις φάει.

Τότε οι Πετροφάγοι θύμωσαν.

«Δεν σου κάνει ο τόπος μας; Αν δεν τρως ό,τι σου δίνουμε, τότε καλύτερα να φύγεις!»

Τότε η Ειρήνη σκέφθηκε λυπημένη: «Δεν με συμπαθούν γιατί είμαι ξένη και διαφορετική από αυτούς.» Και αυτό ήταν αλήθεια. Οι Πετροφάγοι εξαφανίστηκαν και την άφησαν μόνη της.

Η Ειρήνη συνέχισε την περιπλάνησή της. Διέσχισε ξανά ένα τεράστιο, σκοτεινό δάσος. Μπροστά της ήταν η χώρα με τις Μεταξωτές Ουρές. «Καλώς ήρθες! Καλώς ήρθες!», της φώναξαν και τη ρώτησαν τι θέλει από τον τόπο τους.

«Ω, μόνο ένα μικρό κομματάκι ψωμί και μια ζεστή γωνιά να κοιμηθώ», είπε η Ειρήνη

«Αυτό μπορείς να το έχεις», τιτίβισαν οι Μεταξωτές Ουρές.

Ωστόσο, μία απ' αυτές που στεκόταν πίσω από την Ειρήνη, είπε τρομαγμένα:

«Δεν έχει ουρά!!!» Τότε όλες θέλησαν να κοιτάξουν την Ειρήνη από πίσω, και όταν είδαν ότι πραγματικά δεν είχε ουρά, είπαν ανήσυχες: «Όχι δεν μπορείς να μείνεις μαζί μας. Στο κάτω κάτω, δεν έχεις μεταξωτή ουρά».

«Μα, αυτό δεν έχει σημασία», προσπάθησε να τους καθησυχάσει η Ειρήνη. «Μπορώ να κρεμάσω μία γύρω από τη μέση μου ή να καρφιτώσω μία με παραμάνα.» «Όχι, όχι αυτό δε φθάνει», φώναξαν οι Μεταξωτές Ουρές τρομοκρατημένες. «Μόνο οι Μεταξωτές Ουρές επιτρέπεται να ζουν σ' αυτή τη χώρα». Η Ειρήνη παρακάλεσε, ικέτευσε, αλλά χωρίς αποτέλεσμα. Σκέφθηκε στεναχωρημένη, «Δε με βοηθάνε γιατί είμαι ξένη και διαφορετική απ' αυτές».

Ξαναπήρε το δρόμο της και όταν έφθασε στην άκρη του δάσους μπήκε στη χώρα των Μουτζουρωμένων Κορακιών.

Εδώ την υποδέχθηκαν θερμά. Ένα Κοράκι της προσέφερε μία μαλακή φωλιά πάνω, ψηλά σ' ένα γυμνό δέντρο και ένα ψόφιο ποντίκι για να φάει.

Το ποντίκι είχε αρχίσει ήδη να μυρίζει, πράγμα που το έκανε ιδιαίτερα λαχταριστό για τα κοράκια. Αλλά η Ειρήνη δεν ήθελε να φάει το ποντίκι. Η ιδέα και μόνο, έκανε το στομάχι της να ανακατεύεται. Και δεν μπορούσε να ανέβει στο δέντρο, γιατί ήταν πολύ ψηλό.

«Πρέπει να πετάξεις πάνω, ψηλά», τη συμβούλεψαν τα Μουτζουρωμένα Κοράκια. Αλλά η Ειρήνη δεν μπορούσε να πετάξει.

«Δεν υπάρχει τίποτε άλλο εδώ», είπαν λυπημένα τα Μουτζουρωμένα Κοράκια.

Έτσι η Ειρήνη σκέφθηκε: «Δεν με καταλαβαίνουν γιατί είμαι ξένη και διαφορετική απ' αυτούς.»

Δεν της έμενε τίποτε άλλο να κάνει από το να συνεχίσει να περπατάει. Στο τέλος του δάσους μπήκε στη χώρα των Αχόρταγων.

Ήταν πλούσιοι, ζούσαν σε μεγάλα, άνετα σπίτια και πάντα είχαν αρκετό φαγητό. Ότι τους περισσεύε, το πετούσαν. Ακόμα και τα ζωάκια τους απολάμβαναν το καλύτερο φαγητό.

Όταν οι άνθρωποι συναντιόνταν στο δρόμο, αγκαλιάζονταν και αντάλλαζαν φιλία, ένα σε κάθε μάγουλο.

Αλλά κανένας δεν αγκάλιασε την Ειρήνη, παρόλο που η πείνα της και η μοναξιά της ήταν ολοφάνερη. Ντροπαλά, χαιρέτησε δύο ανθρώπους και ρώτησε που μπορούσε να βρει κάτι να φάει και ένα ζεστό μέρος για να κοιμηθεί.

Αλλά εκείνοι εξοργίστηκαν! «Δίνε του από δω! Δεν μας περισσεύει τίποτα!», είπαν οι Αχόρταγοι.

«Οι πλούσιοι δεν ξέρουν πόσο πονάει η πείνα», σκέφθηκε η Ειρήνη. «Πρέπει να ψάξω για φτωχούς ανθρώπους. Αυτοί ξέρουν πόσο οδυνηρό είναι να μη σε βοηθάει κανένας».

Προχώρησε μέχρι την άκρη της πόλης, σε μια περιοχή πίσω από μεγάλα εργοστάσια και σκουπιδότοπους, Εκεί, φτωχοί άνθρωποι ζούσαν σε παράγκες.

«Φύγε!», φώναξαν όταν είδαν ένα ξένο παιδί. «Δε σε χρειαζόμαστε εδώ. Εάν μαζευτούμε πολλοί φτωχοί εδώ, δεν θα υπάρχει ούτε αρκετό φαγητό ούτε και χώρος για να μείνουμε.»

« Πρέπει να καταλάβεις.»

Η Ειρήνη κατάλαβε ότι δεν μπορούσε να ζήσει εκεί.

Αλλά δεν ήξερε πλέον πού αλλού να πάει. Και σαν να μην έφθαναν όλα αυτά, άρχισε και να βρέχει.

Η Ειρήνη απομακρύνθηκε από την πόλη και κατευθύνθηκε προς τα χωράφια. Ξαφνικά είδε ένα τεράστιο δέντρο. Στα κλαδιά του κάποιος είχε χτίσει ένα σπίτι από παλιά και άχρηστα πράγματα. Καθόταν στο παράθυρο, κοιτούσε έξω και έτρωγε ένα μεγάλο κομμάτι ψωμί με τυρί.

«Γεια σου! Έλα πάνω να σου δώσω λίγο ψωμί με τυρί», της φώναξε.

«Φαίνεσαι κουρασμένη και πεινασμένη. Κάθισε εδώ που είναι ζεστά και στεγνά.»

«Ποιος είσαι;» ρώτησε η Ειρήνη ξαφνιασμένη, κοιτάζοντας αυτόν τον άντρα που ήταν ντυμένος αλλόκοτα με τόσο έντονα χρώματα, όσο και το σπιτάκι του.

«Είμαι ο κύριος Καλόκαρδος», απάντησε.

«Α», είπε η Ειρήνη, που δεν είχε ξανακούσει αυτό το όνομα, «Έτσι δεν λέγονται όσοι είναι ευγενικοί με τους άλλους;»

Σας έψαχνα πολύ καιρό. Αν μου το επιτρέπατε, θα ήθελα να έρθω να μείνω εδώ με σας και την οικογένειά σας.» Κι έτσι, ο κύριος Καλόκαρδος άνοιξε το σπίτι του στην Ειρηνούλα που έμεινε κοντά τους για πολύ, πολύ καιρό.

Ενότητα 2

Πρόγραμμα: Από εμένα για σένα

Απευθύνεται σε παιδιά ηλικίας 7-11 ετών

Υπό την αιγίδα:

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ «ΑΠΟ ΕΜΕΝΑ ΓΙΑ ΕΞΕΝΑ»

Το παρόν εκπαιδευτικό πρόγραμμα σχεδιάστηκε από τον Κλάδο Πουλιών του Σώματος Ελληνικού Οδηγισμού (Σ.Ε.Ο) www.seo.gr και συγκεκριμένα από τα μέλη του Άννα Παρασχούδη, Ελένη Μπεβεράτου, Ιωάννα Βασιλοπούλου, Ιωάννα Τσαμπηρά και Κυριάκο Μούρτζη.

Απευθύνεται σε παιδιά της Β' έως Ε' τάξης Δημοτικού.

Ως πηγή κάποιων ορισμών για το πρόγραμμα «**ΑΠΟ ΕΜΕΝΑ ΓΙΑ ΕΞΕΝΑ**» είναι το Εγχειρίδιο Δασκάλου «ΔΕΝ ΕΙΝΑΙ ΜΟΝΟ ΑΡΙΘΜΟΙ» ως εκπαιδευτικό υλικό για τη μετανάστευση και το άσυλο στην Ευρώπη.

Ως μέσο στο παρόν εκπαιδευτικό πρόγραμμα χρησιμοποιείται το παιχνίδι, που αποτελεί αναπόσπαστο στοιχείο στη ζωή των παιδιών, ενισχύει τη βιωματική μάθηση και συμβάλλει στην ισορροπημένη και ολόπλευρη ανάπτυξη των παιδιών. Το παιχνίδι διευκολύνει και προάγει την αβίαστη μάθηση εκθέτοντας τα παιδιά σε νέες εμπειρίες, δραστηριότητες, ιδέες και επιτρέποντάς να δομούν νοήματα μέσα από τις δικές τους εμπειρίες. Το σύνολο των δραστηριοτήτων που βασίζονται στην Οδηγική ιδεολογία και έχουν παιδαγωγικό χαρακτήρα αποτελούν και το Οδηγικό Παιδαγωγικό Πρόγραμμα. Μέσα από σύγχρονες δραστηριότητες, τα παιδιά και οι νέοι αποκτούν εμπειρίες και μαθαίνουν να ζουν με αξίες, όπως ο σεβασμός, η αλληλεγγύη, η συνεργασία και η φιλία.

- Λαμβάνοντας υπόψη τα παραπάνω, το εκπαιδευτικό πρόγραμμα «ΑΠΟ ΕΜΕΝΑ ΓΙΑ ΕΞΕΝΑ» καλεί τους συντονιστές/εκπαιδευτικούς να παίξουν με τους μαθητές ένα «Κυνήγι θησαυρού» χωρισμένο σε 6 ενότητες, ώστε οι συμμετέχοντες να γνωρίσουν και να προβληματιστούν γύρω από τις έννοιες: αποδοχή, προσφορά, συμπαράσταση, ισότητα, πρόσφυγας και μετανάστης.
- Μέσα από αυτό το «Κυνήγι θησαυρού» τα παιδιά θα κατανοήσουν ότι ο μεγαλύτερος θησαυρός είναι αυτός που προσφέρει κάποιος και όχι αυτός που κρατά. Τα παιδιά παίζοντας το «Κυνήγι θησαυρού» έχουν την ευκαιρία να φτιάξουν ένα επιτραπέζιο παιχνίδι με σκοπό να το στείλουν στα παιδιά-πρόσφυγες που ζουν στα κέντρα φιλοξενίας προσφύγων, ώστε να μπορούν να το παίξουν με τους καινούργιους τους φίλους.

1) Στόχοι του προγράμματος:

- Να κατανοήσουν τα παιδιά τις έννοιες: αποδοχή, προσφορά, συμπαράσταση, ισότητα, πρόσφυγας και μετανάστης.
- Να ευαισθητοποιηθούν σε σχέση με το προσφυγικό ζήτημα.
- Να προσφέρουν στα παιδιά-πρόσφυγες.

2) Προσδοκώμενα Αποτελέσματα:

Να καλλιεργηθεί και να ενισχυθεί η αυτενέργεια μέσω της ενεργούς συμμετοχής και της κοινωνικής προσφοράς.

3) Διάρκεια, χώρος, συντονιστής:

Το εκπαιδευτικό πρόγραμμα «ΑΠΟ ΜΕΝΑ ΓΙΑ ΣΕΝΑ» υλοποιείται σε δύο διδακτικές ώρες (Μέρος Α' και Μέρος Β').

Μέρος Α': Μέσα από ένα κυνήγι θησαυρού χωρισμένο σε 6 ενότητες τα παιδιά θα κληθούν να γνωρίσουν και να προβληματιστούν γύρω από τις έννοιες: αποδοχή, προσφορά, συμπαράσταση, ισότητα, πρόσφυγας και μετανάστης.

Μέρος Β': Τα παιδιά θα κατανοήσουν ότι ο μεγαλύτερος θησαυρός είναι αυτός που προσφέρει κάποιος και όχι αυτός που κρατά και θα φτιάξουν ένα επιτραπέζιο παιχνίδι με κομμάτια που έχουν συλλέξει στο Μέρος Α'. Αυτό το επιτραπέζιο παιχνίδι θα το στείλουν στα παιδιά που ζουν στα κέντρα φιλοξενίας προσφύγων, ώστε να μπορούν και εκείνα με της σειρά τους να το παίξουν με τους καινούργιους τους φίλους. Τα υλικά αυτής της δράσης είναι απλή γραφική ύλη με μηδαμινό ή ελάχιστο κόστος. Αναλυτικές οδηγίες για την κατασκευή του παιχνιδιού ακολουθούν.

Προτείνεται να υλοποιηθούν και τα δύο μέρη του προγράμματος (είτε σε δύο συνεχόμενες ώρες είτε σε δύο μονώρα), ώστε τα παιδιά να καλύψουν όλους τους στόχους του προγράμματος. Παρόλα αυτά, τα δύο μέρη είναι σχεδιασμένα με τέτοιο τρόπο, ώστε να λειτουργούν και ως αυτοτελείς ενότητες.

ΜΕΡΟΣ Α' & Β'. Δράση δυο διδακτικών ωρών (50' & 50')

- Μπορεί να γίνουν σε δυο συνεχόμενες ώρες ή σε δυο μονώρες σπαστές.
- Το Μέρος Α' αυτό μπορεί να παιχτεί στο προαύλιο του σχολείου ή σε κάποιον κλειστό χώρο.
- Το Μέρος Β' καλό θα ήταν να διεξαχθεί μέσα στην σχολική αίθουσα.
- Τη δράση θα συντονίσουν Εκπαιδευτικοί ή εθελοντές –Στελέχη του Σώματος Ελληνικού Οδηγισμού (εφεξής θα ονομάζονται Συντονιστής).

4) Δράση «ΑΠΟ ΕΜΕΝΑ ΓΙΑ ΕΞΕΝΑ»

Ο συντονιστής παρουσιάζει στους μαθητές ένα κουτί που μόλις έφτασε και έχει παραλήπτη την συγκεκριμένη τάξη. Έχει ταξιδέψει από άκρη σε άκρη και έχει έρθει, για να περιγράψει στα παιδιά τι έχει δει και να τους χαρίσει τον θησαυρό του. Τους ζητάει να "αλληλεπιδράσουν" μαζί του, ώστε να μάθουν τις ιστορίες του. Για την κάθε ιστορία υπάρχει ένας σταθμός, όπου τα παιδιά καλούνται να κάνουν μια δραστηριότητα, για να συλλέξουν ένα κομμάτι του μυστικού και να πλησιάσουν στον Θησαυρό.

Εάν επιλεγεί η Δράση των δυο ωρών (σε δύο συνεχόμενες ώρες είτε σε μονές ώρες), τότε:

Στο Μέρος Α'

- Εφόσον ο Συντονιστής είναι Εκπαιδευτικός, προτείνεται να γίνουν οι Σταθμοί-Δραστηριότητες με το σύνολο της τάξης και με τη σειρά.
- Εάν οι Συντονιστές είναι μέλη του Σώματος Ελληνικού Οδηγισμού, προτείνεται να χωριστούν τα παιδιά σε 4 ομάδες και οι Σταθμοί να διεξαχθούν κυκλικά με ένα Στέλεχος υπεύθυνο σε κάθε Σταθμό-Δραστηριότητα.
- Ο Συντονιστής του Σταθμού-Δραστηριότητας θα πρέπει να επεξηγήσει τη δραστηριότητα στα παιδιά και να συντονίσει την συζήτηση μαζί τους.
- Ο ρόλος του κουτιού είναι να κάνει την εισαγωγή στην ιστορία και να δίνει κομμάτι του θησαυρού που θα οδηγήσει στη συνέχεια στην δημιουργία μιας κατασκευής / παιχνιδιού.
- Σε κάθε σταθμό η Δραστηριότητα παρουσιάζεται στα παιδιά μέσα από μια ιστορία, που αποτελεί μέρος από το ημερολόγιο του κουτιού. Προτείνεται οι ιστορίες να είναι γραμμένες σε μικρά χαρτιά. Προτεινόμενος τρόπος είναι να συνοδεύεται το κείμενο από ένα αντικείμενο που θα συμβολίζει την δραστηριότητα. Πχ. στον Σταθμό-Δραστηριότητα 1 με τις μουσικές καρέκλες, το κουτί θα μπορούσε να δώσει στα παιδιά ένα καπέλο με την ιστορία.
- Ο κάθε Σταθμός- Δραστηριότητα διαρκεί το πολύ δέκα λεπτά. Η διάρκειά του, ωστόσο, μπορεί να μειωθεί ανάλογα με τον αριθμό των συμμετεχόντων.
- Ο Συντονιστής με βάση τον χρόνο που έχει στη διάθεσή του επιλέγει δύο τουλάχιστον από τους Σταθμούς-Δραστηριότητες 2, 3, 4 ή 5 και υλοποιεί οπωσδήποτε την Εισαγωγή, το Σταθμό-Δραστηριότητα 1, καθώς και το Κλείσιμο.
- Στο τέλος κάθε Σταθμού-Δραστηριότητας τα παιδιά παίρνουν ένα κομμάτι του θησαυρού (δηλαδή, ένα υλικό για το εργαστήρι που θα ακολουθήσει). Τα μέρη του θησαυρού που θα μαζεύουν τα παιδιά κατά τη διάρκεια του Μέρους Α' καθορίζονται από το εργαστήρι που έχει επιλεγεί να γίνει στο Μέρος Β'. Τι ακριβώς είναι το κάθε εργαστήρι, περιγράφεται με λεπτομέρεια στο τέλος του Μέρους Β'.
- Στο τέλος του Μέρους Α' ο Συντονιστής διαβάζει το τελευταίο μήνυμα που δίνει το κουτί. Συζητά με τα παιδιά τι σημαίνει «μοιράζομαι τον Θησαυρό» και παρακινεί τους μαθητές της τάξης να μοιράσουν τη χαρά στα παιδιά που έφυγαν από τον τόπο τους αναζητώντας άσυλο, φτιάχνοντας ένα παιχνίδι με το θησαυρό που μάζεψαν από κάθε σταθμό και στέλνοντάς το στα κέντρα προσφυγικών ροών.

Στο Μέρος Β΄

- Αφού τα παιδιά κατανοήσουν ότι ο μεγαλύτερος θησαυρός είναι αυτός που προσφέρει κάποιος και όχι αυτός που κρατά, δημιουργούν μια κατασκευή / παιχνίδι που θα μπει μέσα στο κουτί και θα σταλεί στα παιδιά που ζουν στα κέντρα προσφυγικών ροών, ώστε να μπορούν να το παίξουν με τους καινούργιους τους φίλους.
- Προτάσεις για το είδος του παιχνιδιού που θα κατασκευάσουν τα παιδιά περιλαμβάνονται στο τέλος του Μέρους Β΄.

Εάν επιλεγεί η Δράση της μίας ώρας,

Κρίνεται σκόπιμο να υλοποιηθεί μόνο το ΜΕΡΟΣ Α΄, όπως ακριβώς περιγράφεται και παραπάνω με τις εξής όμως διαφορές:

- Μετά από κάθε Σταθμό-Δραστηριότητα τα παιδιά θα πηγαίνουν στον επόμενο, χωρίς να πάρουν κάποιο κομμάτι θησαυρού.
- Στο τέλος, ο Συντονιστής διαβάζει το τελευταίο γράμμα που δίνει το κουτί και αποτελεί το κλείσιμο της δράσης. Εδώ θα πρέπει ο Συντονιστής να συζητήσει με τα παιδιά τι σημαίνει «μοιράζομαι τον Θησαυρό» και πόσο σημαντικές είναι οι έννοιες του σεβασμού, της συμπόνιας, της ανοχής και της έγνοιας για το συνάνθρωπό μας. Οι μαθητές και μέσα από τη συζήτηση που ολοκληρώνει τη δράση κατανοούν την ανάγκη να ενημερώσουν τους ανθρώπους του στενού οικογενειακού τους περιβάλλοντος (οικογένεια, φίλους, γνωστούς) σχετικά με το επίκαιρο αυτό θέμα.

ΜΕΡΟΣ Α΄ (ΠΡΩΤΗ ΩΡΑ): ΠΑΙΧΝΙΔΙ ΜΕ ΣΤΑΘΜΟΥΣ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ (ΔΙΑΡΚΕΙΑ: 10΄)

(Η Εισαγωγή γίνεται σε όλους τους μαθητές της τάξης)

Συντονιστής: “Σήμερα είναι μία ξεχωριστή ημέρα, γιατί από πολύ μακριά ήρθε κάτι για όλη την τάξη! Μας ήρθε ένα κουτί που έχει ταξιδέψει πολύ και έχει μία σημαντική έκπληξη για εμάς... και ένα μήνυμα!”

Δείχνει το κουτί και στη συνέχεια διαβάζει ο ίδιος ή τα παιδιά με τη σειρά το μήνυμα που συνοδεύει το κουτί:

Μήνυμα

«Άνοιξέ το, το κουτί, ιστορίες θα σου πει
για παιδιά, όπως εσείς, μαθητές περιωπής,
που ήταν σε μian άλλη χώρα και όμως ήρθαν εδώ τώρα.

Γιατί, ενώ την αγαπούσαν κι εκεί καλά περνούσαν,
ήρθε ο πόλεμος μια μέρα, βόμβες πέφταν πέρα ως πέρα
και τριγύρω άλλαξαν όλα, φόβος, τρόμος, πολυβόλα.

Αναγκάστηκαν να φύγουν και τους φίλους τους να αφήσουν
με τα πόδια ή με βάρκες, να διασχίσουν χώρες, χάρτες
για να βρουν ένα μέρος δίχως όπλα και φοβέρα,
που θα ζούνε με ειρήνη, ηρεμία και γαλήνη,
σπίτι για να ξαναχτίσουν και σχολειό να ξαναρχίσουν.

“Μα εμένα τι με νοιάζει;” θα ρωτάς. “Δεν με πειράζει!”

Κι όμως ξέρω, αν σκεφτείς, στην καρδιά σου πως θα βρεις
έννοιες, όπως η αγάπη, η φροντίδα και το χάδι.
Κι ότι θες να βοηθάς όποιο κίνδυνο διατρέχει.
Πες αλήθεια! Δεν είναι έτσι;

Άνοιξε το, το κουτί, ιστορίες θα σου πει.
Κι όταν όλες τις ακούσεις, θησαυρό θα έχεις βρει!»

Υλικά:

- Ένα κουτί παπουτσιών (ή όποιο άλλο κουτί υπάρχει διαθέσιμο)
- Τυπωμένη σε ένα χαρτί (χρωματιστό ή μη) η παραπάνω ιστορία.

ΣΤΑΘΜΟΣ - ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 1 (ΔΙΑΡΚΕΙΑ: 10’):

Παίζει όλη η τάξη ταυτόχρονα.

Στόχος: Η κατανόηση των εννοιών: πρόσφυγας, μετανάστης, ανθρώπινα δικαιώματα, ρατσισμός, ισότητα, άσυλο.

Ιστορία: Το κουτί με το σχετικό μήνυμά του εξηγεί στα παιδιά ότι για να ξεκινήσουν, πρέπει πρώτα από όλα να φτιάξουν το “λεξικό”, το βιβλίο με τις έννοιες που θα τους βοηθήσει να καταλάβουν τις ιστορίες που θα τους διηγηθεί. Συμπληρώνει ότι το είχε πάντα μαζί του, αλλά κατά τη διάρκεια του ταξιδιού του χάλασε και οι σελίδες σκίστηκαν και σκορπίστηκαν. Χρειάζεται λοιπόν τη βοήθεια των παιδιών, για να το ξαναφτιάξει.

Κανόνες:

Για το παιχνίδι που ακολουθεί χρειάζονται τόσες καρτέκλες όσες και τα παιδιά της τάξης. Τις τοποθετούμε κυκλικά με την πλάτη της καρτέκλας προς τα μέσα. Κάτω από κάθε καρτέκλα έχει κολληθεί από ένα χαρτί. Στα μισά χαρτιά είναι γραμμένες οι έννοιες πρόσφυγας, μετανάστης, ρατσισμός, άσυλο, ανθρώπινα δικαιώματα, ισότητα και στα άλλα μισά οι ερμηνείες τους. Σε μια από τις καρτέκλες υπάρχει ένα καπέλο. Όλα τα παιδιά κάθονται στις καρτέκλες. Όσο ακούγεται μουσική, αυτός που έχει το καπέλο το δίνει στον διπλανό του, εκείνος στον διπλανό του κ.ο.κ. Όταν σταματήσει η μουσική, αυτός που έχει στα χέρια του το καπέλο αποχωρεί μαζί με την καρτέκλα του. Στο τέλος, τα παιδιά ξεκολλούν από την καρτέκλα του το δικό τους χαρτί και όλοι μαζί προσπαθούν να συνδυάσουν τις λέξεις με τις σημασίες του. Τις διαβάζουν δυνατά και τις εξηγούν.

Μήνυμα κουτιού:

*«Είχα πάντοτε μαζί μου ένα μαγικό λεξικό που με βοηθούσε πολύ να επικοινωνώ.
Στο ταξίδι μου όμως...χάλασε! Οι σελίδες του σκορπίσανε και σκίστηκαν.
Αχ! και είχα σκοπό με τη βοήθειά του να σας διηγηθώ τις ιστορίες, για να βρείτε τον
Θησαυρό... Τι λέτε μπορείτε να με βοηθήσετε να το ξαναφτιάξω;»*

Υλικά:

- Χαρτιά Α4
- Μαρκαδόρους
- cd player ή κάποιο μουσικό όργανο (πχ μαράκες, ντέφι κλπ)

Έννοιες:

Πρόσφυγας: Είναι ο άνθρωπος που αναγκάζεται ή εξαναγκάζεται να εγκαταλείψει την πατρίδα του ή τον τόπο της μόνιμης κατοικίας του και να καταφύγει σε μια ξένη χώρα. Έχοντας «δικαιολογημένο» φόβο δίωξης λόγω φυλής, θρησκείας, εθνικής προέλευσης ή και πολιτικών πεποιθήσεων.

Μετανάστας: Είναι ο άνθρωπος που παίρνει μια ελεύθερη απόφαση να μετακινηθεί σε κάποια άλλη περιοχή ή χώρα, συχνά για καλύτερες οικονομικές ή κοινωνικές συνθήκες.

Ανθρώπινα δικαιώματα: Αποτελούν ηθικές αρχές που κατοχυρώνονται με διεθνείς συμβάσεις και που θέτουν συγκεκριμένα πρότυπα ανθρώπινης συμπεριφοράς και που κάθε άτομο δικαιούται από τη στιγμή της γέννησής του απλώς και μόνο επειδή είναι άνθρωπος.

Ρατσισμός: Είναι η αντίληψη ότι οι άνθρωποι δεν είναι όλοι ίσοι μεταξύ τους, αλλά διαχωρίζονται σε ανώτερους και κατώτερους, διακρινόμενοι είτε από το χρώμα του δέρματος είτε από την εθνικότητα είτε από τη θρησκεία κ.λπ.

Ισότητα: Είναι η ίση μεταχείριση των ατόμων. Όλοι οι άνθρωποι θα πρέπει να αντιμετωπίζονται ως ίσοι μεταξύ τους και να έχουν ίσα πολιτικά, οικονομικά, κοινωνικά και αστικά δικαιώματα.

Άσυλο: Παροχή ασφάλειας, καταφυγίου, παραμονή προσώπου σε περιβάλλον προστασίας και εγγύησης. Ως άσυλο ορίζεται ο χώρος εκείνος στον οποίο καταφεύγει κανείς και εξασφαλίζει ασφάλεια, την προστασία της αξιοπρέπειάς του και την ελευθερία της έκφρασής του.

Θησαυρός:

Σε περίπτωση που έχει επιλεγεί το δίωρο πρόγραμμα, δίνεται στην ομάδα σαν θησαυρός στον συγκεκριμένο σταθμό το αντικείμενο που ορίζει το εργαστήριο που θα ακολουθήσει την 2η ώρα.

Σε περίπτωση που θα πραγματοποιηθεί μόνο το μονόωρο πρόγραμμα, τότε δεν δίνεται κάτι στην ομάδα.

ΣΤΑΘΜΟΣ - ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 2 (ΔΙΑΡΚΕΙΑ: 10’):

Παίζει όλη η τάξη μαζί ή μια ομάδα τη φορά σε κυκλική μορφή.

Στόχος: Η γνωριμία με τα ανθρώπινα δικαιώματα.

Ιστορία: Στο πέρασμα από μια παιδική χαρά, το κουτί βρήκε ξεφούσκωτα μπαλόνια και τα πήρε μαζί του. Συνήθιζαν, λέει, τα παιδιά να τα κρατάνε ψηλά την ώρα του παιχνιδιού, καθώς τα χρώματά τους γέμιζαν το μπλε του ουρανού και ο αέρας τα έκανε τόσο ζωηρά, που έπαιζαν κυνηγώντας τα για πολλή ώρα.

Κανόνες:

1. Το κάθε παιδί παίρνει από ένα μπαλόνι και ζωγραφίζει έναν φίλο του με μάτια, μύτη, στόμα, αυτιά.
2. Τι χρειάζεται αυτός ο φίλος, για να είναι χαρούμενος και ασφαλής; Τα παιδιά σημειώνουν τις απαντήσεις τους πάνω στο μπαλόνι τους. Παράδειγμα: Χρειάζεται φαγητό, στέγη, οικογένεια κ.λπ. (Σημ: Σε περίπτωση που τα παιδιά δεν μπορούν να σκεφτούν κάτι, τους δίνεται η δυνατότητα να συμβουλευθούν μία λίστα με τα ανθρώπινα δικαιώματα - βλ. παρακάτω)
3. Από όσα έχουν γράψει τα παιδιά πάνω στο μπαλόνι τους, θα πρέπει στη συνέχεια να επιλέξουν τα πιο σημαντικά καθώς και δυο δικαιώματα που πιστεύουν ότι πρέπει να έχει ο νέος φίλος τους, ώστε να μπορεί να επιβιώσει.
4. Όλοι μαζί πετάνε τα μπαλόνια ψηλά και ο καθένας είναι υπεύθυνος για το μπαλόνι του. Ο σκοπός είναι να μην πέσει κάτω κανέναν μπαλόνι και όλοι να διαφυλάξουν τα δικαιώματα των φίλων τους.
5. Μετά το παιχνίδι όλη μαζί η ομάδα συζητάει τα παρακάτω ερωτήματα:
 - Ήταν εύκολο να το καταφέρουν;
 - Βοήθησαν οι γύρω στην προσπάθεια αυτή;
 - Τελικά, χρειάζεται ένας ή πρέπει όλοι μαζί να διαφυλάξουν τα δικαιώματα των άλλων;

Μήνυμα κουτιού:

«Ξέρεις τι είναι ένα μπαλόني; Α! Ωστε ξέρεις! Ναι, ένα μπαλόني χρωματίζει τη ζωή μας. Κάποτε περνούσα από μια παιδική χαρά. Και βρήκα αυτά τα ξεφούσκωτα μπαλόνια. Τα παιδιά τα κρατούσαν ψηλά την ώρα που έπαιζαν και καθώς τα χρώματά τους γέμιζαν το μπλε του ουρανού, εκείνα ένιωθαν ότι έχουν έναν νέο φίλο! Πάρε μαρκαδόρο λοιπόν κι εσύ και ζωγράφισε έναν φίλο με μάτια, μύτη, στόμα και αυτιά! Σκέψου: Τι χρειάζεται αυτός ο φίλος, για να είναι χαρούμενος και ασφαλής;»

Υλικά:

- Μπαλόνια (ένα για κάθε παιδί)
- Μαρκαδόροι

Ανθρώπινα Δικαιώματα:

1. Είμαστε όλοι γεννημένοι ελεύθεροι και ίσοι.
2. Μην κάνεις διακρίσεις.
3. Το δικαίωμα στη ζωή.
4. Όχι στη σκλαβιά.
5. Όχι στα βασανιστήρια.
6. Έχεις δικαιώματα σε οποιοδήποτε μέρος του κόσμου και αν βρίσκεσαι.
7. Είμαστε όλοι ίσοι ενώπιον του Νόμου.
8. Τα δικαιώματά σου προστατεύονται από τον Νόμο.
9. Όχι στην άδικη κράτηση.
10. Το δικαίωμα στη δίκη.
11. Είμαστε πάντα αθώοι μέχρι αποδείξεως του εναντίου.
12. Το δικαίωμα στην ιδιωτική ζωή.
13. Ελευθερία κίνησης.
14. Δικαίωμα στο Άσυλο.
15. Δικαίωμα στην Ιθαγένεια.
16. Γάμος και Οικογένεια.
17. Δικαίωμα στην ιδιοκτησία.
18. Ελευθερία της σκέψης.
19. Ελευθερία έκφρασης.
20. Το δικαίωμα στις δημόσιες συγκεντρώσεις.
21. Το δικαίωμα στη Δημοκρατία.
22. Κοινωνική Ασφάλιση.
23. Δικαιώματα των Εργαζομένων.
24. Το δικαίωμα στο παιχνίδι.
25. Φαγητό και στέγη για όλους.
26. Το δικαίωμα στην Εκπαίδευση.
27. Το δικαίωμα στη πνευματική ιδιοκτησία.
28. Ένας δίκαιος και ελεύθερος κόσμος.
29. Υπευθυνότητα.
30. Κανείς δεν μπορεί να σου αφαιρέσει αυτά τα Δικαιώματα.

Θησαυρός:

Σε περίπτωση που έχει επιλεγεί το δίωρο πρόγραμμα, δίνεται στην ομάδα σαν θησαυρός στον συγκεκριμένο σταθμό το αντικείμενο που ορίζει το εργαστήριο που θα ακολουθήσει την 2η ώρα.

Σε περίπτωση που θα πραγματοποιηθεί μόνο το μονώρο πρόγραμμα, τότε δεν δίνεται κάτι στην ομάδα.

ΣΤΑΘΜΟΣ- ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 3 (ΔΙΑΡΚΕΙΑ: 10΄):

Παίζει όλη η τάξη μαζί ή μια ομάδα τη φορά σε κυκλική μορφή.

Στόχος: Να βιώσουν τα παιδιά την έννοια του ενεργού πολίτη.

Ιστορία: Το κουτί είχε βρεθεί πια σε μακρινές χώρες, μακριά από τη χώρα από την οποία ξεκίνησε. Εκεί βρήκε πολλούς ξένους να το κοιτάνε καχύποπτα και φοβισμένα αλλά και πολλούς που θέλησαν να βοηθήσουν, να προσφέρουν αγάπη, φαγητό, ρούχα, να γίνουν πάνω απ' όλα φίλοι. Είχε συναντήσει «αλυσίδες» δηλαδή ανθρώπων και πραγμάτων που έκαναν τη διαμονή σε αυτήν τη χώρα πιο ευχάριστη και ζεστή.

Κανόνες:

1. Ο συντονιστής τοποθετεί το κουτί σε ένα μακρινό σημείο.
2. Τα παιδιά σχηματίζουν μία σειρά ή δύο σειρές, αν η τάξη έχει από πολλά παιδιά, και κάθονται ο ένας δίπλα στον άλλον. Στόχος είναι να φτάσουν στο κουτί, για να δώσουν τη βοήθειά τους. Για να φτάσουν εκεί, θα πρέπει να δημιουργήσουν μία αλυσίδα χρησιμοποιώντας τα σώματά τους, τα ρούχα τους και οτιδήποτε θα τους βοηθήσει να επεκτείνουν την αλυσίδα τους, χωρίς να λυθούν.
3. Μετά το παιχνίδι όλη μαζί η ομάδα συζητάει τα παρακάτω ερωτήματα:
 - Γνωρίζουν τα παιδιά με ποιον τρόπο βοηθάει η χώρα μας τους πρόσφυγες;
 - Έχουν τα ίδια βοηθήσει με κάποιον τρόπο;
 - Τι πιστεύουν ότι χρειάζονται από εμάς οι πρόσφυγες κατά τη διάρκεια της φιλοξενίας τους στη χώρα μας;

Μήνυμα κουτιού:

«Ταξίδεψα πολύ! Και κάποτε βρέθηκα σε μία χώρα μακρινή... Εκεί πολλοί με κοιτούσαν καχύποπτα και φοβισμένα, γιατί δεν με ήξεραν και δεν έμοιαζα με ό,τι είχαν δει μέχρι τότε. Υπήρχαν όμως και άλλοι που κατάλαβαν ότι χρειάζομαι βοήθεια και θέλησαν να με βοηθήσουν, να μου προσφέρουν αγάπη, φαγητό, να γίνουμε πάνω απ' όλα φίλοι. Ήταν αλυσίδες ανθρώπων και πραγμάτων που έκαναν τη διαμονή μου σε εκείνη τη χώρα πιο ευχάριστη και ζεστή. Εσύ πώς υποδέχεσαι κάποιον που βρίσκεται σε κίνδυνο;»

Θησαυρός:

Σε περίπτωση που έχει επιλεγεί το δίωρο πρόγραμμα, δίνεται στην ομάδα σαν θησαυρός στον συγκεκριμένο σταθμό το αντικείμενο που ορίζει το εργαστήριο που θα ακολουθήσει την 2η ώρα.

Σε περίπτωση που θα πραγματοποιηθεί μόνο το μονώρο πρόγραμμα, τότε δεν δίνεται κάτι στην ομάδα.

ΣΤΑΘΜΟΣ - ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 4 (ΔΙΑΡΚΕΙΑ: 10΄):

Παίζει όλη η τάξη μαζί ή μια ομάδα τη φορά σε κυκλική μορφή.

Στόχος: Αποδοχή ενός καινούριου μέλους /πρόσφυγα στην ομάδα.

Ιστορία: Το κουτί πέρα από τις αναμνήσεις, αποθήκευε σε όλο αυτό το ταξίδι διάφορες φωνές και συναισθήματα, που άλλοτε το έκαναν χαρούμενο, άλλοτε το στενοχωρούσαν.

Κάποιες από αυτές είναι:

- Γιατί να κάτσει δίπλα μου;
- Μυρίζει περίεργα.

- Δεν μιλάει την γλώσσα μας.
- Θα σου δείξω εγώ, μην φοβάσαι.
- Θεες να γίνουμε φίλοι;
- Πες μου κάτι για την χώρα σου.
- Θεες να παίζουμε;
- Δεν μ' αρέσουν τα ρούχα της.
- Τι είναι αυτή η μαντίλα;
- Σου χαρίζω το μολύβι μου.

Κανόνες:

1. Η ομάδα θα πρέπει να βάλει τις παραπάνω προτάσεις σε σειρά από το ένα έως το δέκα ξεκινώντας από εκείνη που της δημιουργεί τα πιο θετικά συναισθήματα και τελειώνοντας με εκείνη που της γεννά τα πιο αρνητικά.
2. Μετά το παιχνίδι όλη μαζί η ομάδα συζητάει τα παρακάτω ερωτήματα:
 - Τι είναι αυτό που τους ενόχλησε στο 9 και στο 10;
 - Πως θα ένιωθαν αν πήγαιναν σε μια νέα τάξη που δεν ήξεραν κανέναν και μιλούσαν μια γλώσσα άγνωστη;
 - Πώς θα ήθελαν να τους καλωσορίσουν;

Μήνυμα κουτιού:

«Όταν ταξιδεύεις και αλλάζεις τόπο, εκτός από αναμνήσεις, αποθηκεύεις μέσα σου και συναισθήματα. Αυτά τα συναισθήματα τα νιώθουμε, όταν ερχόμαστε σε επαφή με άλλους ανθρώπους και τους μιλάμε. Έτσι κι εγώ περνώντας από διάφορα μέρη, αποθήκευσα τις παρακάτω προτάσεις που άκουσα να λένε παιδιά σε άλλα παιδιά. Εσένα πώς σε κάνουν να αισθάνεσαι;»

Υλικά:

- Α4 Χαρτιά
- Μολύβια

Θησαυρός:

Σε περίπτωση που έχει επιλεγεί το δίωρο πρόγραμμα, δίνεται στην ομάδα σαν θησαυρός στον συγκεκριμένο σταθμό το αντικείμενο που ορίζει το εργαστήριο που θα ακολουθήσει την 2η ώρα.

Σε περίπτωση που θα πραγματοποιηθεί μόνο το μονώρο πρόγραμμα, τότε δεν δίνεται κάτι στην ομάδα.

ΣΤΑΘΜΟΣ- ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 5 (ΔΙΑΡΚΕΙΑ: 10΄):

Παίζει όλη η τάξη μαζί ή μια ομάδα τη φορά σε κυκλική μορφή.

Στόχος: Η κατανόηση της ισότητας (μέσα από ένα παιχνίδι χωρίς ίδιους κανόνες για όλους τους συμμετέχοντες).

Ιστορία: Ο Ήλιος και τα Πουλιά

Το κουτί παρουσιάζει στα παιδιά ένα παιχνίδι που έμαθε κατά τη διάρκεια του ταξιδιού του, όταν βρέθηκε σε ένα δάσος. Εκεί τα πουλιά έπαιζαν με τον ήλιο ένα παράξενο κυνηγητό. Τα πουλιά κυνηγούσαν τον ήλιο, προσπαθώντας να μαζέψουν τις ακτίνες του. Όλα τα πουλιά έπαιζαν με τους ίδιους κανόνες εκτός από 2 που είχαν πράσινη ουρά.

Κανόνες:

Ένα παιδί είναι ο Ήλιος. Όλα τα υπόλοιπα παιδιά είναι πουλιά, δύο όμως απ' αυτά διαφέρουν και έχουν πράσινες ουρές. Το παιχνίδι παίζεται σε οριοθετημένο χώρο. Στο κέντρο βρίσκεται ο ήλιος και οι ακτίνες του (που μπορεί να είναι οποιοδήποτε αντικείμενο, ακόμα και μολύβια ή μαρκαδόροι). Οι ακτίνες βρίσκονται σκορπισμένες στο πάτωμα. Στα όρια του χώρου υπάρχουν τόσες καρέκλες όσες τα παιδιά, που συμβολίζουν τις φωλιές των πουλιών. Δύο από τις καρέκλες/φωλιές έχουν ένα πράσινο διακριτικό.

Τα πουλιά πρέπει να μαζέψουν όσες περισσότερες ακτίνες μπορούν, χωρίς να τα ακουμπήσει ο ήλιος. Εάν τους ακουμπήσει, μένουν ακίνητα, μετρούν μέχρι το 5 και συνεχίζουν. Όταν τα πουλιά βρίσκονται στη φωλιά / καρέκλα, ο ήλιος δεν μπορεί να τα πιάσει, ενώ έχουν δικαίωμα να καθίσουν σε οποιαδήποτε φωλιά θέλουν. Οι ίδιοι κανόνες ισχύουν για όλα τα παιδιά εκτός από τα 2 που είναι τα πουλιά με τις πράσινες ουρές. Εάν ο ήλιος αγγίξει τα πουλιά με τις πράσινες ουρές, αυτά θα πρέπει να μετρήσουν μέχρι το 10 και όχι μέχρι το 5 και, για να κρυφτούν από τον ήλιο, θα πρέπει να κάτσουν μόνο σε συγκεκριμένες φωλιές, μόνο στις καρέκλες με το πράσινο διακριτικό.

1. Μετά το παιχνίδι όλη μαζί η ομάδα συζητάει τα παρακάτω ερωτήματα:
 - Πώς ένιωσαν;
 - Ήταν δίκαιοι οι κανόνες;
 - Ήταν πιο ευνοϊκές οι συνθήκες για κάποιους;
 - Αντιμετωπίστηκαν όλα τα παιδιά ως ίσα;

Μήνυμα κουτιού:

«Κλείσε τα μάτια σου. Φαντάσου το πιο όμορφο δάσος που υπάρχει. Με δέντρα πράσινα και ψηλά, με πουλιά που παιχνιδίζουν στα κλαδιά τους. Άκου πώς τιτιβίζουν! Δες τα χρώματα των φτερών τους. Το φαντάστηκες; Σε ένα τέτοιο δάσος βρέθηκα κάποτε κι εγώ και έπαιξα μαζί με τα πουλιά ένα παράξενο κυνηγητό με... τον Ήλιο! Θέλεις να παίξουμε και να πλησιάσουμε το Θησαυρό;»

Υλικά: καρέκλες, μαρκαδόροι, πράσινα διακριτικά (π.χ. κορδέλες, αυτοκόλλητα)

Θησαυρός:

Σε περίπτωση που έχει επιλεγεί το δίωρο πρόγραμμα, δίνεται στην ομάδα σαν θησαυρός στον συγκεκριμένο σταθμό το αντικείμενο που ορίζει το εργαστήριο που θα ακολουθήσει την 2η ώρα.

Σε περίπτωση που θα πραγματοποιηθεί μόνο το μονόωρο πρόγραμμα, τότε δεν δίνεται κάτι στην ομάδα.

ΚΛΕΙΣΙΜΟ (ΔΙΑΡΚΕΙΑ: 10') :

Γίνεται από όλη την τάξη ταυτόχρονα.

Αφού οι ομάδες περάσουν από κάθε σταθμό, μαζεύονται ξανά στο κέντρο της τάξης. Εκεί τα παιδιά ανοίγουν το τελευταίο γράμμα που περιέχει το κουτί και το οποίο τους εξηγεί πόσο σπουδαίοι είναι που ανακάλυψαν τον θησαυρό.

Όμως, τους επισημαίνει πως ο μεγαλύτερος θησαυρός είναι αυτός που προσφέρει κάποιος και όχι αυτός που κρατά και έτσι καλεί τα παιδιά να γεμίσουν το κουτί με έναν καινούργιο θησαυρό που θα δημιουργήσουν τα ίδια και που θα φτάσει στα προσφυγικά κέντρα, ώστε να παίξουν με αυτό τα παιδιά.

Υπενθυμίζεται ότι ανάλογα με την επιλογή της δίωρης ή μονόωρης δράσης, ο συντονιστής, αφού διαβάσει το τελικό κείμενο, θα κάνει και την ανάλογη συζήτηση με τα παιδιά σχετικά με το τι σημαίνει «μοιράζομαι» και πώς μπορεί να γίνει αυτό, όπως αυτό αναλύεται στο κεφάλαιο 'Η Δράση'.

Μήνυμα κουτιού:

*«Ταξιδέψαμε παρέα, είδαμε πράγματα σπουδαία
κάναμε καινούργιους φίλους από εδώ κι άλλες ηπείρους
Κι ήρθε η ώρα τώρα εγώ να σας πω το Θησαυρό:*

*Να είσαι πάντα ευγενικός, όποιον άνθρωπο κι αν βλέπεις.
Να γελάς, να του μιλάς, να ακούς, να τον προσέχεις.
Πάνω απ' όλα σεβασμός. Να! ποιος είναι ο θησαυρός!*

*Μα ακόμη πιο μεγάλος είναι αυτός ο θησαυρός
όταν τον πολλαπλασιάσεις, τον προσφέρεις, τον μοιράζεις
τότε σίγουρα μπορούμε, μ' ένα στόμα να το πούμε
πώς εφτιάξαμε λοιπόν... Θησαυρό των Θησαυρών!»*

ΜΕΡΟΣ Β' (ΔΕΥΤΕΡΗ ΩΡΑ) : ΕΡΓΑΣΤΗΡΙ

Στη δεύτερη ώρα τα παιδιά με τα μέρη του θησαυρού που έχουν μαζέψει από κάθε σταθμό δημιουργούν ένα επιτραπέζιο παιχνίδι. Στόχος είναι το παιχνίδι αυτό να σταλεί στα κέντρα προσφυγικών ροών και να μπορεί να παιχτεί από τα παιδιά που βρίσκονται εκεί (ηλικία 6+).

- Εάν ο Συντονιστής είναι ο Εκπαιδευτικός της τάξης και πρόκειται να κάνει τις δραστηριότητες με το σύνολο της τάξης, φροντίζει να έχει από την αρχή στη διάθεσή του τα υλικά που απαιτούνται για την κατασκευή/ παιχνίδι που έχει επιλέξει, όπως αυτά περιγράφονται παρακάτω. Στο τέλος κάθε σταθμού δίνει στους μαθητές του τα υλικά αυτά.
- Εάν οι Συντονιστές είναι μέλη του Σώματος Ελληνικού Οδηγισμού και οι Σταθμοί διεξάγονται κυκλικά, οι συντονιστές θα πρέπει να φροντίσουν να μοιράσουν τα υλικά στους σταθμούς, έτσι ώστε κάθε ομάδα που περνάει από το σταθμό να παίρνει και ένα μέρος του Θησαυρού.
- Εάν η τάξη των παιδιών είναι μεγάλη, μπορεί να πολλαπλασιαστεί η κατασκευή/παιχνίδι που επέλεξε ο συντονιστής και να κατασκευαστούν περισσότερα από ένα.

Ανάλογα με το επίπεδο δεξιότητας της τάξης, ο συντονιστής επιλέγει και υλοποιεί με τους μαθητές μία από τις παρακάτω προτάσεις:

ΕΠΙΛΟΓΗ 1 ΝΤΟΜΙΝΟ (Βαθμός δυσκολίας: Εύκολο)

Στην περίπτωση που επιλεγεί αυτή η κατασκευή, κατά τη διάρκεια του Μέρους Α' τα παιδιά θα συλλέγουν ως θησαυρό από κάθε Σταθμό τα 28 άδεια χαρτονάκια (6 x12 εκατοστά) που περιγράφονται στα υλικά (δες και Παράρτημα Μέρος Β').

Κατασκευή

Υλικά:

- Μαρκადόροι και υλικά διακόσμησης
- Χάρακας
- Χαρτί περιτυλίγματος ή ένα μεγάλο χρωματιστό χαρτόνι
- Κόλλα
- Ψαλίδι
- Μια φωτοτυπία με τις οδηγίες

- 28 χαρτονάκια (χρωματιστά η μή) σκληρά κατά προτίμηση, κομμένα στο παρακάτω μέγεθος. Αντί για χαρτόνι μπορεί να χρησιμοποιηθεί κάποιο άλλο υλικό όπως π.χ. τσόχα ή αφρώδες υλικό.

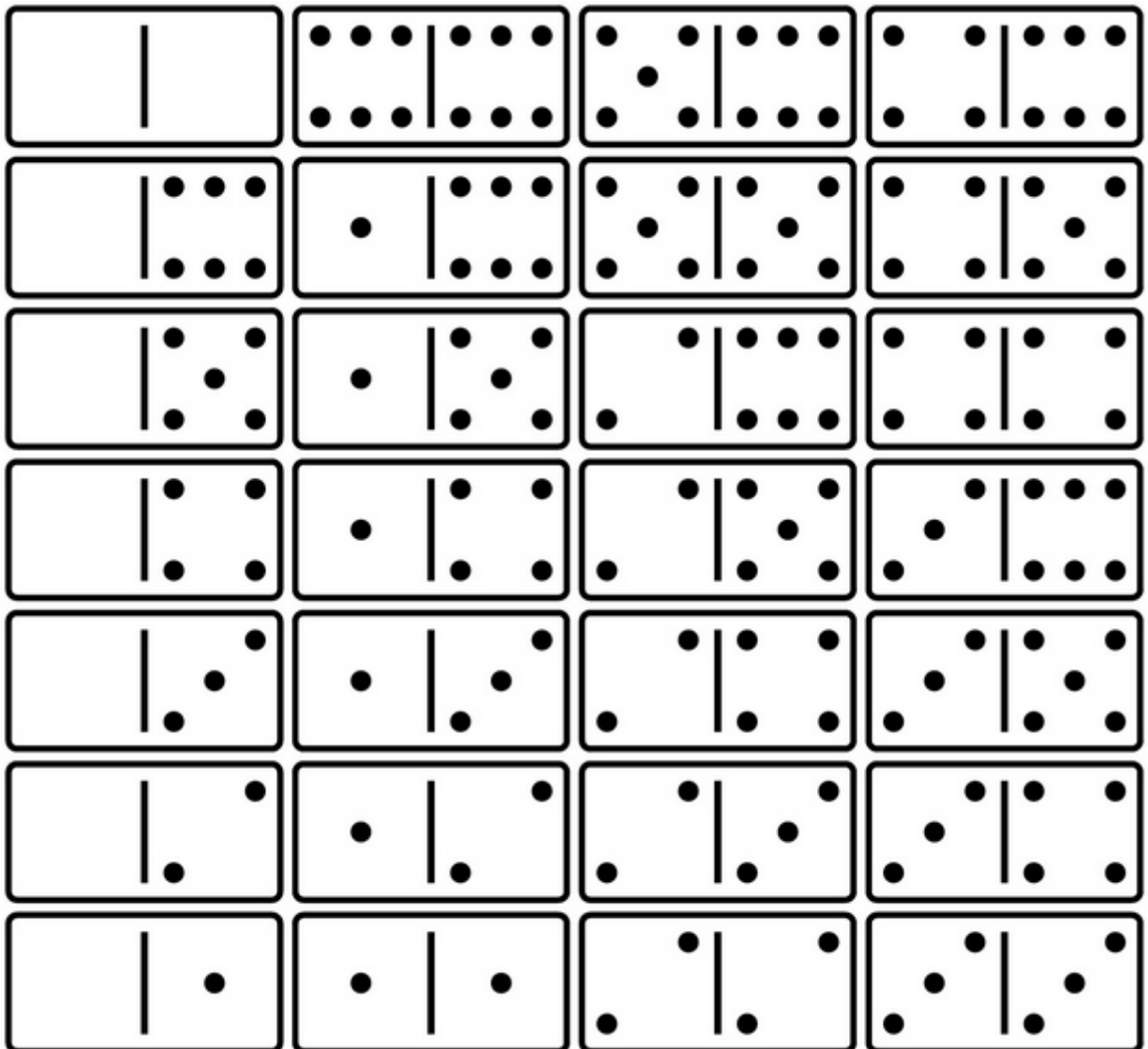
Οδηγίες κατασκευής:

Προετοιμασία από τον Συντονιστή:

- Ο συντονιστής στο στάδιο της προετοιμασίας κόβει με το ψαλίδι 28 χαρτόνια στο μέγεθος που ορίζεται στο Παράρτημα Μέρος Β΄.

Οδηγίες για τα παιδιά:

- Τα παιδιά με την βοήθεια ενός χάρακα τραβάνε μια γραμμή στη μέση του κάθε χαρτονιού.
- Με τους μαρκαδόρους ή κάποιο άλλο υλικό ζωγραφίζουν στις καρτέλες τους παρακάτω συνδυασμούς τελειών.

- ΠΡΟΑΙΡΕΤΙΚΑ: Εάν υπάρχει χρόνος, τα παιδιά διακοσμούν και το πίσω μέρος της κάθε καρτέλας.
- Στη συνέχεια οι μαθητές τυλίγουν τις καρτέλες με το χαρτί περιτυλίγματος ή με το μεγάλο χρωματιστό χαρτόνι και κολλούν επάνω τις οδηγίες του παιχνιδιού.

Οδηγίες παιχνιδιού (3 με 4 παίκτες)

Γυρίστε τα ντόμινο ανάποδα, ώστε οι εικόνες με τους αριθμούς να βλέπουν το τραπέζι. Στην αρχή του παιχνιδιού κάθε παίκτης παίρνει από 7 πλακίδια. Το κάθε πλακίδιο είναι χωρισμένο σε δύο μισά, καθένα από τα οποία έχει έναν συγκεκριμένο αριθμό. Ο παίκτης που ξεκινάει τον γύρο, τοποθετεί αρχικά ένα οποιοδήποτε από τα πλακίδιά του στο πεδίο του παιχνιδιού και στη συνέχεια παίζουν οι επόμενοι παίκτες. Όποιος παίκτης έχει σειρά, πρέπει να μεγεθύνει τη γραμμή από ντόμινο που έχει σχηματιστεί προς οποιαδήποτε κατεύθυνση, χρησιμοποιώντας κάθε φορά ένα μόνο πλακίδιο που φέρει όμως τον ίδιο αριθμό με την ελεύθερη άκρη του πλακιδίου που βρίσκεται στο τέλος της γραμμής.

Όποιος παίκτης έχει σειρά να παίξει αλλά δεν έχει κάποιο πλακίδιο που να ταιριάζει, θα πρέπει να τραβήξει ένα από τα αναποδογυρισμένα πλακίδια. Δεν μπορεί όμως να το τοποθετήσει αμέσως. Θα πρέπει να περιμένει μέχρι τον επόμενο γύρο. Στο μεταξύ, σειρά παίρνει ο επόμενος παίκτης.

Μόλις ένας παίκτης τοποθετήσει και το τελευταίο του πλακίδιο, τότε ο γύρος τελειώνει. Εάν δεν μπορέσει κανένας παίκτης να τοποθετήσει όλα του τα πλακίδια, τότε κερδίζει ο παίκτης που έχει το μικρότερο αριθμό πλακιδίων στα χέρια του.

ΕΠΙΛΟΓΗ 2 ΤΡΙΛΙΖΑ (Βαθμός δυσκολίας: Εύκολο)

Στην περίπτωση που επιλεγεί αυτή η κατασκευή, κατά την διάρκεια του Μέρους Α' τα παιδιά συλλέγουν ως θησαυρό από κάθε Σταθμό τα 9 "σχήματα" που υπάρχουν στο Παράρτημα Μέρος Β'.

Κατασκευή

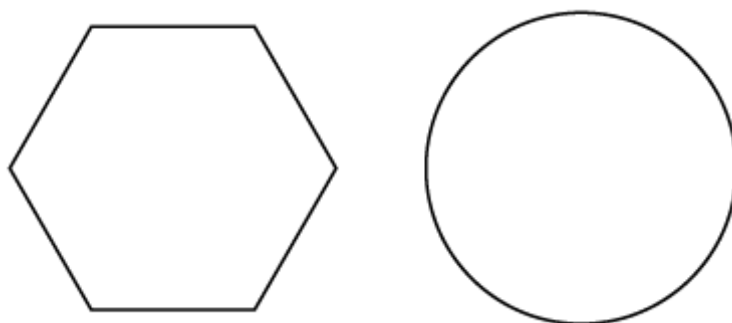
Υλικά:

- Μαρκαδόροι και υλικά διακόσμησης
- Χάρακας
- Κόλλα
- Δύο χρωματιστά Α4
- Μια φωτοτυπία με τις οδηγίες
- 1 σκληρό χαρτόνι 15x15 εκατοστά. Αντί για χαρτόνι μπορεί να χρησιμοποιηθεί κάποιο άλλο υλικό όπως π.χ. τσόχα ή αφρώδες υλικό.
- Ένας μικρός φάκελος (σε μικρότερη διάσταση από το χαρτόνι των 15x15 εκατοστών).

Οδηγίες κατασκευής:

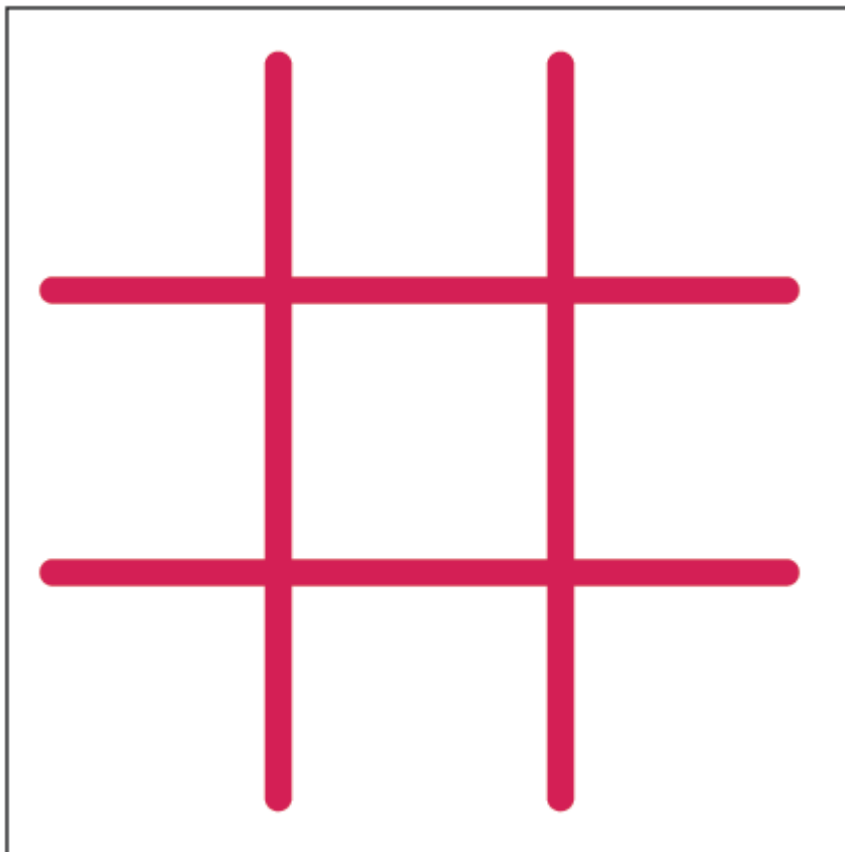
Προετοιμασία από τον Συντονιστή:

- Στο στάδιο της προετοιμασίας ο συντονιστής τυπώνει σε δύο Α4 τα σχήματα (Παράρτημα Μέρος Β') 5 φορές το καθένα. Καλό θα ήταν να τυπωθούν οι κύκλοι σε ένα χρώμα και τα πολύγωνα σε ένα άλλο. Ο συντονιστής μπορεί κάλλιστα να επιλέξει κάποια άλλα σχήματα της αρεσκείας του.

Οδηγίες για τα παιδιά:

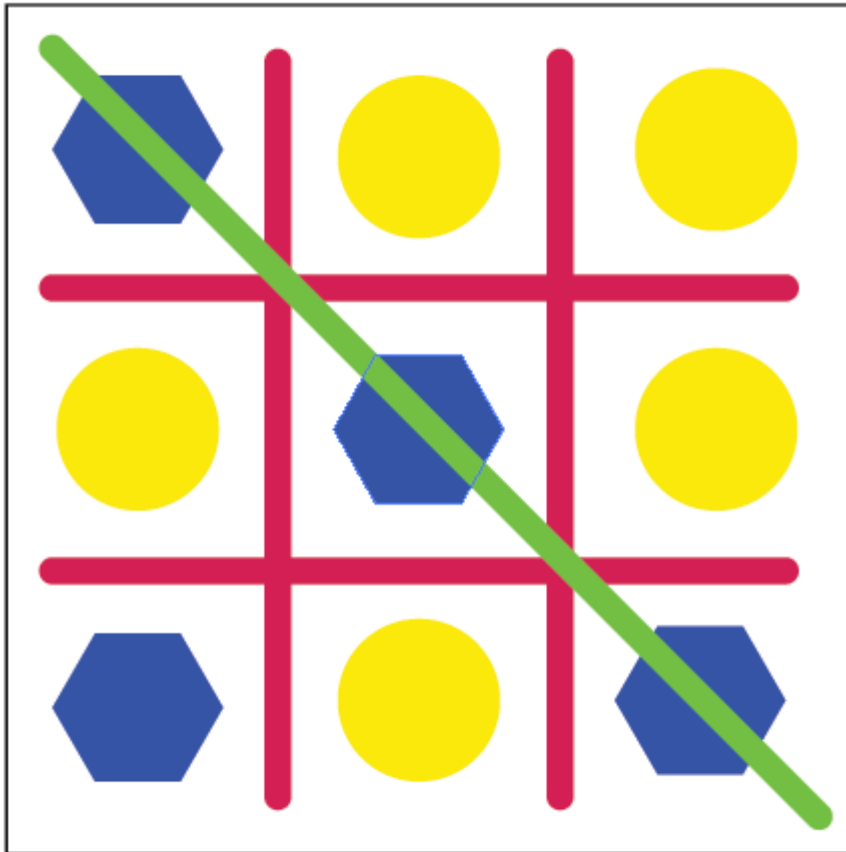
- Τα παιδιά χωρίζουν με μαρκαδόρο το σκληρό χαρτόνι σε 9 ισάριθμα κουτιά. Τραβάνε με τη βοήθεια ενός χάρακα τις γραμμές, όπως φαίνεται στο σχέδιο.

- Τοποθετούν τα πιόνια σε έναν μικρό φάκελο και κολλούν απέξω τις τυπωμένες οδηγίες. Αν θέλουν, μπορούν να διακοσμήσουν και τον φάκελο.
- Στη συνέχεια διακοσμούν με όποια υλικά θέλουν το πίσω μέρος του χαρτονιού και τέλος κολλούν τον φάκελο με τις οδηγίες και τα πιόνια.

Οδηγίες παιχνιδιού (2 παίκτες):

Η τρίλιζα παίζεται σε έναν πίνακα 3x3 που αποτελείται από 9 τετράγωνα. Τα τετράγωνα είναι αρχικά κενά. Κάθε παίχτης διαλέγει 5 όμοια σχήματα. Με την σειρά του κάθε παίχτης τοποθετεί ένα σχήμα την φορά σε ένα κενό τετράγωνο, μέχρι ο πίνακας να γεμίσει. Στην Τρίλιζα κερδίζει εκείνος που πρώτος κάνει τριάδα με όμοια σύμβολα, οριζόντια, κάθετα ή διαγώνια.

ΕΠΙΛΟΓΗ 3 ΜΙΚΑΝΤΟ (Βαθμός δυσκολίας: Μέτριο)

Στην περίπτωση που επιλεγεί αυτή η κατασκευή, κατά τη διάρκεια του Μέρους Α' τα παιδιά συλλέγουν ως θησαυρό τα καλαμάκια από σουβλάκι που περιγράφονται στα παρακάτω υλικά.

Κατασκευή

Υλικά:

- 31 ξύλινα καλαμάκια για σουβλάκια
- Τέμπερα ή κάποια άλλη μπογιά, σε πέντε χρώματα: μαύρο, κίτρινο, κόκκινο, μπλε, πράσινο.
- 1 λαστιχάκι
- Συρραπτικό
- Κόλλα
- 1 ρολό από χαρτί κουζίνας
- Χαρτί περιτυλίγματος ή ένα μεγάλο χρωματιστό χαρτόνι
- Μια φωτοτυπία με τις οδηγίες

Οδηγίες κατασκευής:

Προετοιμασία από τον Συντονιστή:

Δεν χρειάζεται προετοιμασία

Οδηγίες για τα παιδιά:

- Τα παιδιά βάζουν τα καλαμάκια από σουβλάκια από άκρη σε άκρη, στα παρακάτω χρώματα και ποσότητες:
- 10 ξυλάκια σε χρώμα πράσινο
- 10 ξυλάκια σε χρώμα μπλε
- 5 ξυλάκια σε χρώμα κόκκινο
- 5 ξυλάκια σε χρώμα κίτρινο
- 1 ξυλάκι σε χρώμα μαύρο
- Κολλούν το χαρτί περιτυλίγματος στην εξωτερική επιφάνεια του ρολού από ένα χαρτί κουζίνας.
- Σφραγίζουν με το συρραπτικό την μία άκρη του ρολού και τοποθετούν μέσα στο ρολό τα καλαμάκια που έχουν χρωματίσει και το χαρτί με τις οδηγίες.
- Τέλος, κλείνουν την άλλη άκρη του ρολού με το λαστιχάκι.

Οδηγίες παιχνιδιού (3 με 4 παίκτες)

Στόχος είναι να αφαιρεθούν όλα τα ξυλάκια από τον σωρό, ένα την φορά, χωρίς να κουνηθεί κανένα από τα υπόλοιπα. Κάθε παίκτης με τη σειρά του μαζεύει ξυλάκια επιδιώκοντας να μαζέψει ξυλάκια που θα του εξασφαλίσουν περισσότερους πόντους.

Το μαύρο ξυλάκι, ή Μικάντο, είναι το πιο σημαντικό και μπορεί να χρησιμοποιηθεί ως βοήθημα για να σηκωθεί κάποιο από τα υπόλοιπα, όταν ο παίκτης έχει στην κατοχή του τουλάχιστον ένα ξυλάκι από κάθε χρώμα. Αν οποιοδήποτε άλλο ξυλάκι μετακινηθεί σε αυτήν τη διαδικασία, ο παίκτης χάνει τη σειρά του. Οι υπόλοιποι παίκτες συνεχίζουν κανονικά, μέχρι να μαζευτούν όλα τα ξυλάκια.

Κατανομή πόντων:

- πράσινα ξυλάκια: 3 πόντοι
- μπλε ξυλάκια: 3 πόντοι
- κόκκινα ξυλάκια: 5 πόντοι
- κίτρινα ξυλάκια: 10 πόντοι
- μαύρο ξυλάκι: 20 πόντοι

ΕΠΙΛΟΓΗ 4 ΤΟΥΙΣΤΕΡ (Βαθμός δυσκολίας: Προχωρημένο)

Στην περίπτωση που επιλεγεί αυτή η κατασκευή, κατά τη διάρκεια του Μέρους Α' τα παιδιά συλλέγουν ως θησαυρό από κάθε Σταθμό τους χρωματιστούς κύκλους που περιγράφονται παρακάτω στις οδηγίες κατασκευής.

Κατασκευή

Υλικά:

- Ύφασμα διαστάσεων 1.20 x 1.50m
- Χαρτόνια σε 4 χρώματα
- Κόλλα
- Μολύβι
- Ψαλίδι
- Κατσαβίδι
- Χάρακα
- Ένα σκληρό χαρτόνι (30x30cm)
- 1 εκτυπωμένο αντίγραφο του πίνακα
- Διπλόκαρφο
- Ένα ξυλάκι πλατύ (από παγωτό)

Οδηγίες κατασκευής:

Προετοιμασία από τον Συντονιστή:

- Ο συντονιστής στο στάδιο της προετοιμασίας σχεδιάζει και κόβει τα χαρτόνια σε 24 κύκλους διαμέτρου 20 εκατοστών (Παράρτημα μέρος Β'). Δημιουργούνται έτσι 6 κύκλοι για καθένα από τα τέσσερα χρώματα.

Οδηγίες για τα παιδιά:

Για το ύφασμα:

- Τα παιδιά κολλάνε στο ύφασμα τους στρογγυλούς κύκλους, όπως φαίνεται στο σχέδιο.

Για την πυξίδα:

- Κολλούν πάνω στο σκληρό χαρτόνι το εκτυπωμένο αντίγραφο του πίνακα
- Κάνουν μια τρύπα στην διακεκομμένη γραμμή.
- Κόβουν το βέλος και χρησιμοποιούν το διπλόκαρφο, για να το στερεώσουν στο κέντρο του πίνακα. Καλό είναι να μην το σφίξουν πολύ, για να μπορεί να γυρίζει.

Οδηγίες παιχνιδιού (2 με 4 παίκτες)

Απλώνετε το ύφασμα με τους κύκλους. Οι παίκτες βγάζουν τα παπούτσια τους. Ορίζεται ένα άτομο διαιτητής, για να γυρίζει τον δείκτη, να δίνει τις οδηγίες και να επιτηρεί τους παίκτες. Ο διαιτητής γυρίζει τον δείκτη και ανάλογα με τι τυχαίνει λέει τις οδηγίες. Για παράδειγμα: "δεξί πόδι μπλε". Τότε, κάθε παίκτης πρέπει να βρει τον κοντινότερο μπλε κύκλο για να τοποθετήσει το δεξί του πόδι. Μόλις οι παίκτες εκτελέσουν την οδηγία, ο διαιτητής συνεχίζει δίνοντας νέα εντολή γυρνώντας ξανά τον δείκτη. Όποιος ακουμπήσει έξω από τον κύκλο ή πέσει, χάνει. Κερδίζει όποιος μείνει τελευταίος.

ΤΟ ΠΑΙΧΝΙΔΙ ΜΠΟΡΕΙ ΝΑ ΕΧΕΙ ΑΠΟΔΕΚΤΕΣ ΤΟΥΣ:

(Προτείνουμε να έρθετε σε επικοινωνία με τον εκάστοτε αποδέκτη πριν αποστείλετε το εργαστήριο)

Ελαιώνας, Ανοιχτή Δομή Φιλοξενίας Προσφύγων
Αγίου Πολυκάρπου 87, 11855, Αθήνα

Ομάδα αλληλεγγύης Δήμου Χαλκηδόνος για τους πρόσφυγες
Τζιβαροπούλου 77Α, ΤΚ 57100, Κουφάλια, Θεσσαλονίκη

Δίκτυο Αλληλεγγύης Λέρου, Πλάτανος, ΤΚ 85400, Λέρος

Προσωρινός Καταυλισμός Προσφύγων Ρόδου, κτίριο παλιών Σφαγείων, είσοδος Εμπορικού Λιμένα, ΤΚ 85100, Ρόδος

Σύλλογος Ανάσα Ευαισθησίας Νομού Κιλκίς, Πολυτεχνείου 24, Κιλκίς, ΤΚ 61100, τηλ.2341025338

Προσφυγικές ροές, ανθρώπινα δικαιώματα και
διαπολιτισμικότητα

Ενότητα 2:

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ «ΑΠΟ ΕΜΕΝΑ ΓΙΑ ΣΕΝΑ»

Π Α Ρ Α Ρ Τ Η Μ Α

ΜΕΡΟΣ Α΄

ΕΙΣΑΓΩΓΗ:

ΜΗΝΥΜΑ ΚΟΥΤΙΟΥ

Άνοιξέ το, το κουτί, ιστορίες θα σου πει
για παιδιά, όπως εσείς, μαθητές περιωπής,
που ήταν σε μιαν άλλη χώρα και όμως ήρθαν εδώ τώρα.

Γιατί, ενώ την αγαπούσαν κι εκεί καλά περνούσαν,
ήρθε ο πόλεμος μια μέρα, βόμβες πέφταν πέρα ως πέρα
και τριγύρω άλλαξαν όλα, φόβος, τρόμος, πολυβόλα.

Αναγκάστηκαν να φύγουν και τους φίλους τους να αφήσουν
με τα πόδια ή με βάρκες, να διασχίσουν χώρες, χάρτες
για να βρουν ένα μέρος δίχως όπλα και φοβέρα,
που θα ζούνε με ειρήνη, ηρεμία και γαλήνη,
σπίτι για να ξαναχτίσουν και σχολειό να ξαναρχίσουν.

“Μα εμένα τι με νοιάζει;” θα ρωτάς. “Δεν με πειράζει!”
Κι όμως ξέρω, αν σκεφτείς, στην καρδιά σου πως θα βρεις
έννοιες, όπως η αγάπη, η φροντίδα και το χάδι.
Κι ότι θες να βοηθάς όποιον κίνδυνο διατρέχει.
Πες αλήθεια! Δεν είναι έτσι;

Άνοιξε το, το κουτί, ιστορίες θα σου πει.
Κι όταν όλες τις ακούσεις, θησαυρό θα έχεις βρει!»

ΣΤΑΘΜΟΣ- ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 1:

ΜΗΝΥΜΑ ΚΟΥΤΙΟΥ

Είχα πάντοτε μαζί μου ένα μαγικό λεξικό που
με βοηθούσε πολύ να επικοινωνώ.
Στο ταξίδι μου όμως...χάλασε!
Οι σελίδες του σκορπίσανε και σκίστηκαν.
Αχ! και είχα σκοπό με τη βοήθειά του να σας διηγηθώ τις ιστορίες,
για να βρείτε τον Θησαυρό...
Τι λέτε μπορείτε να με βοηθήσετε να το ξαναφτιάξω;

ΠΡΟΣΦΥΓΑΣ

Είναι ο άνθρωπος που αναγκάζεται ή εξαναγκάζεται να εγκαταλείψει την πατρίδα του ή τον τόπο της μόνιμης κατοικίας του και να καταφύγει σε μια ξένη χώρα. Έχοντας «δικαιολογημένο» φόβο δίωξης λόγω φυλής, θρησκείας, εθνικής προέλευσης ή και πολιτικών πεποιθήσεων.

ΜΕΤΑΝΑΣΤΗΣ

Είναι ο άνθρωπος που παίρνει μια ελεύθερη απόφαση να μετακινηθεί σε κάποια άλλη περιοχή ή χώρα, συχνά για καλύτερες οικονομικές ή κοινωνικές συνθήκες.

ΑΝΘΡΩΠΙΝΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ

Αποτελούν ηθικές αρχές που κατοχυρώνονται με διεθνείς συμβάσεις και που θέτουν συγκεκριμένα πρότυπα ανθρώπινης συμπεριφοράς και που κάθε άτομο δικαιούται από τη στιγμή της γέννησής του απλώς και μόνο επειδή είναι άνθρωπος.

ΡΑΤΣΙΣΜΟΣ

Είναι η αντίληψη ότι οι άνθρωποι δεν είναι όλοι ίσοι μεταξύ τους, αλλά διαχωρίζονται σε ανώτερους και κατώτερους, διακρινόμενοι είτε από το χρώμα του δέρματος είτε από την εθνικότητα είτε από τη θρησκεία κ.λπ.

ΙΣΟΤΗΤΑ

Είναι η ίση μεταχείριση των ατόμων. Όλοι οι άνθρωποι θα πρέπει να αντιμετωπίζονται ως ίσοι μεταξύ τους και να έχουν ίσα πολιτικά, οικονομικά, κοινωνικά και αστικά δικαιώματα.

ΑΣΥΛΟ

Παροχή ασφάλειας, καταφυγίου, παραμονή προσώπου σε περιβάλλον προστασίας και εγγύησης. Ως άσυλο ορίζεται ο χώρος εκείνος στον οποίο καταφεύγει κανείς και εξασφαλίζει ασφάλεια, την προστασία της αξιοπρέπειάς του και την ελευθερία της έκφρασής του.

ΜΗΝΥΜΑ ΚΟΥΤΙΟΥ

Ξέρεις τι είναι ένα μπαλόνι; Α! Όστε ξέρεις! Ναι, ένα μπαλόνι χρωματίζει τη ζωή μας. Κάποτε περνούσα από μια παιδική χαρά. Και βρήκα αυτά τα ξεφούσκωτα μπαλόνια. Τα παιδιά τα κρατούσαν ψηλά την ώρα που έπαιζαν και καθώς τα χρώματά τους γέμιζαν το μπλε του ουρανού, εκείνα ένωθαν ότι έχουν έναν νέο φίλο! Πάρε μαρκαδόρο λοιπόν κι εσύ και ζωγράφισε έναν φίλο με μάτια, μύτη, στόμα και αυτιά! Σκέψου: Τι χρειάζεται αυτός ο φίλος, για να είναι χαρούμενος και ασφαλής;

ΜΗΝΥΜΑ ΚΟΥΤΙΟΥ

1. Είμαστε όλοι γεννημένοι ελεύθεροι και ίσοι.
2. Μην κάνεις διακρίσεις.
3. Το δικαίωμα στη ζωή.
4. Όχι στη σκλαβιά.
5. Όχι στα βασανιστήρια.
6. Έχεις δικαιώματα σε οποιοδήποτε μέρος του κόσμου και αν βρίσκεσαι.
7. Είμαστε όλοι ίσοι ενώπιον του Νόμου.
8. Τα δικαιώματά σου προστατεύονται από τον Νόμο.
9. Όχι στην άδικη κράτηση.
10. Το δικαίωμα στη δίκη.
11. Είμαστε πάντα αθώοι μέχρι αποδείξεως του εναντίου.
12. Το δικαίωμα στην ιδιωτική ζωή.
13. Ελευθερία κίνησης.
14. Δικαίωμα στο Άσυλο.
15. Δικαίωμα στην Ιθαγένεια.
16. Γάμος και Οικογένεια.
17. Δικαίωμα στην ιδιοκτησία.
18. Ελευθερία της σκέψης.
19. Ελευθερία έκφρασης.
20. Το δικαίωμα στις δημόσιες συγκεντρώσεις.
21. Το δικαίωμα στη Δημοκρατία.
22. Κοινωνική Ασφάλιση.
23. Δικαιώματα των Εργαζομένων.
24. Το δικαίωμα στο παιχνίδι.
25. Φαγητό και στέγη για όλους.
26. Το δικαίωμα στην Εκπαίδευση.
27. Το δικαίωμα στη πνευματική ιδιοκτησία.
28. Ένας δίκαιος και ελεύθερος κόσμος.
29. Υπευθυνότητα.
30. Κανείς δεν μπορεί να σου αφαιρέσει αυτά τα Δικαιώματα.

ΣΤΑΘΜΟΣ- ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 3

ΜΗΝΥΜΑ ΚΟΥΤΙΟΥ

Ταξίδεψα πολύ! Και κάποτε βρέθηκα σε μία χώρα μακρινή... Εκεί πολλοί με κοιτούσαν καχύποπτα και φοβισμένα, γιατί δεν με ήξεραν και δεν έμοιαζα με ό,τι είχαν δει μέχρι τότε. Υπήρχαν όμως και άλλοι που κατάλαβαν ότι χρειαζόμουν βοήθεια και θέλησαν να με βοηθήσουν, να μου προσφέρουν αγάπη, φαγητό, να γίνουμε πάνω απ' όλα φίλοι. Ήταν αλυσίδες ανθρώπων και πραγμάτων που έκαναν τη διαμονή μου σε εκείνη τη χώρα πιο ευχάριστη και ζεστή. Εσύ πώς υποδέχεσαι κάποιον που βρίσκεται σε κίνδυνο;

ΣΤΑΘΜΟΣ-ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 4

ΜΗΝΥΜΑ ΚΟΥΤΙΟΥ

Όταν ταξιδεύεις και αλλάζεις τόπο, εκτός από αναμνήσεις, αποθηκεύεις μέσα σου και συναισθήματα. Αυτά τα συναισθήματα τα νιώθουμε, όταν ερχόμαστε σε επαφή με άλλους ανθρώπους και τους μιλάμε. Έτσι κι εγώ περνώντας από διάφορα μέρη, αποθήκευσα τις παρακάτω προτάσεις που άκουσα να λένε παιδιά σε άλλα παιδιά. Εσένα πώς σε κάνουν να αισθάνεσαι;

ΣΤΑΘΜΟΣ-ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 5

ΜΗΝΥΜΑ ΚΟΥΤΙΟΥ

Κλείσε τα μάτια σου. Φαντάσου το πιο όμορφο δάσος που υπάρχει. Με δέντρα πράσινα και ψηλά, με πουλιά που παιχνιδίζουν στα κλαδιά τους. Άκου πώς τιτιβίζουν! Δες τα χρώματα των φτερών τους. Το φαντάστηκες; Σε ένα τέτοιο δάσος βρέθηκα κάποτε κι εγώ και έπαιξα μαζί με τα πουλιά ένα παράξενο κυνηγητό με... τον Ήλιο! Θέλεις να παίξουμε και να πλησιάσουμε το Θησαυρό;

ΚΛΕΙΣΙΜΟ

ΜΗΝΥΜΑ ΚΟΥΤΙΟΥ

Ταξιδέψαμε παρέα, είδαμε πράγματα σπουδαία
κάναμε καινούργιους φίλους από εδώ κι άλλες ηπείρους
Κι ήρθε η ώρα τώρα εγώ να σας πω το Θησαυρό:

Να είσαι πάντα ευγενικός, όποιον άνθρωπο κι αν βλέπεις.
Να γελάς, να του μιλάς, να ακούς, να τον προσέχεις.
Πάνω απ' όλα σεβασμός. Να! ποιος είναι ο θησαυρός!

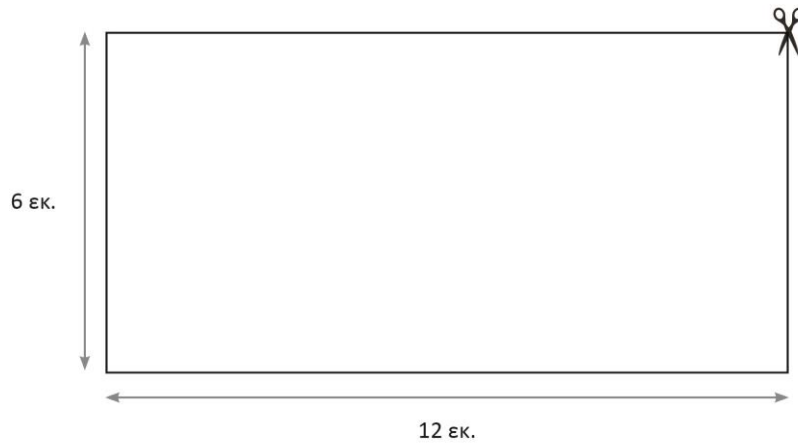
Μα ακόμη πιο μεγάλος είναι αυτός ο θησαυρός
όταν τον πολλαπλασιάζεις, τον προσφέρεις, τον μοιράζεις
τότε σίγουρα μπορούμε, μ' ένα στόμα να το πούμε
πώς εφτιάξαμε λοιπόν... Θησαυρό των Θησαυρών!

ΜΕΡΟΣ Β'

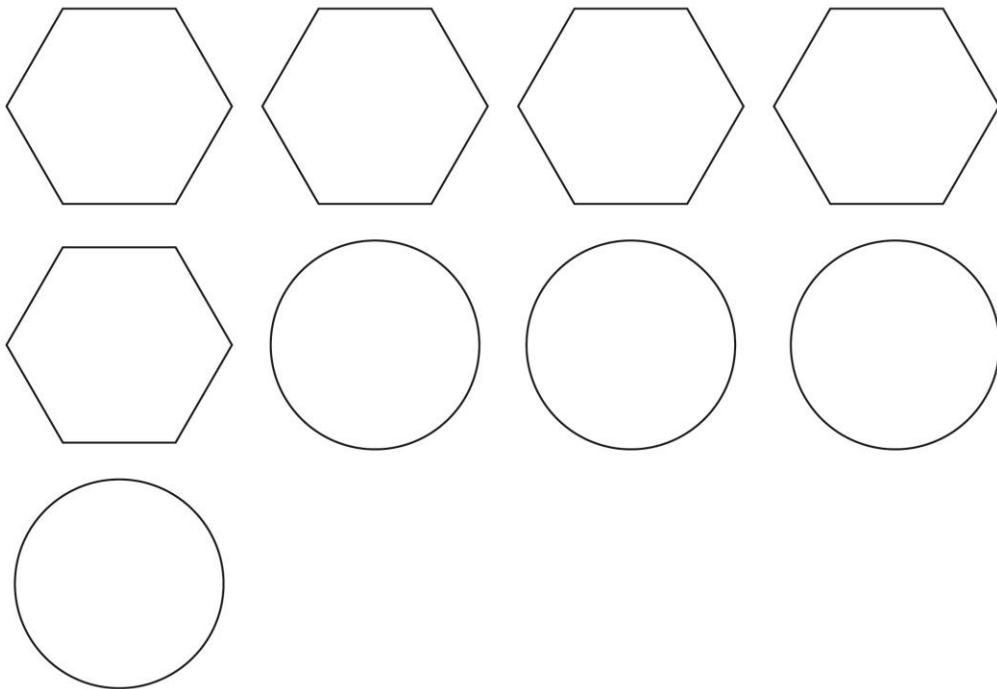
ΕΠΙΛΟΓΗ 1 ΝΤΟΜΙΝΟ:

ΠΑΤΡΟΝ ΓΙΑ ΧΑΡΤΟΝΑΚΙΑ

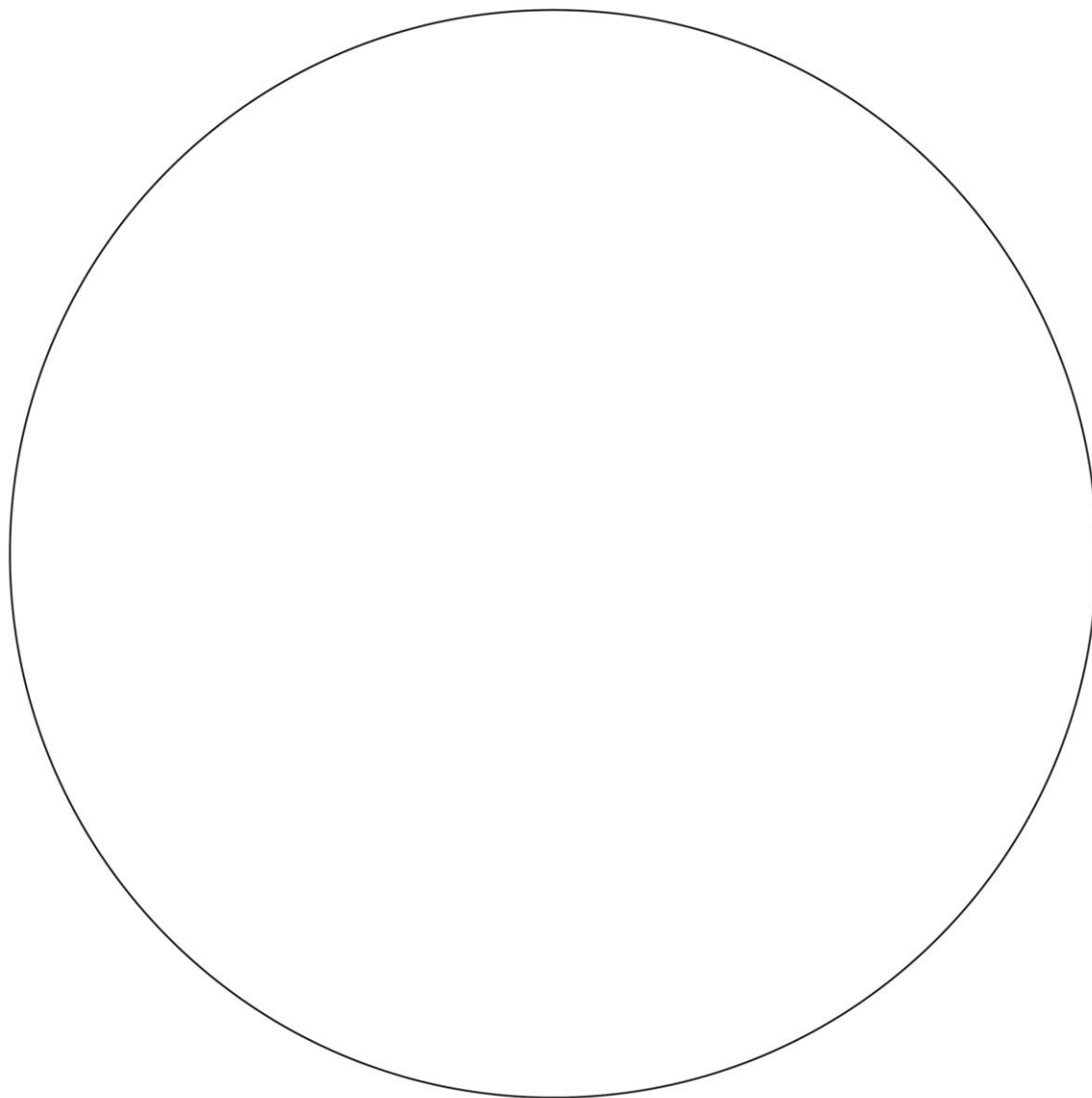
ΕΠΙΛΟΓΗ 2 ΤΡΙΛΙΖΑ:

ΣΧΗΜΑΤΑ

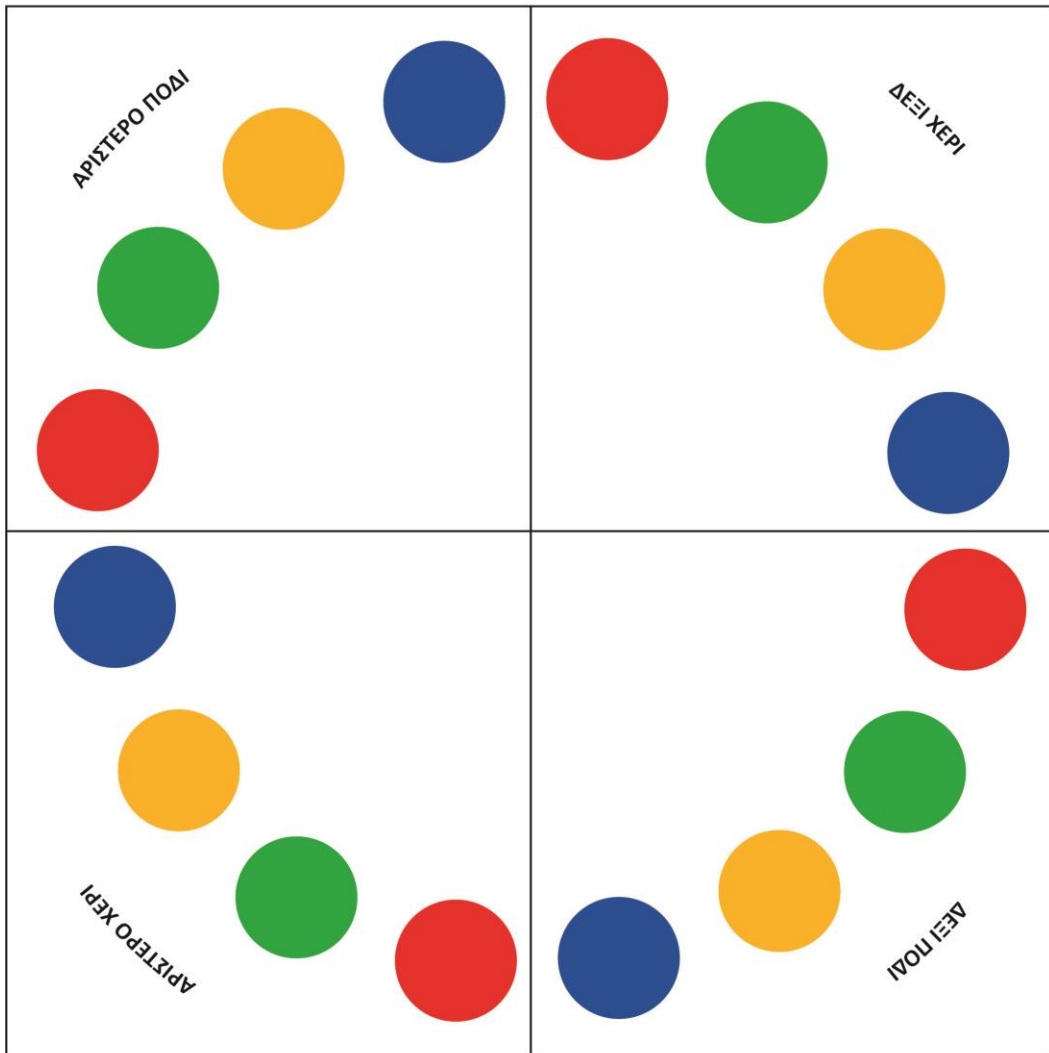

ΕΠΙΛΟΓΗ 4 ΤΟΥΙΣΤΕΡ

ΠΑΤΡΟΝ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΚΥΚΛΟΥΣ

Ο ΠΙΝΑΚΑΣ ΤΟΥ ΤΟΥΙΣΤΕΡ

Ενότητα 3

Πρόγραμμα: Αναζητώντας πατρίδα

Απευθύνεται σε παιδιά ηλικίας 11-14 ετών

Υπό την αιγίδα:

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ «ΑΝΑΖΗΤΩΝΤΑΣ ΠΑΤΡΙΔΑ» Ένα βιωματικό παιχνίδι για το προσφυγικό ζήτημα

Το παρόν εκπαιδευτικό πρόγραμμα είναι ένα βιωματικό παιχνίδι προσομοίωσης της ζωής των προσφύγων.

Η προσαρμογή του παιχνιδιού και η γενική επιμέλεια του προγράμματος έγινε το Νοέμβριο του 2015 από τον Κλάδο Οδηγών του Σώματος Ελληνικού Οδηγισμού (Σ.Ε.Ο.) www.seo.gr και συγκεκριμένα από τα μέλη του Ρεβέκα Λάμπρου, Άννα Σιδηροπούλου και Αλέξανδρο Κόρδα, ειδικά για τα σχολεία και συγκεκριμένα για τους μαθητές της Στ' Δημοτικού.

Ωστόσο, το πρόγραμμα απευθύνεται σε κάθε παιδί ηλικίας 11 έως 14 ετών, δηλ. στην ηλικιακή ομάδα με την οποία δραστηριοποιείται ο Κλάδος Οδηγών.

Το πρόγραμμα βασίζεται κατά κύριο λόγο στο παιχνίδι ευαισθητοποίησης για τη ζωή των προσφύγων με τίτλο «Περάσματα», το οποίο δημιουργήθηκε το 1995 από την Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες (UNHCR) www.unhcr.org www.unhcr.gr και μεταφράστηκε το 2012 στα ελληνικά.

https://www.unhcr.gr/fileadmin/Greece/mathitikosDiagonismos/Passages/PASSAGES_GREEK_FINAL.pdf

Οικουμενική Διακήρυξη για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα
1948

10 Δεκεμβρίου

ΑΡΘΡΟ 1

Όλοι οι άνθρωποι γεννιούνται ελεύθεροι και ίσοι στην αξιοπρέπεια και τα δικαιώματα. Είναι προικισμένοι με λογική και συνείδηση, και οφείλουν να συμπεριφέρονται μεταξύ τους με πνεύμα αδελφοσύνης.

ΑΡΘΡΟ 2

Κάθε άνθρωπος δικαιούται να επικαλείται όλα τα δικαιώματα και όλες τις ελευθερίες που προκηρύσσει η παρούσα Διακήρυξη, χωρίς καμία απολύτως διάκριση, ειδικότερα ως προς τη φυλή, το χρώμα, το φύλο, τη γλώσσα, τις θρησκείες, τις πολιτικές ή οποιοσδήποτε άλλες πεποιθήσεις, την εθνική ή κοινωνική καταγωγή, την περιουσία, τη γέννηση ή οποιαδήποτε άλλη κατάσταση.

Δεν θα μπορεί ακόμα να γίνεται καμία διάκριση εξαιτίας του πολιτικού, νομικού ή διεθνούς καθεστώτος της χώρας από την οποία προέρχεται κανείς, είτε πρόκειται για χώρα ή εδαφική περιοχή ανεξάρτητη, υπό κηδεμονία ή υπεξουσία, ή που βρίσκεται υπό οποιονδήποτε άλλον περιορισμό κυριαρχίας.

ΑΡΘΡΟ 3

Κάθε άτομο έχει δικαίωμα στη ζωή, την ελευθερία και την προσωπική του ασφάλεια.

ΑΡΘΡΟ 14

1. Κάθε άτομο που καταδιώκεται έχει το δικαίωμα να ζητά άσυλο και του παρέχεται άσυλο σε άλλες χώρες.

ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΑ

Στόχοι του προγράμματος:

Γνωστικός τομέας: Να αποκτήσουν τα παιδιά σφαιρική ενημέρωση για το προσφυγικό ζήτημα.

Συναισθηματικός τομέας: Να αναπτύξουν ενσυναίσθηση για τους πρόσφυγες, περιορίζοντας την ξενοφοβία και τον ρατσισμό.

Ψυχοκινητικός τομέας: Να αναλάβουν πρωτοβουλίες και να προσφέρουν.

Προσδοκώμενα Αποτελέσματα:

Μετά το τέλος του παιχνιδιού τα παιδιά θα πρέπει:

1. Να έχουν κατανοήσει τις αιτίες που προκαλούν το προσφυγικό πρόβλημα.
2. Να γνωρίζουν τουλάχιστον 3 βασικά ανθρώπινα δικαιώματα που στερείται ένας πρόσφυγας.
3. Να μπορούν να αναφέρουν έναν τουλάχιστον κίνδυνο που διατρέχει ο πρόσφυγας κατά τη διάρκεια του ταξιδιού του.
4. Να μπορούν να περιγράψουν ένα τουλάχιστον εμπόδιο-πρόβλημα που αντιμετωπίζει ο πρόσφυγας κατά την άφιξή του στη χώρα υποδοχής, καθώς και σ' αυτήν.
5. Να είναι σε θέση να περιγράψουν την αλληλουχία γεγονότων από την έναρξη του οδοιπορικού των προσφύγων μέχρι την εγκατάστασή τους στη χώρα υποδοχής.
6. Να μπορούν να περιγράψουν τα συναισθήματα που βιώνει ένας πρόσφυγας.
7. Να μπορούν να προτείνουν τουλάχιστον μία λύση για τα προβλήματα των προσφύγων, κυρίως σε ό,τι αφορά στην ένταξή τους στην κοινωνία της χώρας υποδοχής.
8. Να έχουν υιοθετήσει μια θετικότερη στάση απέναντι στους πρόσφυγες που ζουν στην πατρίδα τους.
9. Να έχουν ενθαρρυνθεί, ώστε να αναλάβουν ενεργό δράση υπέρ των προσφύγων.
10. Να έχουν μάθει να ενημερώνονται και να εντοπίζουν τις αιτίες πίσω από το παγκόσμιο γίνεσθαι. (εφόσον επιλέξουν να ασχοληθούν και με το Πτυχίο).

Διάρκεια:

Το εκπαιδευτικό πρόγραμμα «ΑΝΑΖΗΤΩΝΤΑΣ ΠΑΤΡΙΔΑ» έχει συνολική διάρκεια 90 λεπτά και υλοποιείται σε δύο συνεχόμενες διδακτικές ώρες.

Χώρος:

Το προτεινόμενο βιωματικό παιχνίδι μπορεί να παιχτεί στο προαύλιο του σχολείου ή σε χώρους μέσα στο διδακτήριο, όπως γυμναστήριο, αίθουσα εκδηλώσεων, μεγάλες αίθουσες διδασκαλίας κ.λπ. Μία από τις αίθουσες του σχολείου θα αποτελέσει τη «Δομή Φιλοξενίας».

Δομή Προγράμματος

ΕΙΣΑΓΩΓΗ (5'): Περιγραφή και σκοπός του προγράμματος. Γνωριμία με το Σώμα Ελληνικού Οδηγισμού και την Ύπατη Αρμοστεία.

ΤΟ ΒΙΩΜΑΤΙΚΟ ΠΑΙΧΝΙΔΙ συγκροτούν 6 διαδοχικές ενότητες συνολικής διάρκειας 80' :

1. **Χωρισμός σε Οικογένειες (10')**. Τα παιδιά της τάξης χωρίζονται σε πενταμελείς οικογένειες.

2. **Αποχωρισμός και φυγή (10')**. Τα μέλη των οικογενειών χάνονται μεταξύ τους, καθώς βομβαρδίζεται η πόλη τους. Προσπαθούν να ξαναβρεθούν. Μαζί με τους τραυματίες τους αποφασίζουν να εγκαταλείψουν τη χώρα.
3. **Πορεία προς τα σύνορα – θαλάσσιο ταξίδι (10')**. Οι οικογένειες των προσφύγων βιώνουν την δύσκολη πορεία προς τα σύνορα και το επικίνδυνο θαλάσσιο ταξίδι. Έρχονται σε επαφή με τον διακινητή.
4. **Αποβίβαση στη στεριά - καταγραφή - αίτηση ασύλου - επαφή με εθελοντές και ντόπιο πληθυσμό (15')**. Οι οικογένειες φθάνουν στη στεριά, όπου καταγράφονται στις αρχές. Ζητούν άσυλο, έρχονται σε επαφή με εθελοντές και ντόπιους, προσπαθούν να εξασφαλίσουν τα απαραίτητα για να συνεχίσουν το ταξίδι τους για τη χώρα προορισμού τους.
5. **Άφιξη στα σύνορα**). (10') - προαιρετική ενότητα, αν υπάρχει χρόνος. Στα σύνορα γίνεται ταξινόμηση των προσφύγων ανάλογα με την χώρα προέλευσής τους. Δωροδοκία συνοριοφυλάκων.
6. **Άφιξη στη δομή φιλοξενίας (25')**. Τα παιδιά συζητούν για τις εξαιρετικά δύσκολες καταστάσεις που βιώνουν οι πρόσφυγες, για τα ανθρώπινα δικαιώματα που στερούνται. Εκφράζουν τις σκέψεις, τους προβληματισμούς και τα συναισθήματά τους. Συντάσσουν και υπογράφουν ψήφισμα υπέρ των προσφύγων. Παρουσιάζεται το Πτυχίο «της Αλληλέγγυας Τάξης» ως προαιρετική επιλογή για περαιτέρω εμπάθυνση των μαθητών στο προσφυγικό θέμα.

ΕΠΙΛΟΓΟΣ (5'). Ευχαριστίες, αποχαιρετισμός.

Αριθμός συμμετεχόντων:

Συμμετέχει όλη η τάξη των μαθητών. Μέγιστος αριθμός 30 παιδιά.

Αριθμός συντονιστών:

Το βιωματικό παιχνίδι συντονίζουν τουλάχιστον 4 Εκπαιδευτικοί του σχολείου που θα συνεργαστούν για το σκοπό αυτό ή εθελοντές - Στελέχη του Σώματος Ελληνικού Οδηγισμού (εφεξής θα ονομάζονται Συντονιστές). Οι Συντονιστές θα εναλλάσσονται στους παρακάτω ρόλους:

Ρόλοι

1. Συντονιστής
2. Συντονιστής
Συντοπίτης
3. Συντονιστής
Συντοπίτης
Διακινητής
4. Συντονιστής
Λιμενικός
Εθελοντές
5. Συντονιστής
Συνοριοφύλακας 1
Συνοριοφύλακας 2
6. Συντονιστής
Εθελοντής δομής

Κρίνεται σκόπιμο οι Συντονιστές που θα υποδύονται διάφορους ρόλους να μεταμφιέζονται κατάλληλα, για να είναι πιο πειστικοί. Η δημιουργία μιας ρεαλιστικής ατμόσφαιρας, χωρίς ωστόσο υπερβολές και ακρότητες που θα φοβίσουν και θα ταραξουν τους μαθητές, θα συμβάλει, ώστε να βιώσουν οι μαθητές κατά τη διάρκεια του παιχνιδιού τις δυσκολίες και τα προβλήματα των προσφύγων και να τα κατανοήσουν καλύτερα. Θα πρέπει επίσης να τηρηθεί ο χρόνος που προτείνεται για κάθε ενότητα, ώστε να μπορέσει να ολοκληρωθεί το παιχνίδι μέσα στις δύο προβλεπόμενες διδακτικές ώρες.

Προετοιμασία:

Στο στάδιο της προετοιμασίας οι Συντονιστές εκτυπώνουν και κόβουν όλα τα έντυπα που περιλαμβάνονται στα Παραρτήματα. Εκτυπώνουν και κόβουν, επίσης, όλα τα κείμενα που πρέπει να διαβαστούν και συγκεντρώνουν τα υπόλοιπα **υλικά που θα χρειαστούν** για το βιωματικό παιχνίδι. (Τα υλικά αναφέρονται επίσης παρακάτω σε κάθε ενότητα ξεχωριστά.)

- Τηλεβόας
- 5 ομοιόχρωμα μαντήλια / κορδέλες για κάθε οικογένεια
- Κόλλες Α4 και 1-2 μολύβια / στυλό για κάθε οικογένεια
- Σφυρίχτρα
- Cd player ή κινητό με ηχείο
- Το αρχείο με τον ήχο του βομβαρδισμού
- Θρανία, έδρες, καρέκλες και άλλα αντικείμενα που μπορούν να χρησιμοποιηθούν ως εμπόδια σε μια συγκεκριμένη διαδρομή ή / και σκοινιά από δέντρο σε δέντρο, κορμοί, φυτά, γενικά οτιδήποτε θα αναγκάσει τους παίκτες να αλλάζουν πορεία, να περνούν από πάνω ή από κάτω και γενικά να τους δυσκολεύει.
- Μεγάλα κομμάτια ύφασμα (2 τ.μ. για κάθε 5 άτομα)
- Πινακίδα: «Αρχές». Ένα γραφείο με χαρτιά, σφραγίδες.
- Πινακίδες: «Εθελοντική Δομή», «Ιατρείο», «Φαγητό», «Ρούχα». Αντικείμενα που να ενισχύουν το σκηνικό ότι πρόκειται και ιατρείο, συσσίτιο, ιματιοθήκη.
- Πινακίδα: «Όνομα χώρας», «Σύνορα».
- Πινακίδα: «Δομή Φιλοξενίας».

Ξεχωρίζουν τα υλικά για κάθε ενότητα.

Επιλέγουν τον χώρο όπου θα πραγματοποιηθεί η κάθε ενότητα και ελέγχουν αν χρειάζεται κάτι επιπλέον.

Μία ή δύο μέρες πριν την υλοποίηση του προγράμματος, οι μαθητές με την συνδρομή του εκπαιδευτικού της τάξης κάνουν μια πρώτη προσέγγιση του θέματος. Στόχος είναι μέσα από τη συζήτηση να διαπιστωθεί πόσο γνωστό ή οικείο είναι το προσφυγικό θέμα στους μαθητές. Οι μαθητές μπορούν να καταθέσουν τυχόν προσωπική εμπειρία ή να μοιραστούν με τους συμμαθητές του όσα έχουν ακούσει ή διαβάσει. Ο εκπαιδευτικός προσέχει ιδιαίτερα, μήπως κάποιο παιδί από την τάξη έχει σχετικά βιώματα και έρθει σε δύσκολη θέση. Τη συζήτηση μπορεί να διευκολύνουν τα παρακάτω ερωτήματα:

Τι γνωρίζετε για τους πρόσφυγες; Έχετε ακούσει κάτι σχετικό με τους πρόσφυγες πρόσφατα; Και αν ναι, τι; Γνωρίζετε κάποιον πρόσφυγα; Γνωρίζετε τις λέξεις: προσφυγόπουλο, διωγμός, χώρα υποδοχής, άσυλο, άδεια παραμονής, καταυλισμός, δομή φιλοξενίας, ξεριζωμός; Έχετε στην οικογένειά σας κάποιον πρόσφυγα;

Μετά την υλοποίηση του προγράμματος συμπληρώνεται προαιρετικά και αποστέλλεται από τους Συντονιστές στην ηλεκτρονική διεύθυνση του Κλάδου Οδηγών του Σ.Ε.Ο. kladosodigon@seo.gr το παρακάτω έντυπο Αξιολόγησης του Προγράμματος». Οι Συντονιστές μπορούν να αποστείλουν και φωτογραφίες ή μικρά video.

Αξιολόγηση Προγράμματος

Ημερομηνία που υλοποιήθηκε το Πρόγραμμα:/...../.....

Σχολείο που πραγματοποιήθηκε το Πρόγραμμα:.....

.....(όνομα, διεύθυνση)

Ποιος το πραγματοποίησε: Το Σχολείο / το Σώμα Ελληνικού Οδηγισμού (κυκλώστε το σωστό).

Αριθμός Συντονιστών:

Αριθμός παιδιών:

Διάρκεια παιχνιδιού: Σχόλια:.....

..... (αρκετός / λίγος κ.λπ.)

Εκτέλεση παιχνιδιού, σχόλια:.....

.....

.....(προβλήματα κατά την διάρκεια του παιχνιδιού, κ.λπ.)

Πραγματοποιήσατε τη δράση «ψήφισμα»; ΝΑΙ ΟΧΙ (κυκλώστε το σωστό).

Αν ναι, επισυνάψτε το ψήφισμα.

Θα πραγματοποιήσετε το Πτυχίο Αλληλέγγυας Τάξης; ΝΑΙ ΟΧΙ (κυκλώστε το σωστό).

Αν ναι, τα αποτελέσματα θα πρέπει να αποσταλούν στην ηλεκτρονική διεύθυνση kladosodigon@seo.gr έως 30/6/2015.

Σε ποιο βαθμό πιστεύετε ότι η δράση πέτυχε το σκοπό της;.....

Πιστεύετε ότι τα παιδιά: (5: όλα τα παιδιά, 4: τα περισσότερα παιδιά, 3: τα μισά παιδιά, 2: λίγα παιδιά, 1: ένα ή κανένα)

	5	4	3	2	1
Έχουν κατανοήσει τα αιτίες που προκαλούν το προσφυγικό πρόβλημα;					
Γνωρίζουν τουλάχιστον 3 ανθρώπινα δικαιώματα που στερείται ένας πρόσφυγας.					
Μπορούν να περιγράψουν έναν τουλάχιστον κίνδυνο που διατρέχει ένας πρόσφυγας κατά την διάρκεια του ταξιδιού του.					
Μπορούν να περιγράψουν ένα τουλάχιστον εμπόδιο - πρόβλημα κατά την άφιξη ενός πρόσφυγα στην χώρα υποδοχής.					
Μπορούν να αναπτύξουν τουλάχιστον ένα εμπόδιο – πρόβλημα που αντιμετωπίζει ένας πρόσφυγας κατά τη διάρκεια παραμονής του στη χώρα υποδοχής.					
Είναι σε θέση να περιγράψουν την αλληλουχία γεγονότων από την έναρξη του οδοιπορικού των προσφύγων μέχρι την εγκατάστασή τους στη χώρα υποδοχής.					
Μπορούν να περιγράψουν τα συναισθήματα που βιώνει ένας πρόσφυγας.					
Μπορούν να προτείνουν τουλάχιστον μία λύση για τα προβλήματα των προσφύγων, κυρίως σε ό,τι αφορά την ένταξή τους στην κοινωνία υποδοχής.					
Έχουν θετικότερη στάση απέναντι στους πρόσφυγες.					
Έχουν ενθαρρυνθεί να αναλάβουν ενεργό δράση υπέρ των προσφύγων.					

ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

(Βιωματικό παιχνίδι σε 6 διαδοχικές ενότητες συνολικής διάρκειας 80')

1^η Ενότητα - Χωρισμός σε οικογένειες

Περιγραφή/Στόχος:

Να χωριστούν οι μαθητές τυχαία σε ομάδες 5 ατόμων, ώστε να δημιουργήσουν τις «οικογένειες» που θα συμμετάσχουν στο παιχνίδι, και να εξοικειωθούν με τους ρόλους τους.

Προετοιμασία - υλικά:

- Φύλλα οικογενειακής κατάστασης (βλ. παράρτημα 1)
- Κάρτες S.O.S.(βλ. παράρτημα 2)
- Τηλεβόας
- 5 ίδιου χρώματος μαντήλια / κορδέλες για κάθε οικογένεια
- Κόλλες Α4 και 1-2 μολύβια / στυλό για κάθε οικογένεια

Χώρος:

προαύλιο / γυμναστήριο / αίθουσα εκδηλώσεων

Δράση:

Οι μαθητές της τάξης σχηματίζουν κύκλο.

Ο Συντονιστής διαβάζει σ' όλη την τάξη το παρακάτω κείμενο:

«Θα παίξουμε ένα παιχνίδι που θα μας βοηθήσει να καταλάβουμε τι αντιμετωπίζουν καθημερινά οι πρόσφυγες.

Ίσως έχετε βιώσει ήδη μια παρόμοια κατάσταση και τότε ενδέχεται να προκληθούν συναισθήματα που θα σας αναστατώσουν. Να γνωρίζετε ότι μπορείτε ανά πάσα στιγμή να αποχωρήσετε από το παιχνίδι, εάν δεν νιώθετε άνετα και δεν μπορείτε να βοηθηθείτε από τα υπόλοιπα μέλη της ομάδας σας. Μπορείτε να βγείτε, σηκώνοντας απλώς ψηλά την κάρτα «S.O.S.», που θα πάρετε αμέσως μετά. Μη διστάσετε να το κάνετε, αν νιώσετε την ανάγκη.

Κατά τη διάρκεια του παιχνιδιού θα αποτελέτε μέλος μιας ομάδας ή καλύτερα μιας "οικογένειας" και ο καθένας σας θα έχει μια συγκεκριμένη ταυτότητα. Ως μέλη της ίδιας οικογένειας θα ζήσετε μαζί διάφορες καταστάσεις, ενόσω θα προσπαθείτε ενωμένοι να αντεπεξέλθετε στις δυσκολίες. Για να βρείτε τα υπόλοιπα μέλη της οικογένειάς σας, ο καθένας σας θα πάρει έναν αριθμό. Όσοι έχουν τον ίδιο αριθμό θα ενωθούν σε μια ομάδα και θα αποτελέσουν την ίδια "οικογένεια"».

Στη συνέχεια και προκειμένου να σχηματιστούν 5μελείς ομάδες/«οικογένειες», **ο Συντονιστής** μοιράζει αριθμούς στους μαθητές που είναι σε κύκλο, ώστε όλοι να πάρουν κάποιον αριθμό.

Παράδειγμα: αν οι μαθητές είναι 30, θα μοιράσει αριθμούς από το 1 έως το 6. Αν είναι 20, θα μοιράσει αριθμούς από το 1 έως το 4. Όσοι μαθητές έχουν τον αριθμό 1 αποτελούν μία «οικογένεια», όσοι το 2 μια δεύτερη κ.ο.κ. Στις «οικογένειες» που έχουν σχηματιστεί **ο Συντονιστής** μοιράζει τα φύλλα οικογενειακής κατάστασης και τα μαντήλια.

Αφού **Ο Συντονιστής** μοιράσει τα φύλλα «οικογενειακής κατάστασης» συμπληρώνει στους μαθητές τα εξής:

- *«Τώρα που έχετε βρει τα υπόλοιπα μέλη της οικογένειάς σας, θα πρέπει να μοιράσετε τους ρόλους σας, να διαλέξετε ένα οικογενειακό επώνυμο και να δώσετε στον εαυτό σας καινούργια μικρά ονόματα.»*

2^η Ενότητα - Αποχωρισμός, επανασύνδεση και φυγή

Περιγραφή/Στόχος

Με τα μάτια δεμένα, χωρισμένοι από τις οικογένειές τους και διασκορπισμένοι σε όλον τον χώρο του παιχνιδιού, οι συμμετέχοντες πρέπει να βρουν τα μέλη της οικογένειάς τους και να ενωθούν ξανά σε μια ομάδα. Στόχος είναι να συνειδητοποιήσουν πόσο δύσκολο είναι να αποφασίσει κανείς να εγκαταλείψει τη χώρα του.

Προετοιμασία / υλικά

- Σφουρίχτρα
- Μαντίλια για τα μάτια (χρησιμοποιήστε τα μαντήλια κάθε οικογένειας από την προηγούμενη ενότητα)
- cd player ή κινητό με ηχείο : ακούγονται αεροπλάνα, εκρήξεις, ήχοι μάχης
<https://www.youtube.com/watch?v=PhMMQNjSfIQ>

Χώρος:

προαύλιο / γυμναστήριο / αίθουσα εκδηλώσεων

Δράση:

Οι μαθητές / μέλη των «οικογενειών» διασκορπίζονται σε όλη την έκταση του χώρου του παιχνιδιού, μακριά ο ένας από τον άλλο.

Οι μαθητές δένουν τα μάτια τους.

Ο Συντονιστής διαβάζει σε όλους δυνατά τους Κανόνες Ασφαλείας και στη συνέχεια το κείμενο του παιχνιδιού. Οι μαθητές βιώνουν όσα τους αφηγείται ο συντονιστής. Με την πρόοδο της ανάγνωσης, αρχίζουν να ακούγονται ήχοι από αεροπλάνα και βομβαρδισμούς.

Κανόνες Ασφαλείας (θα διαβαστούν δυνατά από τον **Συντονιστή**.)

«Μην τρέχετε. Να μετακινείστε προσεκτικά απλώνοντας τα χέρια με ήπιες κινήσεις μπρος και πίσω, για να μη χτυπήσετε τους συμμαθητές σας.»

Αν υπάρξει κάποιο θέμα ασφάλειας, θα σφυρίξω με τη σφυρίχτρα και τότε θα μείνετε όλοι ακίνητοι. Ύστερα θα πρέπει να περιμένετε μέχρι να σφυρίξω είτε τη συνέχιση του παιχνιδιού είτε την οριστική του λήξη.»

Κείμενο (θα διαβαστεί δυνατά από τον **Συντονιστή**.)

«Κατά τη διάρκεια μιας συνηθισμένης οικογενειακής εξόδου στο κέντρο της πόλης σας, ένα αεροπλάνο πραγματοποιεί χαμηλή πτήση πάνω από τις στέγες των σπιτιών. Ο τρομακτικός θόρυβος σας ξαφνιάζει και σας τρομάζει. Λίγα λεπτά αργότερα εμφανίζεται από μακριά ένα ολόκληρο σμήνος αεροπλάνων και επιτίθεται στην πόλη. Βόμβες εκρήγνυνται, θραύσματα εκτοξεύονται παντού. Πυκνός καπνός πνίγει το δρόμο όπου τυχαίνει να βρίσκεται η οικογένειά σας. Άνθρωποι φωνάζουν και τρέχουν προς όλες τις κατευθύνσεις.

Η οικογένειά σας χωρίζεται. Ο πυκνός καπνός σας εμποδίζει να βλέπετε. Αρχίζετε να φωνάζετε κι εσείς, ελπίζοντας ότι θα βρείτε την οικογένειά σας και ότι έτσι θα μπορέσετε να ξεφύγετε όλοι μαζί. Πρέπει να βρείτε όλα τα μέλη της οικογένειάς σας, έχοντας τα μάτια σας δεμένα.»

Αφού οι μαθητές ακολουθώντας τις οδηγίες βρεθούν με την ομάδα τους και επανασυνδεθούν με την «οικογένειά τους», **ο Συντονιστής συνεχίζει:**

«Η ζωή σας έχει ανατραπεί. Ο πατέρας έχει τυφλωθεί από τις εκρήξεις και η κόρη τραυματίστηκε στο πόδι. Το μέρος όπου γεννηθήκατε δεν είναι πια ασφαλές. Δεν σκέφτεστε τίποτα. Μόνο ότι πρέπει να φύγετε.

Αυτή είναι μια πολύ σοβαρή απόφαση που θα επηρεάσει το μέλλον όλης της οικογένειάς σας. Έχετε ακούσει ότι πέρα από τα σύνορα υπάρχει μια χώρα που είναι ασφαλής για σας και την οικογένειά σας, μια χώρα όπου δεν γίνονται διαρκώς βομβαρδισμοί και όπου η διαφορετικότητα δεν διώκεται με θάνατο. Σκέφτεστε πολύ σοβαρά να εγκαταλείψετε την πατρίδα σας. Όμως, πέρα από τα σύνορα υπάρχει το άγνωστο. Αποφασίζετε να το συζητήσετε ως οικογένεια, να σταθμίσετε τα υπέρ και τα κατά αυτής της απόφασης. Αφήστε κάθε μέλος της οικογένειας να μιλήσει για το τι ελπίζει και τι φοβάται πως θα βρει στην άλλη πλευρά των συνόρων.»

3^η Ενότητα - ΠΟΡΕΙΑ ΠΡΟΣ ΤΑ ΣΥΝΟΡΑ – θαλάσσιο ταξίδι

Περιγραφή/Στόχος

1. Οι μαθητές / μέλη των «οικογενειών» θα πρέπει να διανύσουν μια απόσταση ξεπερνώντας διάφορα εμπόδια που θα συναντήσουν.
2. Θα πρέπει επίσης να πληρώσουν χρήματα για τη μεταφορά τους σε άλλη χώρα. Υποχρεούνται να προσαρμοστούν σε ένα άβολο και δύσκολο περιβάλλον.

Χώρος υλοποίησης:

Προαύλιο σχολείου/κοντινό πάρκο/κοντινό δασάκι ή εναλλακτικά
Γυμναστήριο / αίθουσα εκδηλώσεων/ μεγάλη αίθουσα διδασκαλίας

Προετοιμασία - υλικά:

Αν η συγκεκριμένη δράση υλοποιηθεί σε εσωτερικό χώρο, τότε θα χρησιμοποιηθούν θρανία, έδρες, καρέκλες και άλλα αντικείμενα ως εμπόδια σε μια συγκεκριμένη διαδρομή.

Αν γίνει σε εξωτερικό χώρο, χρειάζονται σκονιιά που θα δεθούν από δέντρο σε δέντρο, κορμιά, φυτά κ.λπ. Μπορεί να χρησιμοποιηθεί οτιδήποτε θα αναγκάσει τους συμμετέχοντες να αλλάξουν πορεία, να περάσουν από πάνω ή από κάτω, να σκύψουν, οτιδήποτε θα δυσκολέψει την πορεία τους.

Θα χρειαστούν ακόμα μεγάλα κομμάτια ύφασμα, που θα είναι η «βάρκα» με την οποία θα περάσουν τη θάλασσα. Κάθε κομμάτι υφάσματος υπολογίζεται για 2-3 οικογένειες. Η «βάρκα» πρέπει να έχει περιορισμένες διαστάσεις, έτσι ώστε, για να χωρέσουν «οι οικογένειες», να υποχρεωθούν όλοι να στριμωχτούν υπερβολικά, ακόμα και να καθίσουν ο ένας πάνω στον άλλο (2 τ.μ. υφάσματος για κάθε 5 άτομα δηλαδή για 2-3 οικογένειες χρειάζονται συνολικά 4-6 τ.μ. υφάσματος.)

Δράση:

Ο Συντονιστής διαβάζει το κείμενό του και ακολουθεί με το δικό του κείμενο ο Συντοπίτης.

Κείμενο (Θα διαβαστεί δυνατά από τον Συντονιστή.)

«Ο βομβαρδισμός έγινε αιτία να εγκαταλείψει η οικογένειά σας το σπίτι της χωρίς να ξέρει πραγματικά προς τα πού να κατευθυνθεί. Κατά τη διάρκεια του βομβαρδισμού, δύο μέλη της οικογένειάς σας υπέστησαν σοβαρό τραυματισμό και αναπηρία. Πρέπει να αντιμετωπίσετε αυτήν την κατάσταση, να τους βοηθήσετε και να βρείτε τρόπο να τους περιποιηθείτε.

Κανόνες:

- Δεν πρέπει να χωριστείτε από την οικογένειά σας.
- Πρέπει να καθοδηγείτε τον τυφλό πατέρα (του κλείνετε τα μάτια με ένα μαντήλι και βεβαιώνετε ότι δεν βλέπει)
- Πρέπει να κουβαλάτε την κόρη που έχει τραυματιστεί.»

Κείμενο (Θα διαβαστεί δυνατά από τον Συντοπίτη.)

«Η Πόλη καταστράφηκε ολοσχερώς! Τα πάντα φλέγονται! Δεν μπορούμε να μείνουμε άλλο εδώ, πρέπει να φύγουμε. Ξέρω ένα μονοπάτι που οδηγεί στα σύνορα. Εγώ φεύγω! Ελάτε!»

Ο Συντοπίτης τίθεται επικεφαλής της πορείας και οι οικογένειες ακολουθούν. Η πορεία προς τα σύνορα ξεκινά.

Οι μαθητές καλούνται να πραγματοποιήσουν μια δύσκολη διαδρομή είτε στο εξωτερικό περιβάλλον του σχολείου (δασάκι, πάρκο) είτε στο εσωτερικό και να ξεπεράσουν εμπόδια (περπατώντας πάνω ή κάτω ή ανάμεσα από αναποδογυρισμένα θρανία, καρέκλες, ή /κάτω από σχοινιά, ανάμεσα από κορμούς κ.λπ.)

Ο Συντονιστής βεβαιώνει ότι πράγματι αναπαριστώνται σε κάθε «οικογένεια» οι ρόλοι που περιγράφηκαν πριν, δηλαδή ο τυφλός πατέρας και η τραυματισμένη κόρη.

Ο Συντοπίτης που βρίσκεται ανάμεσά στα μέλη των οικογενειών, τους καθοδηγεί λέγοντας: «Πάμε από εδώ!», «Στρίψτε εδώ!», «Ξέρω κάποιον που θα μας περάσει με τη βάρκα του απέναντι», «Πάμε από εκεί...!»

Οι μαθητές/ μέλη των οικογενειών διανύουν την απόσταση με τα εμπόδια ακολουθώντας τις οδηγίες του Συντοπίτη, που τους οδηγεί στον Διακινητή.

Όταν φτάσουν στον Διακινητή, ο Συντονιστής διαβάζει το παρακάτω κείμενο:

Κείμενο (Θα διαβαστεί δυνατά από τον Συντονιστή.)

«Ο ήλιος έδυσε πριν από μια ώρα. Είστε όλοι εξαντλημένοι απ' αυτή την επίπονη πορεία και από ό,τι έχετε περάσει μέχρι τώρα. Έχετε όμως φτάσει πια στη θάλασσα και πρέπει να περάσετε απέναντι. Είστε έτοιμοι να δεχθείτε οποιοδήποτε λύση, αρκεί να περιλαμβάνει όλη σας την οικογένεια.»

Ο Συντοπίτης συνομιλεί με τον Διακινητή και κλείνει την συμφωνία: Κάθε άτομο πρέπει να δώσει 2.000 ευρώ, για να περάσει με τη βάρκα απέναντι. Απευθύνεται στους πρόσφυγες και τους λέει τα εξής:

Κείμενο (Θα διαβαστεί δυνατά από τον Συντοπίτη)

«Ελάτε, ελάτε, μπειτε στη βάρκα! Χωράτε! Στον παράδεισο θα πάτε, μη φοβάστε. Αν πάρετε σωστά το τιμόνι και σημαδέψετε εκείνον τον βράχο, σε 10' θα είστε στην Ευρώπη. Καλό σας ταξίδι.»

Όταν όλες οι οικογένειες έχουν πια επιβιβαστεί στη «βάρκα», δηλαδή πάνω στα υφάσματα, ο Συντονιστής τους λέει:

Κείμενο (θα διαβαστεί δυνατά από τον Συντονιστή)

«Βρίσκεστε σε μία βάρκα μεσοπέλαγα. Δεν γνωρίζετε κολύμπι. Είναι στενόχωρα, είστε βρεγμένοι και κρυώνετε, πεινάτε και διψάτε.

Πρέπει όμως να προσέξετε, να μην κάνετε φασαρία και να μη διαμαρτύρεστε. Προσπαθείτε να γίνετε όσο το δυνατόν αόρατοι.»

4^η Ενότητα - Άφιξη στο νησί, καταγραφή - αίτηση για άσυλο, επαφή με ντόπιους

Περιγραφή/Στόχος

Να γνωρίσουν οι μαθητές τις συνθήκες που αντιμετωπίζουν οι πρόσφυγες κατά την άφιξή τους στη χώρα υποδοχής (και τη διαδικασία αίτησης ασύλου), ύστερα από ένα επίπονο θαλάσσιο ταξίδι.

Χώρος υλοποίησης:

Προαύλιο σχολείου/κοντινό πάρκο/κοντινό δασάκι ή εναλλακτικά
Γυμναστήριο / αίθουσα εκδηλώσεων/ μεγάλη αίθουσα διδασκαλίας

Προετοιμασία - υλικά:

Αν η συγκεκριμένη δράση υλοποιηθεί σε εσωτερικό χώρο, τότε σε κάποιο σημείο του δημιουργείται ένα εμπόδιο με θρανία.

Αν γίνει σε εξωτερικό χώρο, το εμπόδιο μπορεί να δημιουργηθεί με κρεμασμένα σχοινιά.

Τα θρανία και τα σχοινιά αναπαριστούν τα βράχια της παραλίας στην οποία φτάνουν με τη «βάρκα» οι οικογένειες των προσφύγων.

Πίσω από τον επιλεγμένο χώρο υπάρχουν άλλοι 2 χώροι. Ο πρώτος φέρει την πινακίδα «Αρχές» και εκεί δίπλα σε ένα γραφείο με χαρτιά και σφραγίδα βρίσκεται **ο εκπρόσωπος των Αρχών**. Από το σημείο αυτό οι μαθητές/ μέλη των οικογενειών προσφύγων θα προμηθευτούν την αίτηση χορήγησης Ασύλου, που είναι όμως γραμμένη σε ακατανόητη γί'αυτούς γλώσσα.

Ο δεύτερος χώρος φιλοξενεί την «Εθελοντική Δομή». Και εδώ υπάρχει μία σχετική πινακίδα, καθώς και μικρότερες πινακίδες που αναγράφουν τα εξής: «Ιατρείο», «Φαγητό», «Ρούχα». Υπεύθυνος στον χώρο αυτό είναι **ο Εθελοντής**.

Δράση:

Οι μαθητές / οικογένειες των προσφύγων πρέπει αρχικά να αποβιβαστούν από τη βάρκα στη στεριά παρακάμπτοντας τα βράχια, δηλαδή τα εμπόδια που συναντούν.

Ο Συντονιστής διαβάζει το παρακάτω κείμενο:

Κείμενο (Θα διαβαστεί δυνατά από τον Συντονιστή.)

«Είστε ανάμεσα σε αυτούς που κατάφεραν να διασχίσουν την θάλασσα. Πολλοί πρόσφυγες δεν τα κατάφεραν. Μόλις φθάσατε σε στεριά, ύστερα από ένα εξουθενωτικό ταξίδι και επώδυνες αποφάσεις που χρειάστηκε να πάρετε. Είστε πολύ κουρασμένοι, αποκαμωμένοι, πεινασμένοι και διψασμένοι.

Δεν περιμένετε και πολλά, εκτός ίσως από νερό, λίγο φαγητό και ένα μέρος να εγκατασταθείτε προσωρινά, για να μπορέσετε να περιποιηθείτε τους αρρώστους και να κοιμηθείτε με ασφάλεια, ενώ παράλληλα θέλετε να ενημερώσετε τους συγγενείς σας ότι φθάσατε στον πρώτο προορισμό σας.

Κάθε οικογένεια θα πρέπει σύσσωμη να επισκεφθεί κάθε ένα από τα σημεία που βλέπετε γύρω σας και να επικοινωνήσει με κάποιον από την περιοχή. Στόχος είναι να εξασφαλίσετε τα απαραίτητα και να συνεχίσετε το ταξίδι σας με το πλοίο της γραμμής.

Πρέπει να κινηθείτε γρήγορα, γιατί το φαγητό, τα ρούχα και οι θέσεις είναι περιορισμένα. Την ίδια μέρα με εσάς μπορεί να έχουν καταφθάσει ακόμη και 1.000 άτομα στον ίδιο τόπο με εσάς.

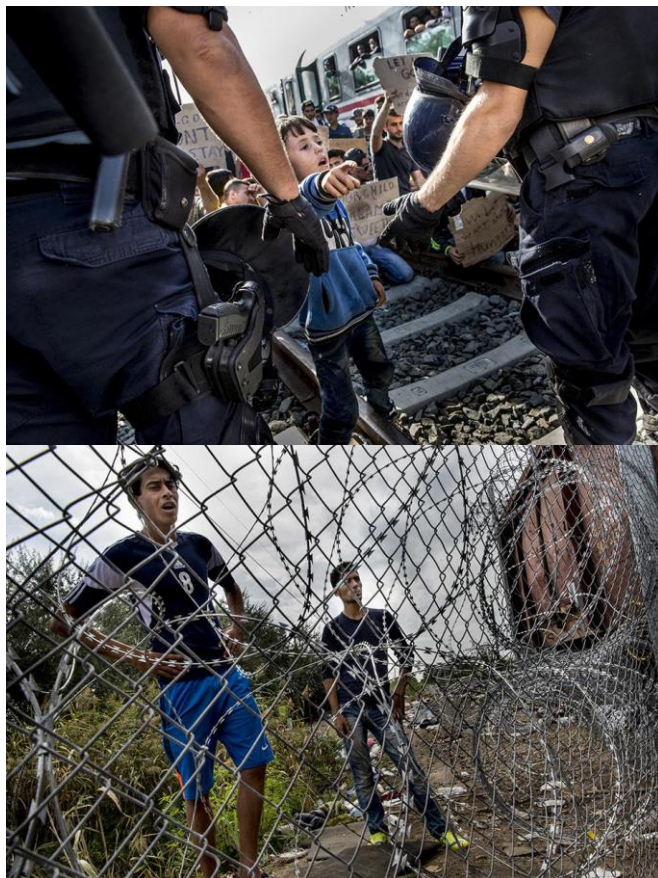
Οι μαθητές / οικογένειες των προσφύγων πρέπει στη συνέχεια να εμφανιστούν στις Αρχές, να καταγραφούν και να κάνουν αίτηση για χορήγηση ασύλου. Πρέπει επίσης να καλύψουν τις βασικές τους ανάγκες σε τροφή, νερό και ρούχα. Αντιμετωπίζουν όμως και πρόσθετα προβλήματα επικοινωνίας, καθώς δεν γνωρίζουν όλοι ξένες γλώσσες. Οι μαθητές ανά οικογένεια κινούνται στον χώρο της δράσης και περνάνε από τους δύο χώρους, όπως αυτοί περιγράφονται παραπάνω. Εκεί θα βρουν εκπροσώπους των Αρχών και τον Εθελοντή.

Αφού ολοκληρωθεί η προσπάθειά τους να εξασφαλίσουν τα απαραίτητα, ο Συντονιστής τους λέει:

Κείμενο (Θα διαβαστεί δυνατά από τον Συντονιστή.)

«Αποκτήσατε επιτέλους ένα χαρτί και ένα εισιτήριο για το πλοίο της γραμμής που θα σας οδηγήσει με ασφάλεια στην πρωτεύουσα της χώρας. Μετά από κάποιες ώρες φτάνετε στο Λιμάνι της πρωτεύουσας. Ένας ακόμα ενδιάμεσος σταθμός για τον τελικό προορισμό σας. Από εκεί θα ξαναταξιδέψετε προς τα επόμενα σύνορα .»

5^η Ενότητα - Άφιξη στα σύνορα, δωροδοκία (προαιρετική ενότητα, αν υπάρχει διαθέσιμος χρόνος)

Στόχος

Να αποκτήσουν οι μαθητές ενσυναίσθηση της κατάστασης που βιώνουν οι πρόσφυγες στα σύνορα από τη στερήση του δικαιώματος της ελεύθερης κυκλοφορίας, να γνωρίσουν το θέμα της ταξινόμησης προσφύγων σύμφωνα με τη χώρα καταγωγής καθώς και να προβληματιστούν πάνω στο θέμα της δωροδοκίας συνοριοφυλάκων.

Χώρος υλοποίησης:

Προαύλιο σχολείου- εξώπορτα, εξωτερική περίφραξη σχολείου.

Προετοιμασία - υλικά:

Θα χρειαστεί να γίνουν δύο πινακίδες, μία με το όνομα κάποιας μη υπαρκτής χώρας και μία με τη λέξη «Σύνορα».

Οι πινακίδες τοποθετούνται σε κατάλληλα σημεία στο προαύλιο του σχολείου π.χ. στην περίφραξη, στην εξώπορτα της αυλής του σχολείου, σε κάποιο συρματοπλεγμα. Αυτά συμβολίζουν τα σύνορα.

Δράση:

Κείμενο (θα διαβαστεί δυνατά από τον Συντονιστή):

«Τα βάσανά σας φαίνεται να πλησιάζουν στο τέλος τους. Περπατήσατε αρκετά, διασχίσατε τη θάλασσα μέσα σε μια βάρκα και καταφέρατε να φτάσετε ζωντανοί σε στεριά. Καταφέρατε να φύγετε από εκεί, ταξιδέψατε για πολλές ώρες με το λεωφορείο ή το τρένο και τώρα πια κάπου στο βάθος βλέπετε το φυλάκιο των συνόρων. Επιτέλους, θα καταφέρετε να φτάσετε στη χώρα που επιθυμείτε! Ή μήπως τα όνειρά σας θα γκρεμιστούν;»

Ο **Συνοριοφύλακας 1** σταματάει τους πρόσφυγες και τους απαγορεύει τη διέλευση. Ζητάει τα χαρτιά τους και αφήνει να περάσουν μόνο όσοι προέρχονται από συγκεκριμένες χώρες. Τους υπόλοιπους τους διώχνει.

Ο **Συνοριοφύλακας 2** κινείται ύποπτα πιο δίπλα και είναι πρόθυμος να περάσει παράνομα στη χώρα άτομα, εάν του δώσουν κάτι σε αντάλλαγμα.

Αφού ολοκληρωθεί η διαδικασία της ταξινόμησης και της δωροδοκίας και αφού άλλοι έχουν καταφέρει να περάσουν τα σύνορα και άλλοι όχι, ο Συντονιστής απευθύνεται και πάλι στις οικογένειες των προσφύγων και λέει τα εξής:

Κείμενο (θα διαβαστεί δυνατά από τον Συντονιστή):

*«Το όνειρο μιας νέας πατρίδας ή η επιστροφή στην παλιά είναι δύσκολο να γίνει πραγματικότητα. Σε ολόκληρο τον κόσμο υπάρχουν εκατομμύρια πρόσφυγες σε παρατεταμένη προσφυγική κατάσταση, περνώντας κατά μέσο όρο 25 χρόνια μακριά από την πατρίδα τους. Ο αριθμός των αναγκαστικά εκτοπισμένων * σε όλο τον κόσμο έχει φτάσει τα 60 εκατομμύρια, αριθμό που είχε να δει η ανθρωπότητα από το Δεύτερο Παγκόσμιο Πόλεμο.»*

**Ο όρος αφορά σε πρόσφυγες, αιτούντες άσυλο και εσωτερικά εκτοπισμένους.*

6^η Ενότητα - Άφιξη σε μια Δομή Φιλοξενίας

Περιγραφή/Στόχος

Να γνωρίσουν οι μαθητές μια πιθανή συνθήκη σε μια δομή φιλοξενίας, να συζητήσουν για ό,τι βίωσαν κατά τη διάρκεια του παιχνιδιού και να εκφέρουν την άποψή τους, να καταθέσουν απορίες ή κριτική, να συνεργαστούν και να αναλάβουν δράση που θα απαιτεί εύρεση λύσης για το φλέγον ζήτημα, καθώς και να ενημερωθούν για το «Πτυχίο Αλληλέγγυας Τάξης», ως εμπάθунση στο ζήτημα.

Χώρος υλοποίησης:

Αίθουσα διδασκαλίας.

Προετοιμασία - υλικά:

Πινακίδα με τις λέξεις «Δομή Φιλοξενίας» που θα τοποθετηθεί έξω από την αίθουσα.

Εκτυπωμένο το αρχείο ψηφίσματος (παράρτημα 4).

Εκτυπωμένο το Πτυχίο Αλληλέγγυας Τάξης (παράρτημα 5).

Δράση:

Κείμενο (θα διαβαστεί δυνατά από τον Συντονιστή):

«Μετά από μεγάλες περιπέτειες και αποφάσεις που έπρεπε να πάρετε, φθάσατε επιτέλους στον προορισμό σας. Ίσως να σας αναγνωρίσουν ως πρόσφυγες κάποτε, αλλά η απόφαση δεν ξέρετε πότε θα εκδοθεί.

Το έγγραφο που σας έχουν δώσει σας χαρακτηρίζει ως αιτούντες άσυλο, έχει ημερομηνία λήξης και είστε υποχρεωμένοι να το δείχνετε χωρίς αντιρρήσεις κάθε φορά που θα σας ζητηθεί.

Υστερα από ένα πολύ κουραστικό και επικίνδυνο ταξίδι, πρέπει να προσπαθήσετε ξανά να προσαρμοστείτε σε ένα νέο μέρος. Είστε πολύ επιφυλακτικοί, έχετε ακούσει ότι μπορεί να σας κλείσουν σε κάποιο χώρο κράτησης από όπου δεν θα μπορείτε να φύγετε» .

Οι μαθητές / μέλη των προσφυγικών οικογενειών οδηγούνται σε μια αίθουσα διδασκαλίας που αποτελεί τη «Δομή Φιλοξενίας». Διαβάζουν τη σχετική πινακίδα που έχει αναρτηθεί στην είσοδο της αίθουσας.

Μπαίνουν στην «Δομή Φιλοξενίας» και κάθονται είτε κάτω στριμωγμένοι σε κύκλο είτε στα θρανία τους.

Ένας **Εθελοντής** τούς καλωσορίζει και τους πληροφορεί ότι εκεί μπορούν να κοιμηθούν, να πλυθούν, να φάνε και να πιουν. Ο ίδιος θα τους προμηθεύσει ό,τι χρειαστούν, και θα τους εξασφαλίσει κι έναν μεταφραστή, για να μπορούν να συνεννοηθούν.

Κείμενο (θα διαβαστεί δυνατά από τον **Εθελοντή):**

« Καλώς ήρθατε στη Δομή Φιλοξενίας, είστε ασφαλείς εδώ. Δεν είμαστε στρατόπεδο, είστε ελεύθεροι να μπειτε και να βγείτε όποτε θέλετε. Εδώ μπορείτε να μείνετε με την οικογένειά σας σε ένα σπίτι, να πλυθείτε και να κοιμηθείτε. Το συσσίτιο λειτουργεί κάθε πρωί 7-9, το μεσημέρι 1-3 και το βράδυ 8-10. Η μαγειροθήκη είναι ανοιχτή κάθε μέρα από τις 5 το απόγευμα και το ιατρείο κάθε μέρα 6-8 το απόγευμα. Ακόμη, κάθε Τετάρτη θα επισκέπτονται τη δομή μας μεταφραστές που θα σας βοηθούν με τις διατυπώσεις και τις αιτήσεις για άσυλο.»

Ο Συντονιστής ξεκινάει τη συζήτηση αναφέροντας ορισμένα θεμελιώδη ανθρώπινα δικαιώματα (αναγράφονται στην 1^η σελίδα του προγράμματος) Ρωτά τους μαθητές γιατί τα δικαιώματα αυτά είναι παναθρώπινα.

Θέτει ερωτήματα στα παιδιά και τους ζητάει να περιγράψουν πώς ένιωσαν, τι σκέφτονται, αν έμαθαν πράγματα που δεν ήξεραν, τι τους έκανε εντύπωση και τα προτρέπει σε συζήτηση. (Ακολουθεί ενδεικτική λίστα με πιθανά ερωτήματα.)

Κατόπιν τους παρουσιάζει την ιδέα για μια κοινή δράση όλων των σχολείων της Ελλάδας μέσω της δημιουργίας και υπογραφής ψηφίσματος. (Πληροφορίες για τον τρόπο σύνταξης ενός ψηφίσματος δίνονται στο παράρτημα 4. Εφόσον οι μαθητές προχωρήσουν σε ψήφισμα, αυτό πρέπει να σταλεί από τους Συντονιστές του Προγράμματος στον Κλάδο Οδηγών του Σ.Ε.Ο. στην διεύθυνση kladosodigon@seo.gr .)

Τέλος, τους παρουσιάζει το Πτυχίο Αλληλέγγυας Τάξης και δίνει το σχετικό αρχείο

Συζήτηση

Πιθανές ερωτήσεις:

Πώς νιώθετε; Αναφέρετε συναισθήματα που νιώσατε κατά την διάρκεια του παιχνιδιού. Τι συναισθήματα μπορεί να βιώνει ένας πρόσφυγας;

Τι είδους περιορισμούς νιώσατε κατά την διάρκεια του παιχνιδιού;

Τι θα σας ωθούσε να εγκαταλείψετε τη χώρα σας; Ποια είναι τα αίτια που οδηγούν τους ανθρώπους στην προσφυγιά;

Τι θα σας έκανε να διστάζετε να εγκαταλείψετε τη χώρα σας;

Τι θα ελπίζατε να βρείτε από την άλλη πλευρά των συνόρων;

Τι φοβάστε ότι θα σας περίμενε πέρα από τα σύνορα; Τι προβλήματα αντιμετωπίζουν σε μια ξένη χώρα οι πρόσφυγες;

Ποια ήταν η μεγαλύτερη δυσκολία που αντιμετωπίσατε στο παιχνίδι; Τι κινδύνους αντιμετωπίζει ένας πρόσφυγας;

Ποια δικαιώματα πιστεύετε ότι στερείται ένας πρόσφυγας;

Νιώθετε διαφορετικά απέναντι στο προσφυγικό ζήτημα μετά το παιχνίδι αυτό στο οποίο πήρατε μέρος; Άλλαξε κάτι; Τι;

Ποια στιγμή ή ποια ενότητα του παιχνιδιού θεωρείτε ότι ανταποκρίνεται περισσότερο στην πραγματικότητα;

Η τελευταία ερώτηση αποτελεί αφορμή για να γίνει η σύνδεση της εμπειρίας του παιχνιδιού με την κατάσταση των προσφύγων στη χώρα μας και να ακολουθήσει ανάλογη συζήτηση για το πώς μπορεί ο καθένας να συμβάλει στη βελτίωση αυτής της κατάστασης. Δυνατότητα για μεγαλύτερη ευαισθητοποίηση των μαθητών στο προσφυγικό ζήτημα δίνει η συμμετοχή τους στη σύνταξη ενός **ψηφίσματος** για τους Πρόσφυγες.

Είναι ιδιαίτερα σημαντικό να μη μείνει μετέωρη η βιωματική εμπειρία που είχαν τα παιδιά με τη συμμετοχή τους στο παιχνίδι, αλλά να τους δοθεί η ευκαιρία για ευρύτερο προβληματισμό, μεγαλύτερη ενασχόληση και εμβάθυνση. Στη κατεύθυνση αυτή θα μπορούσε ο εκπαιδευτικός/οι εκπαιδευτικοί που συμμετείχαν στην υλοποίηση του προγράμματος να προτείνουν στους μαθητές στους το **«Πτυχίο Αλληλέγγυας Τάξης»**.

Ολοκληρώνοντας το πρόγραμμα οι συντονιστές φροντίζουν να αποφορτίσουν τους μαθητές και να κλείσουν το παιχνίδι θετικά! Εάν υπάρχει διαθέσιμος χρόνος, αναφέρονται περιπτώσεις προσφύγων που οι περιπέτειες και οι δυσκολίες που πέρασαν τελείωσαν θετικά.

Προσφυγικές ροές, ανθρώπινα δικαιώματα και
διαπολιτισμικότητα

Ενότητα 3:

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ «ΑΝΑΖΗΤΩΝΤΑΣ ΠΑΤΡΙΔΑ»

Π Α Ρ Α Ρ Τ Η Μ Α

Παράρτημα 1
Φύλλα οικογενειακής κατάστασης

ΦΥΛΛΟ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ 1

Επίθετο:

Ονόματα

.....

Χαρακτηριστικά:

- Πατέρας 50 ετών, αρχιτέκτονας
- Μητέρα 48 ετών, δασκάλα
- Κόρη 20 ετών, φοιτήτρια θετικών επιστημών
- Γιος 18 ετών, φοιτητής Νομικής
- Γιος 17 ετών, μαθητής Λυκείου

Ιστορικό και κατάσταση της οικογένειας:

Δυο διαφορετικές θρησκευτικές κοινότητες βρίσκονται σε σύγκρουση στη χώρα εδώ και αρκετό καιρό. Οι γονείς ανήκουν σε διαφορετικές θρησκευτικές κοινότητες. Καμία από τις δύο κοινότητες δεν αποδέχεται τους μικτούς γάμους. Τα παιδιά αυτών των οικογενειών αντιμετωπίζονται με καχυποψία και αποβάλλονται από τα σχολεία και τα πανεπιστήμια. Η κατάσταση χειροτερεύει και τα μέλη της οικογένειας αρχίζουν να φοβούνται για τη ζωή τους.

Λεπτομέρειες:

- Δύο διαφορετικές θρησκείες.
- Δεν τρώνε χοιρινό κρέας.
- Μιλούν τέσσερις διαφορετικές γλώσσες.
- Κατάφεραν να πάρουν μαζί τους λαθραία λίγο χρυσό έξω από τη χώρα.

ΦΥΛΛΟ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ 2

Επίθετο:

Ονόματα:

.....

Χαρακτηριστικά:

- Μητέρα 32 ετών, αγρότισσα
- Αδελφή της μητέρας 30 ετών, αγρότισσα.
- Πατέρας της μητέρας 60 ετών, ψαράς.
- Γιος 10 ετών, μαθητής.
- Κόρη 8 ετών, μαθήτρια.

Ιστορικό και κατάσταση της οικογένειας:

Η μητέρα έχασε τον άντρα της μετά από μια μεγάλη καταστροφή. Η πείνα μαστίζει την περιοχή και ένοπλες συμμορίες επιτίθενται στους αγρότες κλέβοντας την πενιχρή σοδειά τους. Οι άνθρωποι τρέπονται σε φυγή.

Λεπτομέρειες:

- Η βασική διατροφή τους συνίσταται σε κεχρί και ψάρια.
- Παραδοσιακή θρησκεία.
- Μιλούν μόνο τη γλώσσα τους.

ΦΥΛΛΟ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ 3

Επίθετο:

Ονόματα:
.....
.....

Χαρακτηριστικά:

- Πατέρας 40 ετών, δημοσιογράφος.
- Μητέρα 35 ετών, ιδιοκτήτρια βιβλιοπωλείου.
- Κόρη 9 ετών, μαθήτρια.
- Κόρη 5 ετών, μαθήτρια.
- Γιος 6 μηνών, πρέπει κάποιος να τον κρατάει αγκαλιά.

Ιστορικό και κατάσταση της οικογένειας:

Οι δύο μεγαλύτεροι γιοι της οικογένειας σκοτώθηκαν, όταν εξερράγη βόμβα στο βιβλιοπωλείο της μητέρας τους. Η βομβιστική επίθεση πραγματοποιήθηκε ως αντίποινα για άρθρα που δημοσίευσε ο πατέρας, με τα οποία είχε καταγγείλει την πολιτική διαφθορά στη χώρα. Κάθε μέρα η οικογένεια λαμβάνει απειλητικά γράμματα.

Λεπτομέρειες:

- Τρώνε όλες τις τροφές.
- Άθεοι.
- Μιλούν πέντε γλώσσες.

ΦΥΛΛΟ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ 4

Επίθετο:

Ονόματα:
.....
.....

Χαρακτηριστικά:

- Πατέρας 40 ετών, έμπορος χαλιών.
- Μητέρα 30 ετών, μαζεύει και πουλάει θεραπευτικά βότανα.
- Γιος 7 ετών, μαθητής σε μοναστήρι.
- Κόρη 3 ετών.
- Γιος 2 ετών.

Ιστορικό και κατάσταση της οικογένειας:

Η οικογένεια κατάγεται από μεγάλη πόλη της περιοχής. Επιθυμούν να συναντήσουν ξαδέλφια τους που μετανάστευσαν σε γειτονική χώρα στον βορρά, στην πόλη όπου ζει ο θρησκευτικός ηγέτης τους. Εδώ και αρκετά χρόνια, η εθνική μειονοτική ομάδα τους υφίσταται διώξεις και καταπίεση από την κυβέρνηση. Ένας αδελφός του πατέρα έχει σκοτωθεί σε βίαια επεισόδια.

Λεπτομέρειες:

- Τρώνε όλα τα είδη τροφών.
- Μη βίαιη θρησκεία.
- Μιλούν τρεις γλώσσες.

ΦΥΛΛΟ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ 5

Επίθετο:

Ονόματα:
.....
.....

Χαρακτηριστικά:

- Πατέρας 44 ετών, χειρουργός.
- Μητέρα 43 ετών, παθολόγος.
- Αδερφή της μητέρας 44 ετών, δικηγόρος.
- Κόρη 18 ετών, φοιτήτρια Ιατρικής.
- Ορφανό κορίτσι 9 ετών, μαθήτρια.

Ιστορικό και κατάσταση της οικογένειας:

Ο πατέρας και η μητέρα του ορφανού κοριτσιού εκτελέστηκαν μπροστά τα μάτια της. Από τότε δεν μιλάει καθόλου. Οι γείτονες την πήραν υπό την προστασία τους. Στη χώρα οι διανοούμενοι απειλούνται καθημερινά με σύλληψη και κράτηση. Κυκλοφορούν φήμες ότι την επομένη θα γίνει επιχείρηση «σκούπα».

Λεπτομέρειες:

- Χορτοφάγοι.
- Πιστεύουν στο Θεό χωρίς να ακολουθούν το τυπικό τελετουργικό.
- Μιλούν δύο γλώσσες.
- Έχουν πάρει χρήματα και χρυσαφικά μαζί τους.

ΦΥΛΛΟ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ 6

Επίθετο:

Ονόματα:
.....
.....

Χαρακτηριστικά:

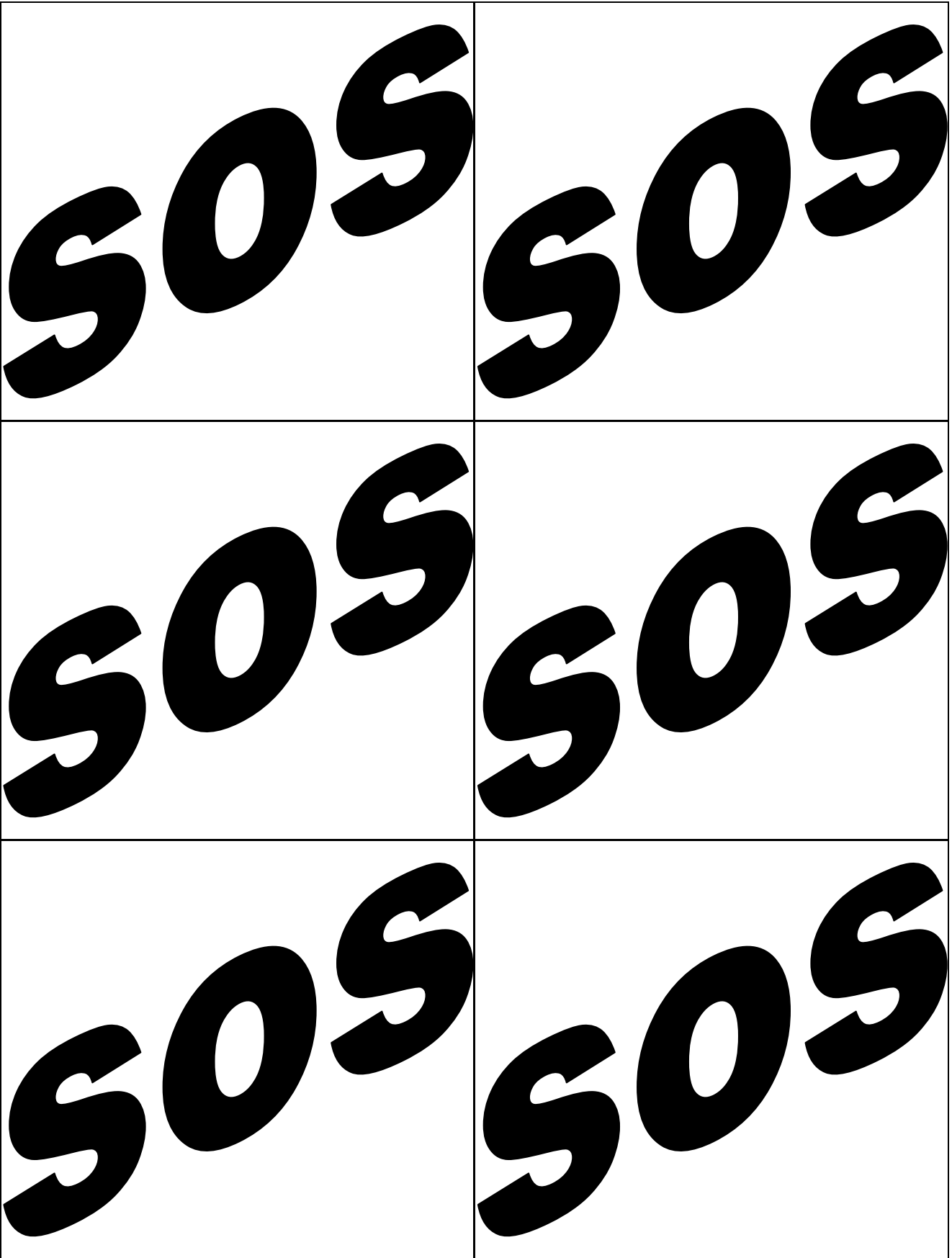
- Πατέρας 33 ετών, άνεργος και χωρίς αποταμιεύσεις.
- Μητέρα 33 ετών, εργάτρια σε εργοστάσιο, στηρίζει οικονομικά την οικογένεια.
- Κόρη 14 ετών, μαθήτρια.
- Παππούς 66 ετών.
- Ξάδελφος 11 ετών, μαθητής. Τον περιμάζεψαν οι συγγενείς του. όταν οι γονείς του εξαφανίστηκαν μυστηριωδώς.

Ιστορικό και κατάσταση της οικογένειας:

Ο πατέρας, πρώην εργάτης σε εργοστάσιο και πρόεδρος του εργατικού συνδικάτου, τραυματίστηκε πριν από μερικούς μήνες κατά τη διάρκεια μιας απεργίας, που κατεστάλη βίαια από την κυβέρνηση. Μόλις έχει πληροφορηθεί ότι πρόκειται να συλληφθεί, καθώς η αστυνομία σκοπεύει να εξαρθρώσει οργανωμένες κινήσεις της αντιπολίτευσης. Γνωρίζει ότι υπάρχει πιθανότητα να υποβληθεί σε βασανιστήρια και δεν θέλει να προδώσει τους συναδέλφους του.

Λεπτομέρειες:

- Τρώνε όλα τα είδη τροφών.
- Άθεοι.
- Μιλούν μόνο τη γλώσσα τους.
- Η μητέρα είναι επτά μηνών έγκυος.

Παράρτημα 3
Έντυπο αίτησης ασύλου σε ακατανόητη γλώσσα

????????????????

?????????.....
.....

?????????.....

?????.....

?????.....

?????????.....

?????????.....

1.....	?
2.....	?
3.....	?
4.....	?
5.....	?
6.....	?
7.....	?

?????????.....

?????????.....

Παράρτημα 4

Σύνταξη ψηφίσματος

Οι συντονιστές του προγράμματος βοηθούν τους μαθητές να ετοιμάσουν το ψήφισμα θέτοντας ερωτήσεις όπως:

«Πιστεύεις ότι οι πρόσφυγες αδικούνται; Τι νομίζεις ότι θα έπρεπε να είναι διαφορετικό; Κατάγραψέ το σε ένα ψήφισμα!»

Ψήφισμα: απόφαση που συνήθως διατυπώνεται σε κείμενο με το οποίο εκφράζεται η άποψη ενός συλλογικού σώματος ή μιας συγκέντρωσης πολιτών για ένα συγκεκριμένο ζήτημα, η διαμαρτυρία εκείνων που εκδίδουν τη σχετική απόφαση για κάτι ή η διατύπωση ενός αιτήματος από ομάδα ατόμων.

Το ψήφισμα πρέπει να έχει:

Τίτλο: σύντομο και ξεκάθαρο

Περιγραφή του προβλήματος: με απλά και σύντομα λόγια

Περιγραφή της λύσης: σαφή και εφικτή

Αιτιολόγηση: γιατί τώρα και γιατί αυτή η λύση;

Παραλήπτη: αποδέκτες αυτούς που έχουν τη δύναμη να εφαρμόσουν τη λύση

Υποστηρικτές: όσο το δυνατόν μεγαλύτερο αριθμό ανθρώπων που θα το υπογράψουν

Προαιρετικά: εικόνες και επιπλέον πηγές

Υπόδειγμα:

(Τόπος, ημερομηνία)

Προς: (Παραλήπτης)

(Τίτλος)

(Περιγραφή

προβλήματος).....

.....

Εικόνα

(Περιγραφή

λύσης).....

.....

Εικόνα

(Αιτιολόγηση).....

.....

Εικόνα

(επιπλέον πηγές).....

Υποστηρικτές:

1...

2...

Παράρτημα 5

ΠΤΥΧΙΟ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΑΣ ΤΑΞΗΣ

Αλληλέγγυος είναι αυτός που σέβεται τα ανθρώπινα δικαιώματα, που κατανοεί, συμπαραστέκεται, προσφέρει βοήθεια σε συνανθρώπους που έχουν ανάγκη και ταυτόχρονα καλλιεργεί αισθήματα ενότητας και σεβασμού μεταξύ τους.

Αλληλέγγυα τάξη είναι η τάξη των μαθητών που χωρισμένη σε μικρότερες ομάδες επιλέγει και πραγματοποιεί ένα σύνολο δραστηριοτήτων από τα κεφάλαια που ακολουθούν. Η εργασία στηρίζεται στη συνεργατική μάθηση που έχει πολλαπλά οφέλη για τους μαθητές .

Το πτυχίο αποτελείται από 3 κεφάλαια:

1. Άκουσον άκουσον!

Στόχος «**Ενημερώνομαι – μαθαίνω**»: Στόχος των δραστηριοτήτων του κεφαλαίου είναι να ερευνηθούν οι μαθητές και να αποκτήσουν περισσότερες γνώσεις πάνω σε θέματα και έννοιες που έχουν άμεση ή έμμεση σχέση με τη μετανάστευση και την προσφυγιά.

«Η γνώση είναι ζωντανή, μόνο όταν τη αποκτάς εσύ ο ίδιος, όταν είναι άμεση εμπειρία. Όταν όμως την μαθαίνεις από τους άλλους, δεν είναι ζωντανή εμπειρία, δεν είναι γνώση, είναι απλώς μνήμη.»

Όσοο (Μπαγκουάν Σρι Ραζνίς), 1931-1990, Ινδός γκουρού

«Η γνώση είναι δύναμη.»

Φραγκίσκος Βάκων, 1561-1626, Άγγλος φιλόσοφος

2. Ταυτίσου

Στόχος «**Βιώνω – Κατανόώ**». Στόχος των δραστηριοτήτων του κεφαλαίου είναι η συναισθηματική ταύτιση των μαθητών με τους πρόσφυγες και η κατανόηση της διαφορετικότητας.

«Προσπάθησε να καταλάβεις τους ανθρώπους. Αν καταλάβει ο ένας τον άλλον, θα είστε καλοί ο ένας για τον άλλον. Το να ξέρεις κάποιον καλά, ποτέ δεν οδηγεί σε μίσος αλλά σχεδόν πάντα οδηγεί σε αγάπη».

John Steinbeck, 1902-1968, Αμερικανός συγγραφέας, Νόμπελ 1962

«Έχει μεγαλύτερη αξία να καταλάβεις παρά να μάθεις.»

Gustave Le Bon, 1841-1931, Γάλλος ανθρωπολόγος

3. Όπου γης και πατρίς (Όταν πατρίδα δεν είναι αυτή όπου γεννήθηκε κάποιος, αλλά αυτή που μπορεί να του προσφέρει μια καλύτερη ζωή.)

Στόχος: «**Ενεργώ – προσφέρω**». Στόχος των δραστηριοτήτων του κεφαλαίου είναι η ευαισθητοποίηση των μαθητών, η ενεργοποίησή τους και η προσφορά.

«Η γνώση δεν έχει καμιά αξία, εκτός αν την εφαρμόσεις κάπου.»

Άντον Τσέχωφ, 1860-1904, Ρώσος συγγραφέας

«Η πραγματική γενναιοδωρία προς το μέλλον έγκειται στο να τα δίνουμε όλα στο παρόν.»

Albert Camus, 1913-1960, Γάλλος συγγραφέας, Νόμπελ 1957

Για να αποκτήσουν οι μαθητές μιας τάξης το «Πτυχίο Αλληλέγγυας τάξης», θα πρέπει να χωριστούν σε 5 ομάδες και κάθε ομάδα:

- Να πραγματοποιήσει τρεις δραστηριότητες, μία από κάθε ένα από τα τρία κεφάλαια. Είναι σκόπιμο οι δραστηριότητες που θα επιλεγούν από τις ομάδες να είναι διαφορετικές μεταξύ τους.
- Να ετοιμάσει μια παρουσίαση της δουλειάς της.

Το υλικό που θα συγκεντρωθεί από τις ομάδες της τάξης (παρουσιάσεις, φωτογραφίες, βίντεο, αφίσες, κ.λπ.) θα πρέπει να σταλεί στο kladosodigon@seo.gr με τα στοιχεία : Σχολείο, Τάξη - Τμήμα, Ομάδες (ονοματεπώνυμα)

Αμέσως μετά οι μαθητές της τάξης θα παραλάβουν από τον Κλάδο Οδηγών το Πτυχίο τους.

Δραστηριότητες:

Άκουσον άκουσον!

2. Φτώχεια: Υπάρχουν πολλές έννοιες καθώς και τρόποι μέτρησης της φτώχειας. Από το 2010 και μετά έχει καθιερωθεί ο πολυδιάστατος δείκτης φτώχειας (Multidimensional Poverty Index) και η έννοια του πολυδιάστατου φτωχού. Ποιες είναι οι κατηγορίες/ διαστάσεις αυτού του δείκτη και ποιες χώρες θεωρούνται σήμερα πολυδιάστατα φτωχές;
3. Τι σημαίνει κοινωνικός αποκλεισμός; Έχει σχέση με τη στέρηση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων; Κατάγραψε ποια πιστεύεις ότι πρέπει να είναι τα δικαιώματα των ανθρώπων. Σύγκρινε τη λίστα σου με την Οικουμενική Διακήρυξη. Στη συνέχεια, επέλεξε 10 δικαιώματα που κατά τη γνώμη σου είναι τα πιο σημαντικά. Ποια είναι εκείνα τα δικαιώματα που αν καταπατούνταν, θα αναγκάζουσιν να φύγεις από το σπίτι σου και τη χώρα σου; Κάνε μια αφίσα και τοποθέτησέ την στο σχολείο σου.
4. Ποιες είναι οι διαδικασίες που πρέπει να ακολουθήσει ένας πρόσφυγας για να του δοθεί άσυλο, ένας μετανάστης για να πάρει άδεια παραμονής; Πόσος χρόνος χρειάζεται; Ποιος/ποιοι φορείς εμπλέκονται (π.χ. για την ενημέρωση, μετάφραση). Τι σημαίνουν οι έννοιες: μετανάστες, πρόσφυγες, αιτούντες άσυλο; Υπήρξαν ποτέ οι Έλληνες μετανάστες ή πρόσφυγες; Παρουσίασε τα αποτελέσμα της έρευνας σου.
5. Ψάξε 3 βίντεο σχετικά με 3 μεγάλες μετακινήσεις πληθυσμών, παρακολούθησέ τα και παρουσίασέ τα στην τάξη σου, αναλύοντας τα αίτια που διαπίστωσες ότι οδήγησαν σε αυτές. Διασταύρωσε τα συμπεράσματά σου, πριν τα παρουσιάσεις.
6. Ήξερες ότι αυτήν τη στιγμή που διαβάζεις αυτήν τη φράση μαινόνται πόλεμοι σε κάθε γωνιά του πλανήτη μας; Βρες ποιες χώρες είναι σήμερα ή ήταν από το 2010 σε εμπόλεμη κατάσταση (πόλεμο κατακτητικό, εμφύλιο, θρησκευτικό, φυλετικό, εθνικοαπελευθερωτικό ή ανταρτοπόλεμο). Κατασκεύασε για το σχολείο σου έναν παγκόσμιο χάρτη, με τον οποίο θα ενημερώνονται οι συμμαθητές σου για τα παρακάτω στοιχεία: α) ποιοι είναι οι εμπόλεμοι β) πόσα χρόνια διαρκεί ο πόλεμος γ) ποιες φαίνεται να είναι οι αιτίες δ) τι έχει προκαλέσει η σύρραξη στη περιοχή.

Ταυτίσου!

1. Μόνος σου ή σε συνεργασία με άλλο φορέα (π.χ. Ανοιχτή Βιβλιοθήκη), πάρε συνέντευξη από έναν μετανάστη ή πρόσφυγα, ο οποίος έχει βιώσει τον κοινωνικό αποκλεισμό ή, αν στο σχολείο σου υπάρχουν παιδιά από ξένες χώρες, πάρε συνέντευξη από ένα από αυτά.
2. Αν είχες την δυνατότητα να επιλέξεις 3 γείτονες, ποιους από τους παρακάτω θα επέλεγες; Ποιους 3 δεν θα ήθελες να έχεις γείτονες; Εξήγησε τους λόγους.
 1. Μια μητέρα με το 3χρονο παιδί της, του οποίου ο πατέρας είναι Αλβανός. Ο πατέρας επισκέπτεται το παιδί ευκαιριακά και μερικές φορές φέρνει και λίγους φίλους.
 2. Μια οικογένεια Κούρδων πολιτικών προσφύγων με 5 παιδιά, ηλικίας από 1 έως 12 ετών.
 3. Μια οικογένεια με μια 17χρονη κόρη που φοιτά στη Β΄ Λυκείου. Ο πατέρας εργάζεται ως τραπεζικός υπάλληλος και η μητέρα ως δασκάλα.
 4. Μια κυρία 70 χρονών, η οποία ζει με τη χαμηλότερη σύνταξη του Ι.Κ.Α.
 5. Μια ομάδα 4 Ρουμάνων σερβιτόρων σε εστιατόριο.
 6. Μια ομάδα 5 νέων ανθρώπων, που ζουν έναν εναλλακτικό τρόπο ζωής, απορρίπτοντας την ιδεολογία του υλισμού και της κατανάλωσης.
 7. Τρεις Παλαιστίνιοι φοιτητές που συμμετέχουν στα πολιτικά δρώμενα.
 8. Μία 5μελής οικογένεια τσιγγάνων. Ο πατέρας εργάζεται εποχικά και στα ενδιάμεσα χρονικά διαστήματα είναι άνεργος. Είναι μέλη μιας ευρύτερης οικογένειας, η οποία διατηρεί τους στενούς δεσμούς, τις παραδοσιακές της γιορτές και συναντήσεις.
 9. Ένα ζευγάρι Αμερικανών χωρίς παιδιά. Ο σύζυγος εργάζεται στην αμερικανική πρεσβεία και η γυναίκα ασχολείται με το νοικοκυριό και τα 3 σκυλιά τους.
 10. Δύο σαραντάρηδες Αφρικανοί καλλιτέχνες, με πολλούς καλλιτέχνες φίλους και κάπως μποέμ και αντισυμβατικό τρόπο ζωής.
 11. Μια σπουδάστρια πιάνου, η οποία κάνει ασκήσεις πιάνου τα απογεύματα.
 12. Μια θρησκευόμενη οικογένεια μουσουλμάνων με 5 παιδιά.
 13. Μια οικογένεια Αφρικανών πολιτικών προσφύγων, άνδρας, γυναίκα και 2 ανίψια. Μόνο οι δύο από αυτούς φαίνεται να έχουν δουλειά.
 14. Μια ομάδα 3 νεαρών φοιτητών, που έχουν πάθος με τη μουσική.
3. Φαντάσου ότι αποβιβάζεσαι σε ένα λιμάνι μιας ξένης χώρας. Το σπίτι σου και το χωριό σου δεν υπάρχει πια. Δεν μπορείς να γυρίσεις πίσω. Δεν διαθέτεις καθόλου χρήματα, πολύτιμα αντικείμενα ή άλλα υπάρχοντα. Τι δυσκολίες θα αντιμετώπιζες; Τι ανάγκες θα έπρεπε να καλύψεις;
4. Κάνε έναν φανταστικό διάλογο, μια συνομιλία ανάμεσα σε σένα και ένα παιδί από το Αφγανιστάν. Τι σκέψεις μπορεί να κάνει ο ένας, τι ο άλλος; Τι προβλήματα αντιμετωπίζει ο ένας και τι ο άλλος; Σε τι διαφέρετε; Σε τι μοιάζετε; Βάσισε το διάλογό σου σε πραγματικά δεδομένα που θα βρεις από πηγές (βιβλία, διαδίκτυο, ταινίες).
5. Βρες 3 παιχνίδια από τη Συρία, το Αφγανιστάν και το Ιράν, καθώς και τις αντίστοιχες λέξεις και φράσεις: “παιχνίδι”, “εγώ και εσύ” και “έλα” και παίξε το με τους συμμαθητές σου ή ακόμη καλύτερα, πηγαίνετε με την τάξη σου σε κάποιον ξενώνα προσφύγων ή σε κάποιο σημείο, όπου μαζεύονται τα παιδιά -πρόσφυγες στην περιοχή σας και παίξτε όλοι μαζί κάποιο ή όλα τα παιχνίδια που έμαθες!

Όπου γης και πατρίς

- 1) Οργάνωσε μία μίνι έρευνα για ένα μικρό χρονικό διάστημα στην περιοχή σου, στο σχολείο σου, στην παρέα σου ή στην οικογένειά σου και κατάγραψε περιστατικά ρατσισμού ή ρατσιστικά σχόλια. Είναι ρατσιστικό το περιβάλλον στο οποίο ζεις; Τι παρατηρείς; Τι συμπεράσματα βγάζεις; Γνωστοποίησε τα αποτελέσματα στο κοινό με το οποίο πραγματοποιήσες την έρευνα και δώσε προσοχή στις αντιδράσεις των αποδεκτών.
- 2) Τι σημαίνει ρατσισμός για σένα; Τι είναι πραγματικά ο ρατσισμός και ποιες οι μορφές του; Φτιάξε μια αφίσα για το σχολείο με θέμα την ενημέρωση-ευαισθητοποίηση των συμμαθητών σου πάνω στο θέμα αυτό.
- 3) Αν έρχονταν να εγκατασταθούν στην περιοχή σου οικογένειες από άλλη χώρα, τι αλλαγές θα έπρεπε να γίνουν στο σχολείο σου, για να μπορέσουν τα παιδιά τους να παρακολουθήσουν τα μαθήματα και να ενσωματωθούν; Υπάρχουν πρόσφυγες ή μετανάστες στην περιοχή σου; Αν ναι, έχουν γίνει ενέργειες για την ενσωμάτωσή τους;
- 4) Επικοινωνήσε με κάποιον φορέα που δραστηριοποιείται στα ανθρώπινα δικαιώματα (π.χ. Διεθνής Αμνηστία, UNHCR) και συνεργάσου μαζί τους, για να οργανώσεις στην τάξη ή στο σχολείο σου ένα βιωματικό εργαστήριο (δια ζώσης ή μέσω τηλεδιάσκεψης) με αντικείμενο την ενημέρωση και την προστασία των ανθρώπινων δικαιωμάτων.
- 5) Αναζήτησε εθελοντικές ομάδες που να δραστηριοποιούνται γύρω από το προσφυγικό, και κάντε μια έρευνα για τις ανάγκες που υπάρχουν (αγαθά ή εργασία). Οργάνωσε, σε συνεργασία με το Σύλλογο Γονέων ή/και το δεκαπενταμελές συμβούλιο, μια δράση συγκέντρωσης υλικού στο σχολείο σου. Επικοινωνήσε με την εθελοντική ομάδα που βρήκες, για να τους στείλεις ό,τι συγκεντρώσατε.

